

„Halljátok meg az Úr beszédét!”

A TIZENKÉT KISPRÓFÉTAI KÖNYV
ÜZENETE

BIBLIA-TANULMÁNYOK ■ 2013/2.

„Halljátok meg az Úr beszédét!”

A TIZENKÉT KISPRÓFÉTAI KÖNYV
ÜZENETE

„Halljátok meg az Úr beszédét!”

A TIZENKÉT KISPRÓFÉTAI KÖNYV
ÜZENETE

A tanulmányokat összeállította:

Frend László (I. tanulmány)

Kovács Zoltán (II. tanulmány)

Reisinger János (III., V. tanulmány)

Fürjné Simon Edina (IV., VII., X. tanulmány)

Takács Szabolcs (VI. tanulmány)

Vankó Zsuzsa (VIII. tanulmány)

Egerváriné Árvai Márta (IX., XIII. tanulmány)

Oláh László (XI., XII. tanulmány)

A tanulmány elektronikus formában a www.kerak.hu oldalon a „Kiadványok” menüpont alatt tölthető le.

Bibliaiskolák Közössége Könyvkiadó

Székhely: 1121 Budapest, Remete út 16/A

Kiadó és könyvlerakat: 1181 Budapest, Reviczky Gyula u. 46.

Telefon/fax: 06-1/267-3947 • 06-20/379-6020

bik@bibliakiado.hu • www.bikkiado.hu

Felelős kiadó: Szigeti Gábor

Sorozatszerkesztő: Egerváriné Árvai Márta

Nyomtatás: Reménység Alapítvány, Nágocs

ISBN 978-615-5260-07-0

ISSN 0865-3119

TARTALOM

Bevezetés	7
Szombatiskolai tanulmányok gyermekeknek	8
<i>I. tanulmány – április 6.</i>	
Hóseás próféta könyve „Kigyógyítom őket hűtlenségükből”	11
<i>II. tanulmány – április 13.</i>	
Jóel próféta könyve „Megadja néktek az esőt igazság szerint, korai és kései esőt hullat néktek”	27
<i>III. tanulmány – április 20.</i>	
Ámós próféta könyve „...ott éri a szántó az aratót, a szőlőtaposó a magvetőt”	43
<i>IV. tanulmány – április 27.</i>	
Abdiás próféta könyve „Sion hegyén szabadulás lesz, és az Úr lesz a királyság”	54
<i>V. tanulmány – május 4.</i>	
Jónás próféta könyve „Én pedig ne szánjam Ninivét, a nagy várost?”	66
<i>VI. tanulmány – május 11.</i>	
Mikeás próféta könyve „Ha még a sötétségben ülnék is, az Úr az én világosságom!”	78

VII. tanulmány – május 18.	
Náhum próféta könyve „Nem lesz kétszer veszedelem”	98
VIII. tanulmány – május 25.	
Habakuk próféta könyve „Az igaz ember hitből él”	108
IX. tanulmány – június 1.	
Sofóniás próféta könyve „Közel van az Úr napja”	118
X. tanulmány – június 8.	
Aggeus próféta könyve „Gondoljátok meg jól útjaitokat!”	129
XI. tanulmány – június 15.	
Zakariás próféta könyve – 1. rész Nyolc látomás a templom építése során	140
XII. tanulmány – június 22.	
Zakariás próféta könyve – 2. rész Messiási próféciák Zakariás könyvében	157
XIII. tanulmány – június 29.	
Malakiás próféta könyve „Az atyák szívét a fiakhoz fordítja, a fiak szívét pedig az atyákhoz”	176
Igék minden napra	
Április	186
Május	187
Június	188

Bevezetés

„Gyertek, térjünk vissza az Úrhoz, mert ő szaggatott meg és ő gyógyít meg minket; megsebesített, de bekötöz bennünket! Megelevenít minket két nap múlva, a harmadik napon feltámaszt minket, hogy éljünk az ő színe előtt. Ismerjük hát el, törekedjünk megismerni az Urat. Az ő kijövele bizonyos, mint a hajnal, és eljön hozzánk, mint az eső, mint a késői eső, amely megáztatja a földet.”
(Hóseás 6,1–3)

Ebben a negyedévben az Ószövetség utolsó tizenkét könyvét, az úgynevezett kisprófétákat tanulmányozzuk. Mivel egy-egy könyvet össze kell sűrítünk egy tanulmányba (Zakariás kivételével, amelyet két részre bontottunk), némelyik tanulmány nagyon tömören foglalja össze az adott próféta irat mondanivalóját. Ezért tanácsoljuk, hogy a tanulmányok átvétele előtt feltétlenül olvassuk végig a könyveket, hogy összefüggésében is lássuk mondanivalójukat, ne csak a kiemelt részeket ismerjük meg. Ezek a próféta könyvek nagyon sok olyan utalást, sőt konkrét jövődölést tartalmaznak, amelyek „az Úr napjára”, a végső időkre vonatkoznak. Tehát nem vitatható az időszerűségük, tanulmányozásuk által megszólítva érezhetjük magunkat mi is. A bennük található messiási jövődölések Krisztus megváltó művére irányítják figyelmünket, az Isten népéhez szóló felhívások, megtérésre késztető igék a lelki megújulásunkat munkálthatják. Legyen áldás a személyes iget tanulmányozásokon és a közös megbeszéléseken!

Szombatiskolai tanulmányok gyermeknek

Kedves Szülők és Gyermektanítók!

Ebben a negyedévben átvételre ajánljuk a *Csodálatosan megalkottál* című gyermektanulmányt óvodásoknak, *A szivárvány színei* című tanulmányt kisiskolásoknak és a *Jézus tanítványait* a felső tagozatosoknak. Kérjük a kedves szülőket, hogy családi áhítatként naponta egy-egy kérdést beszéljenek meg a gyermekekkel. A tanulmány feladataiból is lehet válogatni és otthon elkészíttetni a gyerekekkel. Nem kell minden feladatot megoldatni! Kérjük a gyermektanítókat, hogy a szombatiskolai tanítás idején olvassák vagy olvastassák el a bibliai fejezetet, és beszéljék meg a kérdéseket a gyerekekkel. A feladatokat nem szükséges a szombatiskolán megoldani, ezek legyenek az otthoni áhítatok részei.

A gyermektanítás része az aranyszövegek tanítása és a közös éneklés. Bárcsak a családi áhítatok részévé válnának!

A gyermektanításon tanuljanak énekeket és bibliai aranymondásokat a gyerekek. A változatos órák örömtelivé tehetik a gyermektanítást. A tanítóknak ajánljuk, hogy ne csupán a kérdések átvételére koncentráljanak, hanem legyen a gyermektanítás része egy-egy érdekes feladat is. Lehet a tanulmányból is válogatni feladatokat, de bevihetünk az órára egy-egy, a témához kapcsolódó könyvet, képet, tárgyat, amivel szemléltethetjük a tanultakat. A kisebb gyerekek szeretnek színezni, nyírni, ragasztani, gyurmázni, vagy játékokkal, bábokkal eljátszani a tanultakat. Ha örömteli, változatos órákat szeretnénk tartani, erre előre kell készülnünk – gyermekeink örömteli bib-

liai óráiért érdemes időt szánni erre, hiszen az a célunk, hogy szeressék a szombati alkalmakat, és ne találják unalmasnak sem a családi áhítatokat, sem a szombatiskolai tanulmány átvételét. Az éneklés, a bibliai szövegek tanulása és a közös imádság változatosabbá teszi az együtt töltött időt.

Tanítsuk meg a gyerekeket, hogy úgy szólítsák meg Istent, mint a legjóságosabb, legszeretreméltóbb barátjukat, menyeyei Atyjukat, aki szereti őket, és jó a társaságában időzni. Ezért az imaalkalmak vagy a családi áhítatok legyenek a nap legjobb pillanatai, legyenek szeretetteljesek és rövidek.

A szombatiskolát a változatos feladatok még örömtelibbé teszik. A javasolt kézműves feladatok is lehetnek az otthoni tanulás részei, de érdemes lehet a szombatiskola végén is egy kis kézműveskedéssel zárni a tanulmány átvételét az óvodásoknak és a kisiskolásoknak.

Örömteli átvételt kívánunk a szülőknél, a gyermektanítóknak és a gyermekeknek!

A gyermekosztály nevében:
Szabó Attiláné Horváth Zsuzsa

*

A gyermektanítóknak és az érdeklődő szülőknél gyermektanítói képzést tartunk április 7-én fél 10-től Zugligetben. Szeretettel hívjuk, várjuk a szülőket és a tanítókat erre az alkalomra!

HÓSEÁS PRÓFÉTA KÖNYVE

„Kigyógyítom őket hűtlenségükből”

Hóseás próféta szolgálata által Isten elsődlegesen az északi országrész, Izráel, az elszakadt tíz törzs népéhez és vezetőihez szólt az i. e. 8. században. Kortársai voltak Ámós, Ésaiás és Mikeás próféták, akiknek Hóseáséhoz hasonló üzenetet kellett közvetíteniük népük felé. Isten látta népe egyre mélyülő romlottságát. Intette, de fenyítette is őket, hogy fekezze a romlást, s ne ragadjon el mindenkit az Isten iránti hűtlenség. A bűnbe süllyedt népet változhatatlan szeretetével próbálta magához vonzani: „Emberi kötelékekkel vontam őket, szeretet köteleivel, és olyan voltam hozzájuk, mint akik leemelik szájukról az igát, és ételt adtam nyájasan eleikbe.” „Azért ímé csalogatom őt, s elviszem őt a pusztába, és szívére beszélek.” „Kigyógyítom őket hűtlenségükből, szeretem őket ingyen kegyelemből, mert elfordult tőlük az én haragom. Olyan-ná leszek Izráelnek, mint a harmat. Virágozni fog, mint a lilium, és gyökeret ver, mint a Libanon fája.” (11,4; 2,13; 14,5–6)

Olvassuk el Hóseás könyvét, mielőtt a tanulmány által kiemelt szakaszokat átgondolnánk!

I Milyenek mutatja be Isten a próféta szavain keresztül Izráel, a választott nép magatartását és állapotát? Milyen párhuzamot ismerünk a keresztény egyháztörténelemből?

- „Amikor beszélni kezdett az Úr Hóseással, mondta az Úr Hóseásnak: Menj, végy magadnak parázna feleséget és parázna gyermekeket, mert paráznalkodván paráznalkodik e föld, nem követvén az Urat... Mert az én népem átkaldottan hajlandó elfordulni tőlem. Ha hívogatják is őt a magasságos Istenhez, senki nem indul meg rajta... Izráel ellen az ő büszkesége tesz tanúbizonyságot, Izráel és Efraim bűneik miatt vesznek el; velük együtt Júda is elvész.” (Hós 1,2; 11,7; 5,5, vö. Jel 3,17)
-
-
-

„Izráel balsorsú királyságának utolsó éveit olyan erőszak és vérontás jellemezte, amelyet az Akháb háza uralkodásának igen küzdelmes és nyugtalan időszakában sem tapasztalhattak. A tíz törzs uralkodói két évszázadon át – vagy tovább is – szelket vetettek, így most vihart arattak. Egyik királyt a másik után gyilkolták meg, hogy újabb becsvágyóknak nyissanak utat. »Királyt választottak – nyilatkoztatta ki az Úr a hitetlen trónbitorlókról –, de nélkülem, és vezért, akit nem ismerek el.« (Hós 8,4) A jogosság minden alapelvét elvetették. **Akiknek az isteni kegyelem őrzőiként kellett volna állniuk a föld népei előtt, »hütlennel lettek az Úrhoz«** (Hós 5,7) és egymáshoz.

Isten a megátkaldott nemzetet rá akarta ébreszteni a küszöbön álló pusztulás veszélyére. Hóseás és Ámós próféta által egyik üzenetet a másik után küldte a tíz törzsnek, és teljes, tökéletes bűnbánatra buzdította őket. A próféták meghirdették a bekövetkező katasztrófát, ha a nép megmarad vétkeiben. »Bűnösen szántottatok – jelentette ki Hóseás –, álnokságot arattatok, ettétek a hazugság gyümölcsét.« (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Az asszír fogság c. fej.)

Kijelentette, hogy a nép, amellyel szövetséget kötött, súlyosan megszegte hűségfogadalmát, amikor Isten parancsolataitól elfordulva a hitehagyás és a bűn útján jár. Isten szánakozva nézte népe állapotát, és a próféta által világosan megfogalmazta: Izráel olyan távol került tőle, hogy nem lesz elég a kérlelő szó a visszatérésükre. A társadalmi és vallási vezetők elutasították Isten parancsolatait, amelyek biztosíthatták volna Izráel jólétét. Isten próféták és reformkirályok munkássága által küzdött népéért, de mind kevesebb eredménnyel az egyre zűrzavarosabb körülmények között. Súlyos szavakkal fogalmazza meg Isten, hogy milyennek látja Izráel magatartását: hűtlen, büszke és makacs. Vajon mit lehet tenni azokért, akik elfordulnak a gondoskodó kéztől, akiket akkor is büszkeség tölt el, amikor romlásuk nyilvánvaló, és akik a szerető tanácsot is sértetten, vakon elutasítják? Lehet-e ennél nagyobb akadálya Isten áldást, szabadulást, megjobbítást munkáló szeretetének?

Isten ma élő népének hasonló válságáról ír Jelenések könyve. A laodiceai üzenetben Jézus határozottan leplezi le választott népe szomorú állapotát. Vigyáznunk kell azonban, hogy ne kívülállóként vonatkoztassuk ezt az intő üzenetet akár az adventnép egészére, akár egyes gyülekezetekre vagy személyekre. Önvizsgálattal tartozunk Istennek, ezért Őt kérjük, hogy segítsen megismerni valódi önmagunkat.

„Gazdag vagyok” – mondja a laodiceai gyülekezet, mert az ismeretek birtokában van, mert választott népe Istennek, mert nagygyá lett az idők folyamán. Isten válasza pedig az, hogy miként nevezheted magadat gazdagnak, hiszen ami valóban azzá tehetne, nincs a birtokodban. Nincs a birtokodban Krisztus, az Ő hitének élő, győzelmes tapasztalatával, Lelkének megszentelő hatalma és ereje által, és az Ő igéjének teljes világgosságával.

„Szomorúság tölt el, ha népünk állapotára gondolok. Nem az Úr zárta be előttünk az eget, hanem szüntelen visszaeséseink választanak el minket Istentől... Súlyos bűnök és elbizakodottság

tapasztalhatók közöttünk. Mégis az az általános nézet, hogy állapotunk virágzó, békesség és lelki jólét jellemzi a gyülekezetet.

A gyülekezet elfordult vezetője, Krisztus követésétől, s most következetesen Egyiptom felé vonul vissza. Mégis csak kevesen riadnak fel, kevesen döbbennek rá a lelkierő hiányára... Mind-egyikünk tegye fel magának a kérdést: Hogyan jutottunk a lelki gyengélkedés és széthúzás állapotába?... Mi az oka ennek a riasztó lelki hanyatlásnak? Az, hogy sokan anélkül fogadták el az igazság elméletét, hogy igazán megtértek volna. Tudom, miről beszélek. Csak kevesen bánkódnak szívből a bűneik miatt, kevesen látják meg nem újult természetük romlottságát... **A Szentlélek megelevenítő hatalom, Isten képmására alakítja át azokat, akik befogadják. Elszomorít, hogy az igazságot vallók közül csak kevesen tapasztalták ezt.** Igen sokan a saját útjukat követik, bűnös kívánságaikba merülnek, és mégis Krisztus követőinek vallják magukat. Sohasem engedték át Istennek a szívüket. Akárcsak a balga szüzek, elhanyagolták, hogy beszerezzék a kegyelem olaját.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V, Felhívás c. feje.)

2 Mi volt Isten szándéka még ekkor is Izráel fiaival? Hogyan kérlelte hűtlen népét?

- „Mondta az Úr nékem: Menj el újra, szeress egy asszonyt, akit szeret a társa, mégis házasságtörő; amint az Úr is szereti Izráel fiait, bár ők idegen istenekhez fordulnak, és szeretik a szőlőskalácsokat... Azután megtérnek Izráel fiai, és keresik az Urat, az ő Istenüket, és Dávidot, az ő királyukat, és remegve folyamodnak az Úrhoz és az ő jóságához az utolsó időkben... Kigyógyítom őket hűtlenségükből, szeretem őket ingyen kegyelemből, mert elfordult tőlük az én haragom. Olyanná leszek Izráelnek, mint a harmat. Virágozni fog, mint a lilium, és gyökeret ver, mint a Libanon fája.” (Hós 3,1–5; 14, 5, lásd még: 2,5–7; 11,8–9)

.....
.....

Hóseás próféta könyvét az Ószövetség „szeretethimnuszának” is nevezik, mert annyira kifejező szavakkal mutatja be Isten ragaszkodó, hűséges szeretetét népe iránt.

Isten világossá tette, hogy nem akarja végleg elvetni őket, és a feddés, a fenyíték célja az, hogy népét visszafordítsa útjáról. Ahogy Hóseás próféta is visszafogadta hűtlen feleségét, úgy akarja Isten is megfordítani népét a lejtőn. A népnek tapasztalnia kellett a terméketlenség, a háború, majd végül a fogság viszontagságait. Úgy látszik, mintha az isteni felhívásnak már nem volna semmi haszna. De Isten most is tudja: lesznek, akik felismerik, mit kell tenniük, és megtérnek Izráel Istenéhez. Hóseás próféta üzenete felrázó, mert a nép állapota szégyenteljes és a büntetés szigorú lesz, de reménységet ébreszt, amikor a hívő maradék bemutatásáról is beszél. Hasonlót olvassunk a laodiceai levél lezárásaként is. A hűséges maradékhoz szóló felhívás és az ígérek által lehet reménységünk, hogy lesznek ebben a korban is győztesek, lesz maradéka Isten népének. „Légy buzgóságos, és térj meg... aki megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz..., aki győz, megadom annak, hogy az én királyi székembe üljön velem.” (Jel 3,19–21) Istennek a végidőben is szembesülnie kell népe hűtlenségével, de most sem annak elvetéséről beszél, hanem a próbák általi megrostálásáról. Felszólítja népét, hogy ismerje fel állapotát, és keresse buzgón a megtérés útját. Szentelje meg és szentelje oda az életét Istennek, Teremtője és az emberek iránti szeretettől indítva, az Ő művéért érzett felelősséget hordozva.

Sokak kérdése lehet az, amit Ésaiás 64,4 így fogalmaz meg: „Régóta így vagyunk, megtartatunk-e?” Mi hozhat változást? „Akiket én szeretek, megfeddem és megfenyítem, légy buzgóságos azért, és térj meg.” (Jel 3,19)

„Ha mindaz, ami istenfélő életnek látszik, a valóságban is az lenne, ha mindazok, akik állítólag a jelenvaló igazságot hirdetik a világnak (2Pt 1,12), valóban az igazság mellett szólnának és nem ellene, ha valóban Isten emberei volnának, és valóban az Ő Lelke vezetné őket, akkor örömteli módon fénylene a világoosság a Földünkön uralkodó erkölcsi sötétség közepette. Az Antikrisztus azonban szilárdabban ül ma a trónján, mint valaha. Jogosan mondhatjuk: Jöjj, Uram, segíts, mert az igazak eltűnnek, megszűnt a hűség az emberek között! Tudom, hogy sokan túlságosan kedvelik a mostani állapotot. Ezeket a kényelemszerető embereket el fogja nyelni az általános romlás.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V., A bizonyságtételek megvetése c. fejelet.)

3 Mi volt az igazi mélypont Izráel életében? Miből fakadtak a súlyos vallási és társadalmi torzulások? Milyen gyakorlati tanulságai lehetnek ennek számunkra?

■ „Halljátok meg az Úr beszédét, Izráel fiai, mert pere van az Úrnak a föld lakóival, mert nincs igazság és nincsen szeretet, és nincsen Istennek ismerete a földön. Elvész az én népem, mivel tudomány nélkül való. Mivelhogy te megvetted a tudományt, én is megvetlek téged, hogy papom ne légy. És mivel elfeledkeztél Istened törvényéről, elfeledkezem én is a te fiaidról. Nem engedik őket az ő cselekedeteik megtérni Istenükhöz, mert paráznság lelke van közöttük, és nem ismerik az Urat. Izráel ellen a büszkesége tesz tanúbizonyságot, Izráel és Efraim bűneik miatt vesznek el, velük együtt Júda is elvész. Amikor gyógyítani akarnám Izráelt, akkor tudódik ki Efraim vétke és Samaria gonoszsága, mert csalárdul cselekszenek, tolvaj tör be, és rabló fosztogat az utcán. És eszükbe sem veszik, hogy emlékezem minden gonoszságukra. Most körülvették őket a cselekedeteik, amelyek színem előtt vannak.” (Hós 4,1–6; 5,4–5; 7,1–2; 9,15)

.....
.....

Így mondta Ésaías: „E nép szájával közelget hozzám, de szíve távol van tőlem” (Ésa 29,13; Mt 15,7–8), mert Isten látja, tudja, milyen indítékok vezetnek az embert vallásos életében. Izráelben ekkor már vallásuk formai követelményeit sem tartották meg, mégis azt mondták: „Én Istenem! Mi, az Izráel ismerünk téged!” (Hós 8,2) „Él az Úr!” (4,15) Szinte meglepő a próféta szava, ahogy bemutatja, milyen vakmerő Izráel népe, élén a papsággal és a vezetőkkel. Az Isten rendelkezésétől idegen kultuszok elemeit keverték tanításaikba és istentiszteleti gyakorlataikba, ami végleges romlást hozott a nép körében, és Isten teljes megvetését váltotta ki. Gilgál és Beth-Aven az északi országrész kultikus városai voltak. Gilgál Józsuétól kezdve Isten tiszteletének a helye volt, de „ott gyűlöltem meg őket”, mondja nekik Isten. Még Bétel (Isten háza) is Beth-Avenné, vagyis a gonoszság házává vált az ott gyakorolt vallásos szokások miatt. Vitathatatlan a vallási vezetők és az Isten népe előtt álló vezetők felelőssége a tanításban és a példaadásban. „Nem engedik őket az ő cselekedeteik megtérni...” Gondoljunk először arra, milyen hatalommá tudnak lenni a mindennapi szokások az életünkben. A szokások formálják a jellemünket, vagy értünk dolgozni, vagy ellenünk. De az a romlottság a legveszélyesebb, amit a vallás köntöskével takarnak le, mert az öngazolás mellé még az „isteni” jóváhagyást is elnyeri. Súlyos tévedés az, amikor Isten szavától eltérve azt hisszük, hogy nekünk is és Őneki is így a legjobb. A nép belement mindenbe, mert a papok elhanyagolták Isten parancsolatainak tanítását.

Megérthetjük, hogy az ember tartozik azzal a Teremtőnek, hogy az általa kijelentett módon tisztelje Őt, különösen a közösségi istentiszteletek alkalmain. Ugyanakkor azt se feled-

jük: ha mindent a parancsolatok szerint cselekszünk is, Istent a szívünk indítékai érdeklik. Ezért szólítgatja olyan szeretettel a gyermekeit, hogy viszonszeretettel ébresztve megnyerjen bennünket az értelmes engedelmességre. Az istentiszteletünk is ennek a kifejeződése kell hogy legyen. Tartózkodnunk kell attól, hogy szokássá alacsonyodjon le mindaz, amit egyénileg vagy közösen az Isten iránti tiszteletből teszünk. Azonban tartózkodnunk kell attól is, hogy az istentiszteleti alkalmon mindig valami különlegesre vagy valamilyen „élmény”-re vágyjunk. Az ige tanácsa ez: „Csendesedjétek, és ismerjétek el, hogy én vagyok az Isten!” (Zsolt 46,11)

„A gonosz szolga, aki így szólt szívében: »késlekedik a gazdám« (Mt 24,48), Krisztus-várónak vallotta magát... Külsőleg Isten szolgálatára szentelte életét, de a szívében Sátánnak hódolt. Az ilyen ember nem tagadja nyíltan az igazságot, mint a gúnyolódók, de az élete elárulja szíve gondolatát: késik az Úr eljövetele. Önteltsége közömbössé teszi az örökkévaló dolgok iránt. Magáévá teszi a világ elveit, átveszi szokásait. Úrrá lesz rajta az önzés, a nagyravágyás és a büszkeség. Mivel attól tart, hogy testvérei lelkisége felülmúlja az övét, becsmérelni kezdi igyekezetüket, kétségbe vonja indítékaikat. Ezáltal »veri« a szolgatársait. Amilyen mértékben elidegenedik Isten népétől, ugyanolyan mértékben egyesül a világgal. A »részegesekkel« eszik és iszik, elvegyül a világ fiai közé, átveszi lelkületüket. Így ringatja magát csalóka biztonságba. Erőt vesz rajta a hanyagság, a közöny és a restség. Akiket megbízhatónak és igaznak tartottak, azok bizonyulnak a hitehagyás vezéreinek, az Isten kegyelmével való visszaélés megtestesítőinek. Eljön az idő, amikor gonosz útjukat Isten nem tűri majd többé.” (Ellen G. White: *Bizonyágtételek*, V., Gyanakvás és hibakeresés; Isten pecsétje c. fejelet)

„Ha Sátán hatalma Isten templomába is be tud hatolni, ha még ott is úgy tudja rendezni a dolgokat, ahogy neki a legjobb-

ban tetszik, akkor az előkészület ideje hosszúra fog nyúlni. Ha nincs szent igyekezet, amely bizonyosságot tenne a világnak, ha nincs komolyabb törekvés annál, mint ami a népszerű gyülekezetekben látható, akkor Isten neve nem magasztaltatik, igazsága nem hirdettetik a világban... Isten a leggazdagabb áldást tartogatja népe számára, de mindaddig nem részesítheti őket ebben, amíg nem tudják, hogyan bánjanak az értékes ajándékkal.” (Szemelvények Ellen G. White írásaiból, I., 131–132. o.)

4 Mit kellett volna Izráelnek megértenie, elfogadnia ahhoz, hogy helyreálljon a kapcsolata Istennel?

■ „Azért ímé, csalogatom őt, elviszem őt a pusztába, és szívére beszélek. És onnan adom meg néki az ő szőlőjét és az Akor völgyét a reménység ajtaja gyanánt, s úgy énekel ott, mint ifjúsága idején, és mint Egyiptomból való feljövetele napján... Elmegyek, visszatérek helyemre, míg nem megismerik, hogy vétkeztek, és keresni fogják az én orcámat. Nyomorúságukban keresnek majd engem! Jertek, térjünk vissza az Úrhoz, mert ő szaggatott meg és ő gyógyít meg minket; megsebesített, de bekötöz minket! Megelevenít minket két nap múlva, a harmadik napon feltámaszt minket, hogy éljünk az ő színe előtt. Ismerjük hát el, törekedjünk megismerni az Urat. Az ő kijövetele bizonyos, mint a hajnal, és eljő hozzánk, mint az eső, mint a késői eső, amely megáztatja a földet.” (Hós 2,13–14; 5,15–6,3)

Isten intő, a hibákat feltáró szavai, a kisebb-nagyobb próbák mind egy célt szolgálnak: hogy visszavezessenek Hozzá. Az ember nagy kísértése, hogy miután kapcsolatba került Isten-

nel, újra függetlenül tőle. Izráel fiait csodák sokasága kísérte a kivonulás és a pusztai vándorlás idején, de sajnos gyakran olvassuk, hogy könnyen felejtő, lázadó, hálátlan és követelőző emberek voltak. Isten folyamatosan segítette népét, és mindent megtett azért, hogy megtartsa a szövetségi hűségben. Sajnos a nép történelmében általános volt, hogy Isten csak egy kevés hívő maradékkal számolhatott. Kevesen voltak, akik a törvényszövetségnél többre, lelki alapú szövetségre léptek Istennel. Olyanok, akiknek fontos volt életük tényleges megszentelése a törvények értelmében, és ehhez Isten segítségét igényelték. Kevesen voltak azok, akiket komolyan foglalkoztattak Isten megváltó tervei, és ezért igyekeztek együttműködni a Teremtővel. A „pusztába csalogatás” arra is utalhat, hogy vegyék észre, Isten nélkül a pusztá üressége, terméketlensége vár rájuk. Azonban Istennel együtt a pusztában is a hatalmas tapasztalatok, csodák, győzelmek sokasága lehet az osztályrészük. „Nyomorúságukban keresnek majd engem” (5,15), mert a szükség, a kudarcok, a próbák terhe még felébresztheti az ember lelkiismeretét. „Mit cselekedjem veled?” – kérdezi Isten, mintha az ember állhatatlansága miatt még Ő is tehetetlennek érezné magát. Azután megfogalmazza, mi az értelmes alapja Isten és ember kapcsolatának: „Szeretetet kívánok...” Arra vágyik, hogy értsük meg Őt, érdekeljen bennünket, mit tett és mit tehet értünk. „Ismerjük hát el, törekedjünk megismerni az Urat.” (Hós 6,3) Először arra van szükség, hogy az élő Isten iránti bizalom álljon helyre, hogy aztán megszülessen az emberben az elhatározás a változtatásra. Isten megmentő, gondoskodó és hosszútávú szeretetének megismerése ébredést tud munkálni az emberi szívben. Az Ő Lelke által megnyerhet bennünket arra, hogy megújulást és reformációt vigyen végbe az életünkben. Egyedül ebből fakadhat az a lelkület és hozzáállás, amely elkötelezetté teheti az embert az Istennek való gyakorlati engedelmességre, az értelmes oda-szentelődésre (Rm 12,1–2).

Ha Isten szeretete frissen él a szívünkben, ha ebben napon-ta megújulunk, nem tudunk megfélemleni Teremtőnkéről. Nem fogunk lelki alvásba zuhanva ismét a kísértések, a bűnök, a világ szeretete szorításában vergődni.

„Annak az állandó veszélye fenyeget bennünket, hogy az evangélium egyszerűségét kevésnek tartjuk. Sokak erős óhaja az, hogy valami eredetiséget fűzzenek beszédükbe, ami az embereket a lelki ekstázis állapotába emelje, és megváltoztassa a tapasztalatok megszokott rendjét. Kétségtelenül szükség van arra, hogy változtassunk a dolgok megszokott rendjén, mert a jelenvaló igazság szentségét nem érzékeljük kellő mértékben. De arra van szükségünk, hogy a szívünk változzék meg. Ezt úgy érhetjük el, hogy Isten áldásait egyénileg hűségesen keressük, erejéért esedezünk, kérjük, hogy kegyelme szálljon ránk, és ezáltal változzon meg a jellemünk. Erre a változásra van ma szükségünk, és ennek a tapasztalatnak az eléréseért gyakorolnunk kell az imában a kitartást, és arra kell törekednünk, hogy szívünk őszinte legyen. Komolyan és őszintén kell feltennünk a kérdést: »Mit cselekedjem, hogy üdvözüljek?« Pontosan kellene ismernünk a menny felé vezető utat.” (Ellen G. White: *A Szentlélek eljő reátok*, november 16.)

5 Minek kellett volna követnie a lelki ébredést?

- „Vessetek magatoknak igazságra, arassatok kegyelem szerint! Szántatok magatoknak új szántást, mert ideje keresnetek az Urat, míg nem eljő, hogy igazság esőjét adja néktek... Térj vissza hát, Izráel, az Úrhoz, a te Istenedhez, mert elbuktál álnokságod miatt! Vigyetek veletek beszédek, és térjete vissza az Úrhoz! Mondjátok néki: Végy el minden álnokságot! És fogadd el azt, ami jó, és ajkaink

tulkaival áldozunk néked. Asszíria nem segít meg minket, lóra sem ülünk, és nem mondjuk többé kezeink csínalmányának: Istenünk! Mert nálad talál kegyelmet az árva.” (Hós 10,12; 14,2–4)

.....

.....

.....

Ha megértették volna Isten hűséges szeretetét, és hogy mi az Ő akarata népével, vissza kellett volna térniük a gyakorlati engedelmesség útjára. A próféta szavai szerint fel kellett volna számolniuk a társadalmi igazságtalanságokat, bálványimádást, a pogány hatalmakkal való szövetségi viszonyt. El tudjuk képzelni, milyen hatalmas változáson kellett volna keresztülmennie Izráelnek? Megtörténhetett volna? Igen, de nem történt meg. Vajon miért? **„Nem engedik őket a cselekedeteik megtérni Istenükhöz.”** Milyen nehéz kitörni a helytelen gyakorlatból még akkor is, ha már felismertük, sőt elismertük azt, szenvedünk tőle és lelkiismeret-furdalásunk van miatta. Nagyon erős hatalom a megszokás, ráadásul Izráelben voltak olyanok is, akiknek ehhez a rendszerhez komoly érdekeik fűződtek. Ők nem kívánták a változást, még a fenyegetés sem volt számukra elég ijesztő, nem rázta fel őket. Hagyták tovább folyni a dolgokat, mert nekik így volt kényelmes és előnyös. „Népem vétkéből élősködnek ők, és bűneik után áhítozik lelkük.” (Hós 4,8) „És az én népem is így szereti” (Jer 5,31), mert odáig lehet süllyeszteni tömegeket, hogy miközben hazugságok, nélkülözés, igazságtalanságok sokaságától szenvednek, nem látják meg az összefüggést önző lelkületük és cselekedeteik, valamint a körülményeik között. Nem látják, hogy a bűn bűnnel büntettetik, mert tudomány nélkül valók. Nincs Istennek ismerete, mivel akiknek azt hitelesen közvetítenie

kellene, azok „megvetették a tudományt”, elfeledkeztek Isten törvényéről, „megszűntek az Úrra vigyázni”.

Szomorú látni, hogy akik elkötelezték magukat Isten szavának világossága mellett, idővel megváltoztatják elgondolásait és gyakorlatukat, majd amikor szembesítik őket ezzel, elzárkóznak. Az igében ezt az okot nevezi meg Isten: „Izráel ellen az ő büszkesége tesz tanúbizonyságot.” (Hós 5,5) A reformáció, a visszatérés a helyes alapokhoz talán mindig nehezebb volt, mint az alapokat lerakni. Jézus langyosnak nevezi a végidőben reformációra szoruló népét. Langyos az, ami csak félig melegedett meg, vagy kihűlőben van. A langyosat felmelegíteni kevesebb energia kell, mint a hideget, de ha langyos akar maradni, nem lehet tenni érte semmit. Az ilyen hitű ember életéből a lényeg hiányzik. Nem a hitvallás, az elvhűség, nem a vallásos életgyakorlat, és nem is mondaná, hogy Isten nem létezik, mégis a lényeg hiányzik: a hatalom a jóra, a jó befolyás és a buzgó fáradozás gyümölcse.

Milyen gondolatok csapdájába esik az, aki sokáig késlekedik észrevenni kockázatos helyzetét? Talán arra gondol, hogy „halogatja még az Úr a hazajövetelt”, és arra is, ha a név, a hovatartozás megvan, nagyobb baj nem történhet. Isten keresése, a vele való kapcsolat, az élő közösség kimarad az életéből. Sokan szeretik úgy Istent, ahogy a gazdag ifjú: a maguk módján. Szeretik, de valódi megszentelő kapcsolatba nem kerülnek vele, mert valódi engedelmségre nem hajlandók. Megengedik Istennek, hogy néhány dolgon változtasson az életükben, de nem figyelnek arra, hogy Isten mind a testet, mind a lelket meg akarja szentelni. **Nem adják meg Istennek az Őt megillető tiszteletet, amelyből a valódi megszentelődés következik.** Jézus azt mondja, hogy az iránta való szeretet akkor valódi, ha megcselekedjük azt, amit tanított és amire példát mutatott.

„A keresztény becsületességet, tisztességet ellenállhatatlan erővel kell keresnünk, és komolyan elhatározott céltudatosság-

gal kell megőriznünk. Van a kereszténységnek egy tudománya, melyet jól el kell sajátítanunk – tudomány, amely annyival több bármely emberi tudománynál, amennyivel magasabbak az egek a földnél. Fegyelmezni, nevelni és edzeni kell az elmét; mivel Istent olyan módon kell szolgálni, ami nem áll összhangban örökölt hajlamainkkal. Vannak velünk született és saját szokásaink által alakított készségeink a rosszra, amelyeket le kell győznünk. Életünk ideje alatt gyakran kell felhagynunk az addigi gyakorlatunkkal, hogy Krisztus iskolájának tanulói lehessünk. Arra kell nevelnünk szívünket, hogy rendíthetetlenül bízzék Istenben. Olyan gondolkodásbeli szokásokat kell kialakítanunk, amelyek képessé tesznek bennünket arra, hogy ellenálljunk a kísértésnek. Meg kell tanulnunk fölfelé nézni. Isten Igéjének elveit a mindennapi életünkre gyakorolt hatásukban kell megértenünk. Minden tettnek, minden szónak, minden gondolatnak összhangban kell állnia az isteni elvekkkel. A Szentlélek értékes ajándékai nem egy pillanat alatt mutatkoznak meg az életünkben. Bátorságra, állhatatosságra, szelídségre, hitre, a megmentő isteni hatalomba vetett megingathatatlan bizalomra az évek tapasztalatai során lehet szert tenni. Isten gyermekei a szent igyekezet és a jóhoz való szilárd ragaszkodás által pecsételik meg sorsukat.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, VIII., 313. o.)

6 Milyen ígéreteket kapott a hűséges maradék a jövőre vonatkozóan?

- „De mégis annyi lesz az Izráel fiainak száma, mint a tenger fövénye, amely meg nem mérettethetik és meg nem számláltathatik... És eljegyezlek téged magamnak örökre, és pedig igazsággal és ítélettel, kegyelemmel és irgalommal jegyezlek el. Bizony, hittel jegyezlek el téged magamnak, és megismered az Urat... Azután megtérnek Izráel fiai, és keresik az Urat, az ő Istenüket, és Dávidot, az ő királyukat,

s remegve folyamodnak az Úrhoz és az ő jóságához az utolsó időkben... Kicsoda a bölcs, hogy értse ezeket? Kicsoda az értelmes, hogy eszébe vegye ezeket? Bizony igazak az Úr útjai, és az igazak járnak azokon, az istentelenekek pedig elesnek rajtuk.” (Hóseás 1,10; 2,18–19; 3,5; 14,10)

A Biblia leírja, hogy Isten minden fáradozása ellenére sem tudta megmenteni Izráelt, majd Júdát a fogságba hurcolástól. Csak a hetvenéves fogság letelte után nyitott utat Isten népe hűséges maradékának visszatérésére hazájukba. Isten prófétái még a fogság idején is tanították a népet, hogy életben tartsák az Istenhez való megtérés, a hozzá való hűség, az Őt megillető szolgálat fontosságát. A zsidók két nagyobb csoportban tértek vissza Jeruzsálembe és Palesztina földjére. Ezek során és a letelepedésük közben is tapasztalhatták Isten gondviselését. Ez a maradék új templomot épített, és Isten – ígéretéhez híven – megerősítette velük szövetségét.

Az idézett ígérek milyen biztatóak lehettek az évszázadok során mindazok számára is, akik kitartva Isten igéjének igazsága mellett, sok fáradság és sok veszély között munkálkodtak azon, hogy Isten igazsága és műve győzedelmeskedjen. Azoknak, akik – mint Ábrahám és Mózes – látva a láthatatlant, várták az alapokkal bíró várost. Akik Pálhoz hasonlóan boldog reménységgel készültek Jézus adventjére, hogy meglássák Őt. Milyen odaadással dolgoztak elődeink az evangéliumot képviselve, hogy a társadalmi igazságtalanságokat, az egyházi visszaéléseket megszüntessék. Milyen odaadóan hirdették az evangéliumot adventváró elődeink, és mai utódaik is ugyanígy hirdetik sokfelé a világon.

Isten elhívta az adventnépet, ezért a mi feladatunk a világgal megismertetni a végső időkről szóló bibliai tanításokat. A mi

JÓEL PRÓFÉTA KÖNYVE

„Megadja néktek az esőt igazság szerint, korai és kései esőt hullat néktek”

feladatunk a magvetés, hogy megértessük az emberekkel, milyen korban élünk, mit kell tenniük, hogy megmeneküljenek. „Kicsoda a bölcs, aki értse ezeket?” Másképpen: aki bölcs, értse meg ezeket, aki értelmes, az lássa be mindezt. Hóseás könyve ezzel a felhívással fejeződik be: feddés, utána tanács és felhívás. Szívleljük meg mi is ezeket a felhívásokat!

„Vigyázzatok, atyámfiak, hogy valaha ne legyen bármelyikötöknek hitetlen, gonosz szíve, hogy az élő Istentől elszakadjon. Hanem intsetek egymást minden napon, míg tart a ma, hogy egyikötök se keményíttessék meg a bűn csalárdsága által. Mert részeseivé lettünk Krisztusnak, ha ugyan az elkezdett bizodalmat mindvégig erősen megtartjuk, e mondás szerint: Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a szíveteket, mint az elkeseredéskor.” (Zsid 3,12–15)

„Krisztus nemsokára eljön. Készülj hát! Isten angyalai arra törekszenek, hogy figyelmedet elvonják önmagadról és a földi dolgokról. Ne fáradozzanak hiába! Hitre, élő hitre van szükséged, amely szeretet által munkálkodik, és megtisztítja a lelket. Emlékezz a Golgotára és a rettenetes, végtelen áldozatra, amelyet Jézus hozott az emberért. Ő hív téged ma, hogy jöjj hozzá úgy, amint vagy, s legyen Ő erőd forrásává és örök barátoddá.” (Ellen G. White, *Review and Herald*, 1894. április 17.)

Az e beti adomány az irodalmi alapot támogatja.

*– Hozzájárulás a Bibliaiskolák Közössége Könyvkiadónál
megjelentetett kiadványok költségeibe.*

A „kispróféták”, vagyis a kis terjedelmű prófétai iratok közül minden bizonnyal Jóel próféta könyvének tanulmányozása ma az egyik legidősebb Biblia-tanulmány. E könyv ugyanis teljes egészében kettős prófécia. A próféta saját korán túlmutatóan korunk, a végidő fontosabb eseményei közül is szinte mindent megemlít, s fontos tanítást közöl ezekre vonatkozóan. Szó van itt a válságjelek sokasodásáról, a rostálásról, a késői eső kitöltéséről, s az ítéletről is, annak mindkét szakaszával. A könyv számos ponton párhuzamot mutat Jézus nagy apokaliptikus beszédével Máté evangéliuma 24. fejezetében, de a *Jelenések könyve dióhéjban* elnevezést is jogosnak, helytállónak tekinthetjük Jóel könyvével kapcsolatban.

Jóel prófeciáját a különböző magyarázók az i. e. 9. századtól egészen a 4. századig bezárólag a legkülönbözőbb időpontokra tették. Ezek közül a legnagyobb valószínűsége az i. e. 830, illetve az i. e. 620 körüli keletkezésnek van. Gleason L. Archer három érvet említ emellett, hogy a könyv i. e. 830 körül, Jóás király (i. e. 835–796) kiskorúsága idején keletkezett:

- A prófétai kijelentés királyt nem említ, és úgy tűnik, hogy a nemzet kormányzásának felelőssége a vének és a papok vállán nyugszik.

• Párhuzamos igehelyek Jóel és Ámós könyve között (például: Jóel 3,16 – Ámós 1,2; Jóel 3,18 – Ámós 9,13) arra utalnak, hogy Ámós idéz Jóeltől, így Jóel könyve mindenképpen Ámós könyve – i. e. 755 (lásd Ámós 1,1) – előtt keletkezett.

• A Júdát fenyegető ellenségek szerző szerinti listája. Az asszírokat vagy a babilóniaiakat nem említi, ellenben Júda ellenségeiként nevezi meg a föníciaiakat, a filiszteusokat, az egyiptomiakat és az edómiakat (vö. Jóel 3,4. 19). Ez olyan időszakra utal, amikor Asszíria és Babilon még nem jelenthettek különösebb fenyegetést, de Egyiptom és Izráel környező szomszédai még erősek és agresszívok voltak. *(Az ószövetségi bevezetés vizsgálata, KIA, Budapest, 2001, 367–368. o.)*

A próféta mindössze annyit közöl magáról, hogy ő *Petuel fia*, de azt nem írja le, hogy melyik király idejében szolgált, semmit sem mond önmagáról. Ez a lényegre törő hozzáállás szimpatikus is lehet, a próféta alázata és szerénysége állhat emögött. A Petuel név jelentése „Isten egyszerű (ember)e”, s talán ezt a nemes értelemben vett „egyszerűséget” is örökölte Jóel az édesapjától. Nem magáról akart beszélni, egy pillanatra sem kívánt a saját személyénél időzni, azonnal a lényegre tért, amelyet indokolt is üzenete, amely minden bizonnyal súlyos teherként nehezedett a lelkére.

A Jóel név jelentése: „Az Úr az Isten”. A név már önmagában egy határozott állásfoglalásra utal, s Illés felhívását juttathatja az eszünkbe: „Ha az Úr az Isten, kövessétek Őt!” (1Kir 18,21) A Jóel név arra utalt, emlékeztetett egykor és ma is, hogy ha már felismertük, hogy „az Úr az Isten”, akkor legyünk következtetéseket e tekintetben. Kövessük Őt mindenben (vö. Jel 14,4), ne adjuk át az uralmat az életünkben más „isteneknek és uraknak”.

Il Hogyan szól hozzánk Isten a különböző csapások által, beleértve az ökológiai válságjelenségeket is?

- „Amit a sáska meghagyott, megette a szöcske; és amit a szöcske meghagyott, megette a cserebogár; és amit a cserebogár meghagyott, megette a hernyó... Elsenyvedtek a magvak barázdáik alatt, elpusztultak a gabonásházak, összedőltek a csűrök, mert kiaszott a gabona. Mint nyög a barom! Megháborodtak a marhacsordák, mert nincs legelőjük, bűnhődnek még a juhnyájuk is!... A mező vadjai is hozzád esengenek, mert kiszáradtak a vizek ágyai, és tűz emésztette meg a pusztá virányait.” (Jóel 1,4. 17–18. 20)
- „A kékek és a sebek távoztatják el a gonoszt, és a belső részekig ható csapások.” (Péld 20,30)

.....
.....
A bennünket ért csapások, próbatételek nyilvánvalóan a legszélesebb skálán mozoghatnak. A kérdés minden esetben az azt feldolgozó lelkület – a fenyíték felvétele (Sof 3,7), s a hit megléte, hogy Isten – sokszor számunkra titokzatos – gondviselése folytán ez a jót munkálhatja az életünkben (Rm 8,28).

„Isten megmutatta nekem, hogy keserű poharat adott népének, amellyel megtisztítja. Keserű ital, de zúgolódás, panasz és elégedetlenség által még keserűbbé válhat. Azoknak, akik így fogadják, újabb pohárra van szükségük, mert az elsőnek nem volt meg a kívánt hatása szívükre. S ha a második sem használ, akkor még egyet és ismét egyet kell kapniuk, míg rendeltetését betölti, mert különben szennyesek, szívükben tisztátalanok maradnak. Láttam, hogy a keserű italt türelem, kitartás és ima által megédesíthetjük, s akik így fogadják, azok szívére a kívánt hatása lesz, és Isten nevét is megdicsőíthetjük. Kereszténynek, Isten gyermekének lenni, Isten tetszésére élni nem csekélység.” (Ellen G. White: *Korai írások*, 37. o.)

Hitbéli elődeinknek, a nagy adventmozgalom tagjainak a hozzáállása az őket ért legnagyobb csapáshoz, a nagy családhoz számunkra is példaértékű lehet: „Elhatároztuk, hogy türelmesen alárendeljük magunkat a tisztítás folyamatának, melyet Isten szükségesnek látott, s türelmes hittel várjuk, hogy az Úr megváltsa kipróbált hűségünket.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek a gyülekezetek számára*, I., 34. o.)

Jóel könyvének bevezető válságsorozata úgy is felfogható, mint az Úr napja előtti figyelmeztető intések (18–19. század eleje) és magának az „Úr napjának” az eseményei, amelyek időben távolabb vannak ugyan egymástól, Isten terveiben azonban nagyon is közel. Isten jelekkel rázta fel az emberiséget kétszáz évvel ezelőtt, s ugyanezek a jelek ismétlődnek majd napjainkban, egészen a hét utolsó csapásig.

A könyv első felében azt látjuk, hogy ezek a jelek az egész Földet eléri, de megjelennek főképpen a választottak számára, akik a csapások következtében gyászolnak, azonban felszerkennek imádságban és a gyülekezet felrázásában a végső nyomorúságos idő próbájára.

Jóel mellett még másik három ószövetségi próféta – Ésaías (24,3–6. 17–20), Hóseás (4,1–3) és Habakuk (3,16–18) – is részletes jóvendölést ad napjaink ökológiai változásairól, illetve válságáról. Ezek a próféciák az ökológiai jelenségek emberi hátterére helyezik a hangsúlyt. A sokasodó válságjelenségek igazi oka ezek szerint egyértelműen az isteni törvények megszegése, a határtalan emberi önzés. Isten pedig nem tesz csodát annak érdekében, hogy elhárítsa a súlyos következményeket. Megengedi ezek érvényesülését, hogy ezáltal is szóljon az emberhez, megállásra, feltekintésre készítse. A mai világ állapotát tekintve úgy tűnik, az emberek „ingerküszöbe” már olyan magas, hogy csak egyre nagyobb szerencsétlenségek, természeti katasztrófák hatására fognak megállni és elgondolkodni.

„Jóel kettős próféciájában Isten arra hívta fel a próféta figyelmét, hogy az emberi bűntények következtében az ország-

ra különböző csapások zúdulnak. Ezekből az ószövetségi Izrael életében bizonyára nem egy be is teljesedett. Ám e jóvendölések majd jóval kiterjedtebb formában is beteljesednek az emberiség történelmének végén, bibliai kifejezéssel: »az Úr napján«, »ama napon« is. Ami tehát kicsiben megtörtént Palesztinában, nagyban is meg fog történni az egész földkerekségen... Jóel próféta több mint 2600 évnyi távolságból a sáskajáráshoz hasonló hirtelen és gyors lepusztulásról beszél (1,3–4), a vizek kiszáradását (1,20), a gabonafélék elpusztulását említi (1,17), majd az állatvilágra térve a következőt mondja: »Mint nyög a barom! Meghaborodtak a marhacsordák, mert nincs legelőjük, bűnhődnek még a juhnyájak is!« (1,18)

Korunk egyik legvisszataszítóbb tünete a tenyészállatokkal való bánásmód. Különösen a szelídebb fajták sínylik meg ezt, a Biblia szóhasználatával élve a »tisztá«, tehát emberi fogyasztásra még alkalmas állatok, a juh- és marhafélék, a szárnyasok és a halak. Az sem titok ma már, hogy a 18. század óta felismert kergemarhakór a leggazdagabb európai államokból indult útjára, illetve Svájc, Franciaország és Anglia övezetében kering. Az elhullott birkák tetemét is hasznosítani akaró pénzhajhászok kitalálták a tetemek megfőzését, feldolgozását, és feletetését a szarvasmarhákkal. Mindez azonban kevésnek bizonyult az ügyeskedők számára. További költséget kívántak megtakarítani, nem 120, hanem csak 80 C-fokos vízben főzve meg az elhullott állatokat, mert bizonyára kiszámolták a haszonnak ebből származó exponenciális növekedését. Az így készült tápot etették meg a (növényevő) szarvasmarhákkal, továbbadva a betegséget és megfertőzve a marhák agyállományát, és ismertté téve mára a kergemarhakórt. Legutóbb az angol gazdák nem voltak hajlandók levágni megbetegedett állataikat, és tetemeiket elásni vagy eltüzelni, arra hivatkozva, hogy az ezzel okozott levegőszennyezés még súlyosabb kárral jár. Jelenleg csak találgatni lehet, hány állatban lappang már ez a kór, amelynek kifejlődése több mint másfél évtizedet vesz igénybe,

de eközben újabb hírek érkeznek az ázsiai madárkórrol, a hazánkba luxemburgi papírokkal bejutott kínai csirkékről, amelyek fogyasztása már észlelhető elváltozást idézett elő az emberekben. A Biblia a vér és mindennemű állati zsiradék fogyasztását tiltja (3Móz 3,17). A húsfélék aligha járnak teljesen e két másik anyag nélkül. **Ki kell mondanunk e próféciák alapján, hogy minden húsféle, de tágabb értelemben minden állati eredetű táplálék fogyasztása egyre veszélyesebb, sőt egyenesen végzetes lesz.** A civilizációs betegségek nagy része – a szív- és érrendszeri betegségek, a cukorbetegség, az elhízás – a koleszterinproblémára vezethetők vissza. Mózes idejében, amikor még e fogalom sem létezett, Isten részletes törvényt adott az emberi táplálkozás egészére, amelyet ma a modern élelmiszeripar hathatós közreműködésével két lábbal tipornak. Az évente a világ minden kormányának asztalára odakerülő *A világ helyzete* című, független amerikai alapítványi kiadvány summázata szerint **»a világ ma zsír- és cukorfüggőségben él.«** (Reisinger János: *A Biblia az ökológiai válságról*, 7–13. o.)

Q Ki állhat meg az Úr napján? Mi idézi elő a rostálást Isten népe körében?

- „Bizony nagy az Úr napja és igen rettenetes! Ki állhatja ki azt? De még most is így szól az Úr: Térjete meg hozzám teljes szívetek szerint, böjtöléssel is, sírással is, kesergéssel is. És szíveteket szaggassátok meg, ne ruháitokat, úgy térjete meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez!” (Jóel 2,11–13)
- „...de ha onnan keresed meg az Urat, a te Istenedet, akkor is megtalálod, hogyha teljes szívedből és teljes lelkedből keresed őt.” (5Móz 4,29)

A világ különféle bizottságok, válságstábok alakításával próbál megoldást keresni az egyre szorongatóbb ökológiai problémákra. Isten a próféta által teljes szívű megtérésre hív. Minden bizonnyal joggal vonatkoztathatjuk ezt az egyéni életekre is. **Problémáinkra – legyenek azok bármilyen jellegűek – valódi megoldást csakis a maradéktalan Istenhez térés hozhat. Ez az, ami minden más áldást is magával hoz.**

„Ha az Urat keresed, és minden újabb napon újból megtérsz, ha saját választásod alapján szabadon és örömmel kívánsz Istenben maradni, ha kegyelmi hívását örömteli szívvel követed, s ha Krisztus igáját – az engedelmesség és szolgálat igáját – hordod, akkor összes panaszod elcsitul, minden gondod megszűnik, és a legbonyolultabb kérdések is megoldódnak.” (Ellen G. White: *Gondolatok a hegyi beszédről*, 104. o.)

Bizonyos, hogy csak azok állhatnak meg az Úr napján, a nagy nyomorúság idején, annak különleges próbatételeiben, akik valóban rendezik a kapcsolatukat Istennel: „Akiknek a keze tiszta és szíve ártatlan, azok meg tudnak állni. »Elég néked az én kegyelmem!« – ezt mondja az Úr.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek a gyülekezetek számára*, I., 36. o.)

„De még most is így szól az Úr...” Milyen sok ember számára közvetíthetett már ezt a fél mondat reménységet kilátástalan élethelyzetekben! Milyen sokan kapaszkodhattak már ebbe az ígéletbe, amikor úgy érezték életük adott pontján, hogy már nincs tovább.

„Isten kész elfogadni a megtérő bűnöst. Vajon te, kedves Olvasó, nem a magad választotta úton jársz-e? Nem távolodtál-e messzire Istentől? A törvényszegés gyümölcset akarod-e élvezni, amely – amikor belekóstolsz – füstté és hamuvá lesz? És most, hogy már nincs semmi, terveid meghiúsultak, reménye-

id elsorvadtak, magadba roskadtan és vigasztalanul ülsz? Az a hang, amely már régóta szól a szívedhez, de amelyre eddig nem figyeltél, most tisztán és világosan mondja: »Keljetek fel és menjetek ki, mert ez nem a nyugalom helye, a tisztátalanság miatt, amely elveszít, és pedig borzasztó veszedelemmel!« (Mik 2,10) Térj vissza Atyád házába! Atyád hív: »Térj énhozzám, mert megváltottalak!« (Ésa 44,22).” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, 137. o.)

Minden igaz megtérésre hívó üzenet szükségszerűen és elkerülhetetlenül rostálást idéz elő a hallgatói körében. „Kérdeztem a rostálás jelentőségét, és azt hallottam, hogy a rostálást a hű tanúbizonyásnak Laodiceáról szóló határozott bizonyosága idézte elő. Ez mély benyomást gyakorol majd annak a szívére, aki elfogadja, és arra indítja, hogy célját magasra tűzze, s a teljes igazságot hirdesse. Sokan, akik képtelenek lesznek ezt a határozott bizonyoságot elviselni, szembeszállnak vele, és ez idézi elő Isten népe között a rostálást. Láttam, hogy a hű tanúbizonyás bizonyoságtételét félig sem szívlelték meg. Azt az ünnepélyes bizonyoságtételt, amelytől a gyülekezet sorsa függ, könnyelműen vették, sőt majdnem teljesen elvetették. Ennek a bizonyoságnak mély megbánást kell előidéznie az emberekben. Akik azt igazságban elfogadják, engedelmeskednek annak, és megtisztítanak.” (Ellen G. White: *Korai írások*, 238. o.)

3 Mivel támasztotta alá a próféta a megtérésre hívó üzenetét?
Mi adhat erőt a felhívásban foglalt őszinte megtéréshez?

- „...mert könyörülő és irgalmas ő, késedelmes a haragra és nagy kegyelmű, és bánkodik a gonosz miatt.” (Jóel 2,13)
- Vö. „...tudtam, hogy te irgalmas és kegyelmes Isten vagy, nagy türelmű és nagy irgalmasságú, és a gonosz miatt is bánkódó.” (Jón 4,2)

- Vö. „Megvted az ő jóságának, elnézésének és hosszútűrésének gazdagságát, nem tudva, hogy Isten jósága téged megtérésre indít?” (Rm 2,4)

Egyedül Isten valódi, szeretetteljes, de igazságos lényének megismerése, hit általi magunk elé idézése adhat erőt, kelthet bennünk vágyakozást arra, hogy teljes szívünkkel Őhozzá térjünk. Hogy milyen nagy szükség van Isten igazi „arcának”, jellemének állandó szemlélésére, azt Mózes példája is igazolja, aki kérte az Urat: „Mutasd meg nékem a te dicsőségedet!” – és erre válaszul Isten megmutatta neki „az ő jóságát” (2Móz 33,18–19), mégpedig úgy, hogy a későbbi, Jóeléhoz hasonló beszéddel fordult hozzá (2Móz 34,5–7).

Különleges, egyedül még Jónás könyvében előforduló kijelentés a Bibliában az, hogy Isten „a gonosz miatt is bánkódó”. Jézus életében több alkalommal is szemlélhetjük ezt a lelki magatartást. János apostol jegyzi fel róla, hogy „igen nyugtalanodott lelkében” (Jn 13,21), amikor látta Júdás visszafordíthatatlan megkeményedését. Jól ismert jelenet, hogy sírt, mélyen bánkódott Jeruzsálem lakosai miatt, akik pedig annyi szomorúságot okoztak neki hitetlenségükkel, azzal, hogy ismételten visszautasították menteni akaró szeretetét (Lk 19,41–44). Felvethető a kérdés, hogy követjük-e ebben Jézust? Bánkódunk-e a gonosz miatt, az életét eltékozló miatt? Nyugtalanít bennünket, amikor látjuk a körülöttünk élők rossz döntéseit, helytelen életvitelét, az Isten országa szempontjából „elveszett” voltát? S küzdünk értük, megteesszük azt, amit az emberi az istenivel összefonódva megtehet a megmentésük érdekében?

4 Hogyan ível át Jóel próféta üzenete szinte az egész emberi történelmen? Miként teljesedtek be jóvendölései az 1., majd a 18. században?

- „Erre buzgó lett az Úr szeretete az ő földje iránt, és kegyelmezett népének... Ne félj, te föld! Örülj és vigadozz, mert nagy dolgokat cselekszik az Úr!... Ti is, Sionnak fiai, örvendeztetek és vigadjatok az Úrban, a ti Istenetekben, mert megadja néktek az esőt igazság szerint, korai és kései esőt hullat néktek, mint hajdanán.” (Jóel 2,18–23)
- „Amikor a pünkösöd napja eljött, mindnyájan egy akaratral együtt voltak. És lón nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szél zendülése, s eltöltötte az egész házat, ahol ültek. És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek, és ült mindegyikre azok közül. És megteltek mindnyájan Szentlélekkel, s kezdtek szólni más nyelveken, amint a Lélek adta nekik szólniuk... Ez az, ami megmondott Jóel prófétától: És lesz az utolsó napokban, ezt mondja Isten, kitöltök az én Lelkemből minden testre: s prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok, ifjaitok látásokat látnak, és véneitek álmokat álmodnak. És éppen az én szolgálóleányaimra is kitöltök azokban a napokban az én Lelkemből, és prófétálnak. És tesztek csodákat az égben odafenn, és jeleket a földön ideleln, vért, tüzet és füst gőzölgését. A nap sötétséggé változik, és a hold vérré, minekelőtte eljön az Úr ama nagy és fényes napja. És lesz, hogy mindaz, aki az Úr nevét segítségül hívja, megtartatik.” (Ap csel 2,1–4. 16–21, vö. Jóel 2,28–32)

.....

.....

Palesztinában a korai esőzés a gabona szárba szökésében segített, a késői eső viszont a beérlelődést, a kalászosodást gyor-

sította meg. A jelképet tehát a mindennapi életből, a sokszor megfigyelt eseményekből meríti Jóel próféta, s vele együtt Jeremiás (5,24), Hóseás (6,3), Zakariás (10,1) próféták, és Jakab apostol is a levelében (5,7 – pontosított fordításban).

Az apostolok idején a teljes szívű – böjtöléssel, sírással, kegyelmezzel is kísért – megtérésre Isten nem tagadhatta meg önmagát (2Tim 2,13): „Buzgó lett az Úr szeretete az ő földje iránt, és kegyelmezett az ő népének.” Válaszul „nem mérték szerint” (Jn 3,34), hanem túláradóan, gazdagon árasztotta rájuk Szentlelkét.

„Mialatt a tanítványok az ígéret beteljesedésére vártak, őszintén megalázták magukat, és töredelmesen beismerték hitetlenségüket... Mennyire fáj a szívük, hogy hitetlenségükkel, bántó szavaikkal és cselekedeteikkel megszorították Jézust! Az a gondolat azonban vigaszt nyújtott nekik, hogy mind ezért bocsánatot nyertek. Elhatározták, hogy hitetlenségüket jóváteszik. Krisztust bátran és rendíthetetlenül megvallják a világ előtt.

Komoly imában fordultak az Úrhoz, és arra kérték, adjon nekik készséget, hogy az emberek elé állhassanak, és a mindennapi érintkezés folyamán olyan szavakat mondjanak, amelyek a bűnösöket az Üdvözítőhöz vezetik. Miközben minden véleménykülönbséget megszüntettek egymás között, és minden elsőbbségi vagy uralomvágy eltűnt a szívükből, bensőséges keresztényi közösségben szorosán egybeforrtak...

Az előkészület ideje a mélységes, komoly bűnbánat és az önvizsgálat napjai voltak számukra... A Lélek oly túláradva szállt az imádságban elmélyült és várakozó tanítványokra, hogy minden szívet magával ragadott. Az Örökkévaló hatalmasan nyilatkozott meg egyházának. Úgy tetszett, mintha az évszázadok óta visszatartott erő kiárasztása a mennyet nagy örömmel töltené el, hogy a Lélek kegyelmi kincseit kitöltheti a gyülekezetre.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, 23–24. o.)

A Szentlélek korai esőként segített kikelni az evangélium Jézus és az apostolok által hintett magvait az emberek szívében. A felülről nyert erővel valóban Jézus tanúi voltak (Ap csel 1,8) úgy, hogy egyes becslések az első század végén már mintegy ötmillió keresztténnyel számolnak. Az Úr valóban nagy dolgokat cselekedett általuk (Jóel 2,21).

„1780. május 19. a történelem »sötét nap«-ja. Mózes kora óta nem tudunk ilyen sűrű, ilyen nagy kiterjedésű és ilyen sokáig tartó sötétségről. A leírás, amelyet szemtanúk adtak erről az eseményről, annak az isteni kijelentésnek a visszhangja, amelyet Jóel próféta huszonöt évszázaddal a beteljesedés előtt így jegyzett fel: »A nap sötétséggé válik, a hold pedig vérré, minekelőtte eljő az Úr nagy és rettenetes napja.« (Jóel 2,31)» (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*, 276. o.)

5 Milyen értelemben kell részesülnünk ma is a korai esőben? Milyen kapcsolat van a korai és a késői eső között? Hogyan fog beteljesedni a késői eső ígérete?

- „Ti is, Sionnak fiai, örvendeztetek és vigadjatok az Úrban, a ti Istenetekben, mert megadja néktek az esőt igazság szerint, korai és kései esőt hullat néktek, mint hajdanán.” (Jóel 2,23)
- Vö. „Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a szíveteket!” (Zsid 4,7)

„A legbensőbb összefüggés van a korai és a késői eső között. A késői eső nem azért hull alá, hogy a gyülekezetet megtisztítsa a bűntől, s átalakítsa a hívők jellemét úgy, hogy meg-

állhassanak az ítélet napján. A hangos kiáltásnak nem ez a fő célja. Ennek az előkészületi munkának a korai eső idején kell végbemennie. Hogy a késői eső által jelzett felüdülésben részesülhessünk, a bűnt el kell távolítani az életünkől. Minden szennytől meg kell tisztítanunk a szívünket... A bűn eltávolítása Izráel táborából és valamennyiünk életének tapasztalataiból az a munka, amelyet a korai eső erejével kell elvégeznünk.” (J. Wilcox: *Korai és késői eső*, 65., 73. o.)

„Hanyagságuk miatt sokan nem részesültek a korai esőben. Nem fogadták el az összes áldást, amelyet Isten ilyen módon részükre előkészített. Arra várnak, hogy a hiányt a késői eső pótolja. Úgy gondolják, majd a kegyelem teljességének kiárasztásakor megnyitják szívüket és befogadják azt. Ezek az emberek elrémítő tévedésben vannak... Nem szabad elhanyagolnunk a korai eső által jelzett adományt. Csakis azok részesülnek nagyobb világosságban, akik összhangban élnek azzal a világossággal, amelyet már elnyertek. Ha nem haladunk naponként előre a keresztyén erények gyakorlásában, nem ismerjük majd fel a Szentlélek megnyilatkozásait a késői esőben. Megtörténhet, hogy a körülöttünk élők szívére hull, mi azonban sem felismerni, sem elfogadni nem fogjuk.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek a prédikátorok részére*, 507. o.)

„A Szentlélek első, rendkívüli megnyilatkozása után is folytatta munkáját az evangélium hirdetésének művében mint Krisztus helyettese. Átala történik minden valóságos újjászületés és hitben való növekedés mind a mai napig. Erre utal az a megfogalmazás, hogy a korai eső áldásában ma is részesülnie kell minden igaz keresztyennek, mert nélküle a késői eső sem nyerhető el. A késői eső a Szentlélek rendkívüli megnyilatkozása lesz, a korai esőhöz hasonlóan, de még annál is nagyobb mértékű. Isten mindenható erejének hatalmas megnyilatkozásai – jelek, csodák – is kísérik majd az örökkévaló evangélium hirde-

tését, amivel Isten hitelesíteni fogja e mozgalmat, bizonyosságát adva, hogy sajátjának ismeri el. A Lélek ajándékai (Eféz 4. fejj.; 1Kor 12. fejj.) az egyháztörténelem minden korszakában hathatósan jelen vannak, hogy erősítsék Isten művét. A késői eső idején azonban együttesen, nagy erővel nyilatkozik meg a Lélek minden ajándéka, hogy Isten üzenete elérje és késedelem nélküli döntésre készítse mindazokat, akik Isten oldalára akarnak állni.” (Vankó Zsuzsa: *Az alapvető bibliai tanítások kátéja*, 310. o.)

6 Hogyan jelenik meg Jóel próféciájában az ítélet két szakasza? Milyen utalásokat tartalmaz a könyv az ítélet végrehajtását követő nyugalomról?

- „Egybegyűjtöm akkor mind a népeket, levezetem őket Josafát völgyébe, és perbe szállok ott velük... Serkenjenek fel és jöjjenek fel a népek Josafát völgyébe, mert ott ülök [törvényt], hogy megítéljek minden népet. Eresszétek neki a sarlót, mert megérett az aratnivaló! Jertek el, tapossatok, mert tetézve a kád, ömlenek a sajtók! Mert megsokasult a gonoszságuk! Tömegek, tömegek az ítélet völgyében! Mert közel van az Úr napja az ítélet völgyében!” (Jóel 3,2. 12–14)
- „Megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek, aki a Sionon lakozom, az én szent hegyemen. Szentté lesz Jeruzsálem, és idegenek nem vonulnak át többé rajta. Azon a napon a hegyek musttal csepegnek és a halmok tejjel folynak, és Júda minden medre bő vízzel ömledez, s forrás fakad az Úr házából, és megöntözi a Sittim völgyét... Júda örökké megmarad, Jeruzsálem is nemzetségről nemzetségre. Kitisztítom vérükből, amelyből még ki nem tisztítottam, és a Sion lesz az Úr lakóhelye!” (Jóel 3,17–21)

A Josafát név jelképes kifejezés, a *Jahve* (= Isten) és a *sáfot* (= ítélet) szavakból áll össze, s jelentése: „Isten ítéletének völgye”. Isten ítéletre hív össze, amely a mennyben és a földön egymással párhuzamosan haladó eseményekből áll.

Jóel könyve egészen a földi történelem lezárásának jelenéig ível. Megkülönbözteti az aratás (vö. Jel 14,14–16; Mt 13,37–43) és a szüret jelképeiben (vö. Jel 14,17–20) a vizsgálati ítélet és az ezeréves ítélet utáni két feltámadást és az igazak üdvösségét, valamint a kárhozottak végső elveszését.

A könyv utolsó mondata felvillantja a mennyből a Földre szálló Jeruzsálem ígérését: Isten végső igazságszolgáltatása után az egész világmindenség központja a bűntől megtisztított földi világra helyeződik át (vö. Jel 21–22. fejj.).

„Gyerekes dolog azt hinni, hogy a világmindenség hatalmas és bonyolult mechanizmusának mozgása hirtelen megáll, az isteni tervezés az üdvösség célba érkezésének pillanatában kimerül, ezért minden tevékenység azonnal megszűnik, az értelemmel felruházott teremtményeknek pedig nem maradna más az egész örökkévalóságra, mint földi munkájuk emléke, és az a dicshimnusz, amivel időnként megtörik a teljes nyugalom mozdulatlanságát...”

Az örök nyugalom nem apatikus közönyösség, az imádó hódolat nem tétlenség... Vegyétek el a munkától a fáradtságot, és hagyjátok meg a hasznosságát, vegyétek el a tanulástól a nehézségeit, és hagyjátok meg gyümölcseit, vegyétek el az erénytől a vele járó szenvedést, és hagyjátok meg felbecsülhetetlen értékét, vegyétek el a szeretettől a földön győzelmesen kiállt megpróbáltatásait – amelyek a mennyben épp annyira sürgősen szükségesek lesznek, amennyire lehetetlenek –, és vegyétek el főképpen és mindenekelőtt a bűnt, a belső rosszat, és kívül se létezzék többé semmi rossz. Ha ezt mind megteesszük gondolatban, akkor fogalmat alkothatunk arról, milyen változások következnek majd be az emberi természet változásra szoruló részében, míg egyéb sajátosságok megmaradnak. Meg-

erősödve és megszentelve velünk jönnek abba a létbe, amely kétségtelenül nagyon különbözik az itt lenni megismert élettől, de mégsem annyira, hogy ne tudnánk valamiképpen elképzelni. Olyan lét lesz ez, ahol a szeretet (a mindenfajta tisztátalanságtól és küzdelemtől mentes szeretet), a tudomány (a nehézségektől és tévedésektől mentes tudomány) és a munka (a veríték és csömör nélküli munka) tölti be majd az életünket.” (Philippe Boucher, idézi Alfred-Felix Vaucher: *Az üdvösség története – A Szentírás tanításának kézikönyve*, 380–381. o.)

„Jézus azért tette láthatóvá a mennyet, és azért mutatja be számunkra annak dicsőségét, hogy az örökkévalóságot ne hagyjuk ki a számításaink közül.” (Ellen G. White: *The Signs of the Times*, 1895. április 4.)

Az e beti adomány a gyermekosztályt támogatja.

– *Gyermektanítási kiadványok készítésére és a nyári táborok gyermekfoglalkoztatására szánt adomány.*

III. TANULMÁNY – 2013. ÁPRILIS 20.

ÁMÓS PRÓFÉTA KÖNYVE

„...ott éri a szántó az aratót, a szőlőtaposó a magvetőt”

Ámósnak is a többi próféta kemény, megpróbáló sorsa jutott osztályrészül. Az állatok gondozása mellett a fügetermesztésben vállalt idénymunkával kereste meg családja számára a kenyeret. Ezekből a keresményeiből azonban még arra is futotta, hogy elhagyja az ország déli részét, Júdát, és a lelkiileg eltorzult északi országrészbe, Izráelbe utazzék, hogy Isten feddő, kérlelő üzenetét képviselje. Jelenléte Amáziás, a főpap számára egyre terhesebbé vált, ezért kiutasította az országból, koholt vádak és megszegyenítő gyalázkodások kíséretében. Ámós azonban azután sem adta fel: prédikációit, Istentől nyert öt látomását egységes irattá rendezte. Így indította el az írópróféták sorát.

|| Ki volt és miből tartotta fenn magát Ámós?

- „Ámós beszédei, aki a tékoabeli pásztorok közt volt, azokról, amiket Izráel felől látott Uzziásnak, Júda királyának idejében, és Jeroboámnak, a Jóás fiának, Izráel királyának idejében, két esztendővel a földindulás előtt... És felelt

Ámós, és mondta Amáziásnak: Nem vagyok próféta, sem prófétának fia, barompásztor vagyok és vad fűgét szedek, de elhívott engem az Úr a nyáj mellől, és mondta nékem az Úr: Menj el és prófétálj az én népemnek, az Izráelnek!”
(Ámós 1,1; 7,10–17)

Ámós tehát állattenyésztéssel, pásztorkodással foglalkozott, az eredeti kifejezések a juh- és a marhatenyésztésre egyaránt vonatkoznak. Önmagában ez a foglalkozás is időigényes és megterhelő lehetett, megélni pedig azért nem tudott csupán ebből, mert a szülőföldje – Tékoa – környéki pásztorok valószínűleg a Jerikó környéki nagygazdák alkalmazottai voltak. Ámósnak további munkalehetőség után kellett néznie. Így adódott nem a „vadfűgét szedek”, hanem „szurkálók” tevékenység, amelyről érdemes tudnunk a következőket:

„Az Am 7,14-ben a próféta vadfűgével kapcsolatos foglalkozását a fordítások körülírják: *szedek, természetek, gondozok, nevelek* stb. Az eredeti héber szó, a *balos* pontos jelentése azonban más: *vágó, szurkáló*. Minthogy a virág megtermékenyítését végző vadfügedarázs (*Sycophaga sycomori*) szúrása a magházakat a fűgénéll leírt módon itt is gubacsképződésre ingerli, ezek az álművek is ehetetlenek lesznek. Ennek megakadályozására a régiek ügyes módszert alkalmaztak: hegyes késsel megfelelő módon behasították, beszúrták az éretlen kis fűgét, hogy a darázs elkerülje. A termés bevágása egyúttal etiléntermeléssel jár együtt, ami a terméseket gyors növekedésre és érésre serkenti: három nap alatt sokszorosra nőhetnek. Innen ered a fordításokban használt *feldíszítő, felöltöztető, dresser* kifejezés. Tekoa vidékén a júdeai pusztaságban pásztorkodó Ámós a száraz nyárvégeken feltehetően a Jerikó környéki fügetermesztőknél dolgozott ilyen »szurkáló emberként«.

Ezt a műveletet Egyiptom és Ciprus szegényebb vidékein még századunkban is végezték. A vadfűgefafa sokkal bonyolultabb és részleteiben ma sem teljesen ismert megtermékenyítési folyamatát, a fügedarázs és a mesterséges bevágás szerepét régóta kutatják.

A szikomorfa igen hosszú életkora és az olajfához hasonló rendkívüli sarjadóképessége miatt a *túlélés, a halhatatlanság* jelképe. Ha a homok teljesen betemeti, vagy a szél kifújja gyökerei közül a homokot, képes igen hosszú idő után is újra hajtani. Gyökerének szilárdsága a *hit* erejét jelképezi. Az egyiptomi kultúrában igen ellenálló és az örök életet szimbolizáló tulajdonsága miatt szikomorfából készítették a múmiakoporsókat. Kairó közelében, Mathareenál egy nagyon öreg *szikomorfa* őse alatt pihent a helybeli legenda szerint az Egyiptomba menekülő szent család. (...)

Gyakran töben elágazó, 10–15 m magas, vízszintes ágú, olykor 2 méter töltmérőjű, de mindig alacsony törzsű fa könnyen megmászható. Hosszú, erős gyökerei biztosan tartják sűrű, kitűnő árnyékot adó, terebélyes koronáját. Ahogyan a párásabb tengerparti városokban ma is kedvelt utcafa, e jó tulajdonságát minden bizonnyal a bibliai időkben is kihasználták. Ezért lehetett a Jerikó felé vezető út mentén is néhány vadfűgefafa, Zákheus szerencséjére. A Szentföld ősi, harmadkori reliktum faja a meleg, tengerparti zónában, a Jordán-völgyben, de leginkább mély fekvésű síkságokon élt nagy tömegben (1Kir 10,27). A valódi fűgefától elsősorban kisebb, megnyúlt szív alakú, illatos és örökzöld leveleivel, továbbá a fa minden ágán elágazó, dús firtökben lógó, apróbb, sárgás-pirosra érő terméseivel különbözik. A fagyot nem bírja, sőt hidegebb teleken lombhullatóvá válik, ahogy ez Tel-Aviv utcáin néha megfigyelhető. Dió nagyságú, kemény, gyorsan aszúsodó, ezért savanykás-kesernyés »fügebogyója« csaknem élvezhetetlen, bár megérve néha édes is lehet. Minthogy íze erősen függ érettségétől, csak válogatva ehető. Gyümölcse a bibliai időkben is a szegény emberek táp-

láléka volt. Nedvességnek és korhadásnak ellenálló, mégis könnyű, porózus fája kiválóan alkalmas építkezésre. Az egyiptomiak különösen koporsók és mennyezetek, valamint bútorok készítésére használták nagy mennyiségben.” (Kereszty Zoltán: „Nézzétek a mező liliomait...”, 236. o.)

2 Milyen részekre osztható fel az első írópróféta könyve?
☞ Van-e magyarázata a sorrendiségnek?

1.: 1,2–2,3

2.: 2,4–6,14

3.: 7,1–9,15

A könyv három, élesen elhatárolható részre oszlik. (Sajnos a 16. századtól bevezetett fejezet- és versbeosztás ezt nem mindig – más bibliai könyveknél sem – követi nyomon.)

A szorosán vett felirat (1,1) közli Ámós fellépésének idejét, ami a királylisták alapján az i. e. 740–730-as évekre tehető. A „földindulás” olyan hatalmas megrázkódtatásra utal, amely még több mint kétszáz évvel azután is emlegetett esemény volt (Zak 14,5). A próféta kilétéről később értesülünk (7,10–17).

Ámós próféta könyvének első része a környező népek gonoszságait fedi föl. Istennek minden emberre, de a választott népen kívül minden más népre is gondja van. Nem kerüli el a figyelmét, mit tesznek, s hogyan lehetne megjobbitani őket. Ha végighaladunk e népek viselt dolgain, érdekes megfigyeléseket tehetünk, illetve aktualizálhatunk.

A második részben a választott nép elszakadt északi részére vonatkozó figyelmeztető igehirdetések olvashatók. Ezekből kitűnik, hogy Ámós milyen látleletet mutat fel Isten népe számára. Azt, hogy napi életvitelük az önző nyereszkeskedés jegyében telik el, jóllehet családi otthonaikba térve a békességet, nyugalmat és kényelmet óhajtják: az erőszakoskodáson ala-

puló napi robot végén az „elefántcsont pamlagon heverést, és elnyújtózást a nyoszolyákon” (6,4). Mindezek után jelennek meg szombatról szombatra az Úr előtt, a képmutató vallásoskodás Béthelből, az ország és a papság központjából terjed szét. Ezért ez az Úr megítélése:

■ „Gyűlölöm, megvetem a ti ünnepeiteket, és nem gyönyörködöm összejöветеleitekben. Még ha égőáldozatokkal áldoztok is nékem, sőt ételáldozataitokat sem kedvelem, kövér hálaáldozataitokra rá se tekintek. Távoztasd el tőlem énekeid zaját, hárfáid pengését sem hallgathatom.” (Ámós 5,21–23)

Emeljük ki az első és második részből a különösen jelentős igéket!

.....
.....
.....

3 Hogyan épülnek egymásra Ámós próféta látomásai a könyv harmadik, befejező részében? Soroljuk fel először ezeket egy-egy szóval, majd jelöljük meg egymás után következő értelmét!

1.
2.
3.
4.
5.

E látomások a Bibliában található első átfogó bevezetést képezik a prófétikus történelemszemléletbe. Ámós öt látomását Habakuk öt jajmondása követi majd jó egy évszázaddal később, s csak ezek után következnek a konkrét dánieli jövődölések a 2., 7., 8–9. és 10–12. fejezetekben. Az első írópróféta könyve tehát úttörő jelentőségű.

4 Mit fejez ki az első két látomás?

- „Ily dolgot láttatott velem az Úr Isten: Ímé, teremtett sáskát a sarjűfakadás kezdetén, és ímé sarjű volt a királyi kaszálás után! És történt, hogy amint felemésztette a föld füvét, azt mondtam: Uram, Isten! Légy kegyelmes, kérlek! Hogyan állhasson meg Jákób, hiszen kicsiny?! Megengesztelődött az Úr e dologban: Nem lesz meg! – mondta az Úr. Ily dolgot láttatott velem az Úr Isten: Ímé, tüzet hívott elő ítéletre az Úr Isten, és megemésztette az a nagy mélységet, és megemésztette az országot. De mondtam: Uram, Isten! Hagyd abba, kérlek! Hogyan állhatna meg Jákób, hiszen kicsiny?! Megengesztelődött az Úr e dologban: Ez sem lesz meg, mondta az Úr Isten.” (Ámós 7,1–6)

.....
.....
.....

Az első két látomás párhuzamos: sáskajárásról, majd tűzvészről szól.

A „királyi kaszálás” annyit jelent, hogy az első kaszálás teremtése a királyt, a királyi udvartartást illette. Ezt mindenkinek be kellett szolgáltatnia, és csak azután következhetett a családok

javára való begyűjtés, amihez sarjűfakadásra volt szükség. Amikor azonban újra zöldült a növényzet, a látomás szerint sáskarajok szálltak rá, és felemésztették a föld füvét. Ez annyival egyenlő, hogy nincs miből megélnie a családoknak, tehát az átlagembereknek. Az ország vezetői mindig megélnék, de a kisembereket egyre nagyobb nyomorúság fenyegeti. Olyan ez, mintha ma azt mondanánk, hogy az adózások után alig marad valami az egyéni megélhetéshez. Ezt látva könyörgött a próféta Isten kegyelméért, és múlt el a látomás: amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan is távozott.

Azonban nem sokkal ezután újabb, az előzőnél talán még fenyegetőbb vész közelgett. Olyan hatalmas tűz kerekedett, hogy megemésztette a nagy mélységet is, elpusztította az egész országot. A természeti csapás után egy társadalmi csapás körvonalai bontakoznak elő, az asszír hódítás fenyegető rémét látta Ámós, amely i. e. 722-ben, tehát nem sokkal e látomás után be is következett. Ugyanakkor ez is elviselhetetlennek látszott a próféta előtt, ezért tovább könyörgött az Úrnál Jákob házáért, hogy ne pusztuljon ki mindenestől. A fenyegető ítélet, mint az első látomás végén, ezúttal is elhárult.

E két látomás kétségtelenné teszi, hogy az igazságos Isten régen rövidre zárhatta volna a nemzetek, de az egész emberiség élettörténetét. A gonoszság elfajulása közbeavatkozásért kiált. Csak Isten kegyelmének köszönhető, hogy az élet folytatódott tovább, miként ma is annak köszönhető, hogy egyáltalán még fennáll. A bibliai próféciaák jellegzetes módon a „kullisszák mögé” vezetik be a szemlélőt. A múlt eseményeit, az emberi történelem elfajulását az e próféciaakat nem ismerők egészen másként magyarázzák. Szerintük a világ sokszor kijött már a kátyúból, ki fog jönni ezután is az egyre reménytelenebbnek látszó nehézségekből és válságokból. Ez a két értelmezés létezik napjainkban is. A hívő ember, mivel a próféciaák tudatában él, az első értelmezést fogadja el.

5 Mire utal a harmadik látomás, és miért fontos különösen napjainkban?

- „Ily dolgot láttatott velem: Ímé, ott állt az Úr egy függőleges kőfalon, és a kezében mérőzsinór volt. És mondta az Úr nékem: Mit látsz, Ámós? Én pedig mondtam: Mérőzsinórt. És mondta az Úr: Ímé, mérőzsinórral mérek népemnek, az Izráelnek közepette, és nem bocsátok meg néki többé. Bizony elpusztulnak Izsák magaslatai, és romba dőlnek Izráel szent helyei, és fegyverrel támadok a Jeroboám háza ellen.” (Ámós 7,7–9)

A mérőzsinóros férfi bemutatása kétségtelenné teszi az előző két látomás magyarázatának helyességét. Azt fejezi ki, hogy bár Isten nem hagyja a katasztrófaig fajulni az eseményeket, minduntalan közbeavatkozik, és ezzel mintegy „visszatartja a szeleket” (Jel 7. fej.), ennek ellenére semmiképp sem függesztette fel örök törvényeinek érvényességét. **Isten mérőzsinórja, erkölcsi törvénye örök és megváltoztathatatlan.** Jó ennek tudatában élni a hétköznapi életben, de jó így szemlélni történelmünk alakulását is. Habakuk látomása juthat eszünkbe, akinél azt mondja az Úr: ha késik is, bízzál benne, mert eljön, el fog jönni, nem marad el, a vége felé siet minden isteni kijelentés (Hab 2,3). Az események egymásutánjában soha ne mulasszuk el figyelmünket Isten parancsolataira irányítani. A hívő ember rendíthetetlenül bízik e törvények végső győzelmében. Üldöztetések közepette a valdensek föltekintettek az Alpok hatalmas hegyeire, mint Isten változtathatatlan törvényeinek jelképeire – olvassuk *A nagy küzdelem* vonatkozó fejezeteiben. Napjainkban is ezt kell cselekednünk, a történelem zajgása-zúgása ellenére is az isteni törvények biztos csendjét meghallanunk.

Igen jelentőségteljes, hogy e harmadik látomás után következik Ámós próféta letartóztatása és meghurcolása. Úgy tűnhet ebből, hogy talán e látomás üzenetének hangsúlyos képviselete juttatta a prófétát Amáziásnak, Izráel főpapjának a kezére. Az Isten örök törvényére való hivatkozással szemben állt a papok nyerészkedéseinek ideiglenes törvénye. Teljesült Dávid egykori zsoltára: „Ingyenélők léha csúfkodásai közt fogaitat vicsorgatják rám.” (Zsolt 35,16) Nem tudván mit felelni Ámós beszédeire, de el sem fogadva a figyelmeztetéseket, a papi réteg a személyeskedés útjára terelte az eseményeket. Azzal vádolták meg Ámóst, hogy azért jött Júdából Izráel földjére, hogy „itt egye kenyerét”. Ez aljas hazugság volt, hiszen – mint az előzőekből láthattuk – Ámós éppen a saját kétkezi munkájával tartotta fenn magát, sőt mellékfoglalkozást is vállalt, feltehetően nemcsak családjá fenntartásáért, hanem azért is, hogy eljusson északi testvéreihez, betöltve küldetését. A hazugságot tetézve a papok a királynál is bevádolták a prófétát, hogy mintegy karhatalmilag utasítsák ki az országból.

Ámós nyugodtan, méltóságteljesen felelt meg a vádakra, elhárítva még a megtisztelő próféta cím használatát is, hiszen eredetileg pásztor volt, jóllehet e foglalkozásban mintegy elrejtve ott van az emberek pásztorolásának feladata, kötelezettsége is. Utána ugyanolyan nyugodt hangnemben ítéletet is hirdetett a főpap háza felett, mindezzel Isten örök erkölcsi törvényét erősítette meg, és az Úr indíttatására részletezte a belőle fakadó következményeket egyik törvényszegő szolgája életében.

6 Mire utal az utolsó két látomás az érett fűgéről és az oszlopok összedőléséről?

- „Ily dolgot láttatott velem az Úr Isten: Ímé, egy kosár érett gyümölcs. És mondta: Mit látsz, Ámós? És mondtam: Egy kosár érett gyümölcsöt. És mondta az Úr né-

kem: Eljött vége az én népemnek, az Izráelnek; nem bocsátok meg néki többé!... Ímé, napok jönnek, azt mondja az Úr Isten, és éhséget bocsátok e földre; nem kenyér után való éhséget, sem víz után való szomjúságot, hanem az Úr beszédének hallgatása után. És vándorolni fognak tengertől tengerig és északtól fogva napkeletig. Futkosnak, hogy keressék az Úr beszédét, de nem találják meg.” (Ámós 8,1–12)

- „Láttam az Urat állni az oltáron, és mondta: Üsd meg az oszlop fejét, hadd rendüljenek meg a küszöbök, és dönts azokat mindnyájuk fejére. A megmaradókat pedig fegyverrel ölöm meg. Nem fog elfutni közülük a futó, és nem menekül meg közülük a menekülő... Ímé, az Úr Isten szemmel tartja a bűnös országot, és eltörlöm azt a föld színéről. Mindazáltal mégsem pusztítom el egészen a Jákób házát, ezt mondja az Úr! Mert ímé, parancsolok és szétrázom Izráel házát minden népek között, amint a rostával rázogatnak, de nem esik a földre egy szemecske sem... Azon a napon felemelem Dávid leomlott sátorát, és kijavítom repedezéseit, s felemelem omladékait, és megépítem azt, mint volt hajdanán... Ímé, napok jönnek, ezt mondja az Úr, és ott éri a szántó az aratót, a szőlőtaposó a magvetőt. És a hegyek musttal csepegnek, a halomok pedig mind megáradnak.” (Ámós 9,1–13)

.....

.....

.....

Az utolsó két látomás ugyanolyan párhuzamot vonultat fel, mint az első kettő. A fügék beérlelődése és megrothadása azt jelzi, hogy a gonoszság, ha fel nem tartóztatják, félelmetesen halad előre, burjánzik és túlburjánzik. Maga ássa meg a saját

sírját. Utána már csak egy ütés kell az oszlopok fejének, és az egész épület összedől. Mi ma ezt így szoktuk mondani: a kártyavár egy gyenge lehelettől is összeomlik. Isten azonban e kétségtelenül fájdalmas és megrázó folyamatok során végső kegyelmi hívásait bontakoztatja ki. Az evangélium hirdetésének egyre fokozódó jellegére utal az ige (8,11–12), valamint a rostálás mint fogalom a Bibliában először itt jelenik meg, vizsgálatként (9,9–10). A sötét háttér előtt kibontakozik Isten népének végső felemelkedése (9,11), jelezve, hogy mindez hihetetlen gyorsasággal fog bekövetkezni (9,13), amelyhez fogható csak Ésaías próféta könyvének befejező szakaszaiban, valamint az utolsó órában érkezett szőlőmunkásokról szóló krisztusi példázatban olvashatunk. Kérdés, hogy valóban komolyan vesszük-e ezeket a jövendöléseket, és nemcsak elvileg hiszünk-e nekik, hanem a gyakorlatban is megragadjuk a belőlük áradó kegyelmet?

*Az e heti adomány az Életpont Nonprofit Kft.-t támogatja.
– A bózsvai és a törökkoppányi Biblia-táborok fenntartására
és fejlesztésére szánt adomány.*

ABDIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE

„Sion hegyén szabadulás lesz, és az Úr lesz a királyság”

Abdiás próféta személye a legkevésbé ismertek közé tartozik a Bibliában. Családjáról, foglalkozásáról semmit nem tudunk, és habár több Abdiás nevű férfiről olvashatunk a Szentírásban, egyikük sem azonosítható egyértelműen vele. Könyvének keletkezéséről több nézet létezik. Belső összefüggések, nyelvi bizonyítékok alapján az látszik valószínűnek, hogy nem Jeruzsálem bukása kapcsán, hanem Jórám (i. e. 848–841) uralkodása idején íródott. Erről Krónika második könyvében, a 21. fejezet 16–17. verseiben olvashatunk.

I Milyen ítéletet hirdetett meg Isten Abdiáson keresztül Ézsau leszármazottai ellen? Hogyan teljesedett be ez a jövendölés? Elevenítsük fel a zsidó nép és az edomiták kapcsolatának főbb állomásait!

■ „Abdiás látása. Így szól az Úr Isten Edomról: Hírt hallottunk az Úrtól! És hírnök küldetett a népekhez: keljetek

fel és támadjunk reá haddal!... És megrémülnek a te vitézeid, oh Témán!* Hogy kiirtassék mindenki az Ézsau hegyéről az öldöklés által... És Jákób háza tűz lesz, és József háza láng, Ézsau háza pedig pozdorja; meggyújtják és megemésztik őket, és nem marad meg senki Ézsau házából, mert az Úr szólt.” (Abd 1, 9, 18)

■ Vö. 1Sám 14,47; 2Sám 8,13–14; 2Kir 3. fej; 2Krón 20. fej.; 2Krón 21,8; 2Krón 25,11–12; 2Krón 28,17

„Ne utáld az edomitát, mert atyádfia az” – tanította Isten a zsidókat (5Móz 23,7). Ennek ellenére mégis folyamatos ellenségeskedés jellemezte a két nép viszonyát. Az első királyok idejében az edomiták szolgái voltak Izraelnek, azonban Jórám (Jósafát fia) uralkodása alatt fellázadtak, és saját királyt választottak maguknak. Amásia újra igába hajtotta őket, de Akház idejében ismét elszakadtak, és megtámadták Júdát. A babiloni támadások közepette az edomiták Jeuzsálem lerombolását szorgalmazták (Zsolt 137,7).

Az i. e. 6–5. században az Arábiából származó nabateusok (a híres Petra városának építői) elűzték az edomiták nagy részét, akik Idumeában telepedtek le (Idumea Júda déli részének a görög elnevezése). Kb. i. e. 120-ban Hyrcanus János igazta le és kényszerítette körülmétkedésre őket. Nagy Heródes is idumeiai volt. Történelmük i. sz. 70 táján zárult le: a Róma elleni lázadáskor szövetséget kötöttek a zsidókkal, és a megtorlás során kiirtották őket. Ezzel Ézsau leszármazottai eltűntek a történelem színpadáról.

* Témán: Ézsau unokája (1Móz 36,10). A Bibliában nem szokatlan módon az utód nevének említése az egész népre vonatkozik.

2 A prófétai iratban két fő vádpont olvasható, amely miatt Isten megsemmisítő ítéletet hirdet az edomiták ellen. Melyik az első? Hogyan válik ennek alapján egyetemlegessé Abdiás üzenete – avagy élnek-e ma edomiták?

- „Szíved kevélysége csalt meg téged, ki sziklahasadékokban lakozol, kinek lakóhelye magasan van, aki mondja az ő szívében: Ki vonhatna le engem a síkra?! Ha oly magasra szállnál is, mint a sas, és ha a csillagok közé raknád is fészkedet: onnan is levonnálak, ezt mondja az Úr. Ha tolvajok törnének reád, avagy éjjeli rablók (hogy elpusztítottát!), nem annyit lopnának-e, amennyi elegendő?! Ha szőlőszedők jönnének reád, nem hagynának-é gerezdeket? Mennyire kifosztogatták Ézsaut, felkutatták rejtett kincseit! A határig űznek ki összes frigy társaid; megcsalnak, levernek szövetségeseid; kenyeredet törül vetik alád. Nincsen benne okosság!” (Abd 3–7)
- „Van nemzetség, amely a maga szemei előtt tiszta, pedig rútságából ki nem tisztított.” (Péld 30,12)
- „Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, és meggazdagodtam, és semmire nincs szükségem...” (Jel 3,17)

„Ki vonhatna le engem a síkra?!” Ez a gondolkodásmód Lucifer bukásától kezdődően jelen van a világ történelmében – és az emberi szívekben is. „Holott te ezt mondtad szívedben: Az égbe megyek fel, Isten csillagai fölé helyezem ülőszékemet...” (Ésa 14,13) Lucifer minden más teremtménynél többet kapott Istentől. Ellen White azt írja, hogy „Isten jónak és szépnek teremtette őt, amennyire lehet, Őhöz hasonlóan” („A Te Igéd

igazság”, 7/a, 97. o.). A nagyravágyás és az önfelmagasztalás szelleme azonban megrontotta ezeket az áldásokat, és ahelyett, hogy Lucifer az életével és képességeivel Istent dicsőítette volna, ellenségévé és teremtményei pusztítójává vált.

Az Ige tanúsága szerint az edomiták gondolkodásmódja Luciferéhez volt hasonló. Elképzelhetetlennek tartották, hogy létezik náluk erősebb, aki uralkodhatna rajtuk, aki „levonhatná”, más fordítás szerint „ledönthetné” őket hegyi lakhelyükről. Gazdagok voltak, semmiben nem szenvedtek hiányt – gondolták magukról. Ez a gondolkodás a vakságukról tett bizonyosságot. Történelmi léptékekkel mérve az edomiták jelentéktelen nemzet tagjai voltak, akik semmilyen nagy tettet nem vittek véghez, és akiknek a nevét is csak azért őrizte meg az emlékezet, mert sorsuk bizonyos mértékben kapcsolódott Isten választott népéhez.

„Ha Sátán annyira el tudja ködösíteni, annyira be tudja csapni a halandó emberek értelmét, hogy azt képzeljék, nagy és nemes tettek végrehajtásához szükséges erővel születtek, akkor többé nem támaszkodnak Istenre, hogy megtegye értük azt, amire véleményük szerint maguk is képesek. Nem ismerik el a felsőbb hatalmat. Nem dicsőítik Istent, pedig ez tökéletes fensége miatt megilletné. Sátán így eléri a célját, mert a bukott ember önhittén saját magát magasztalja, mint ahogy ő magasztalta önmagát a mennyben, amiért ki is űzték onnan. Tudja, hogy ha felmagasztaljuk magunkat, bukásunk olyan elkerülhetetlen lesz, mint amilyen az övé is volt.” (Ellen G. White: *Bizonyágtételek*, I., 294. o.)

Az edomitákra kevélységükkel arányosan teljes pusztulás várt. Sem a tolvaj, sem a szüretelő nem pusztít el mindent maga után. Azonban akik Ézsaura törnek, nem így tesznek: mindentől megfosztják, emberi segítségre nem számíthat. Sőt, a szövetségeseiből ellenségek lesznek, ahogy az idézett ige más

fordítása kifejezi: a kenyerét evők (= szövetségesek) csapdát állítanak neki (7. vers).

Az önfelmagasztalás nem csak látványos tettekben, hangos szavakban nyilatkozhat meg, nem csupán magas társadalmi pozíciójú, fontos hivatást betöltő embereket kísérhet. Ott lehet a szívünkben elrejtett indítékként is – és létezése csak Isten Lelkének megvilágosító hatalma által lepleződhet le előttünk. Ha ez megtörténik, bármennyire fájdalmas is, de alkalmat ad a hálára – mert csak aki „önmagát megalázza, az magasztaltatik fel”.

„Amikor Krisztus embereket lát terheket hordozni, alázattal, nem magukban bízva, de Őrá támaszkodva, akkor munkájukhoz adja tökéletességét és hatékonyságát, s így az Atya szeretett Fiában elfogad bennünket. Krisztus, a mi igazságosságunk tökéletessége és teljessége befedi a bűnös gyarlóságait. Akik őszinte akarattal, megtört szívvel, alázatosan törekednek a kívánalmi szerint élni, azokra az Atya gyengéd együttérzéssel tekint. Engedelmes gyermekeinek tartja őket, és Krisztus igazságosságát, életszentségét nekik számítja be.” (Ellen G. White: 4. levél, 1889)

3 Mivel indokolja tovább a próféta Ézsau nemzetségének elítélését?

■ „A Jákób öcséd ellen elkövetett erőszakért szégyen borul reád, és kivágatsz mindörökre! Amikor vele szembeálltál, amikor serege idegenek rabjává lett, és idegenek törtek be kapuján és Jeruzsálemre sorsot vetettek: olyan voltál te is, mint bármelyik közülük. De ne gyönyörködj öcsédnek napján, az ő szerencsétlenségének napján, ne örvendj Júda fiain az ő veszedelmük napján, és ne kérkedj a szorongattatás napján. Ne törj be népem kapuján nyomorú-

ságuk napján, ne gyönyörködj te is a baján nyomorúsága napján, és ne nyúlj az ő jószágához nyomorúsága napján! A résre se állj fel menekülőit elveszíteni, és ne áruld el az ő megmaradottait a szorongattatás napján!” (Abd 10–14)

.....

.....

.....

A Bibliában számos helyen olvashatunk arról, milyen jelek zajlottak le háborúk során, milyen embertelenségeket követtek el egymással szemben (vagy épp az ellenséghez tartozó civil lakosság, köztük csecsemők ellen is) az egyes felek. Ézsau kapcsán nem olvashatunk ilyen durva kegyetlenkedésekről. Azonban nem azt a látszatot szeretnénk kelteni, hogy az árulás, a káröröm, a másik javainak elvétele kicsiség lenne. Az ígében sorolt vádak is súlyossá teszi valami. Figyeljük meg, hogy az ígeversekben vissza-visszatér az a szó, hogy „öcséd”. Nemcsak az a kérdés, ki mit tesz egy helyzetben, hanem hogy akivel teszi, ahhoz milyen kapcsolat fűzi, illetve az a kapcsolat mire kötelezné. A zsidók testvérei voltak Ézsau lezármozottainak, így még a kisebb durvaság is nagyobb súllyal esett a latba. Bőven rossz az is, ha csak „olyan voltál te is, mint bármelyik közülük”.

Tanulságos ez a mi testvéri kapcsolataink szempontjából is. A hitben való testvériségnek még erősebb kötelekként kellene egymáshoz kapcsolnia bennünket, mint a vér szerinti rokonságnak. (Erre utalt Jézus is, amikor feltette – és meg is válaszolta – a kérdést: „Kik az én testvéreim?”) Pál a galáciabelieknek ír arról, hogy „míg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, leginkább pedig a mi hitünk cselédeivel”, vagyis azokkal, akik testvéreink a hitben (Gal 6,10). Nem kivételezés és sze-

mélyválogatás, ha a hittestvérekként megkülönböztetett szeretettel, a másik terheinek viselésében nagyobb részt vállalva viszonyulunk egymáshoz. Ha többen tekintjük a másikat, mint csupán egy olyan személynek, akivel szombatunként közös istentiszteleti alkalmon szoktunk részt venni. A „közös hit” (Tit 1,3) erre kötelez bennünket. Nem igazán szoktunk belegondolni, hogy jót (vagy esetleg rosszat) tenni hittestvéreinkkel másként ítéltetik meg, mintha ugyanazt például egy utcabelivel tettük volna meg.

Minőségében változtathatja meg gyülekezeti kapcsolatainkat, ha testvérünkre tekintve látjuk benne azt a pluszt, amit esetleg korábban nem vettünk figyelembe: hogy hibái, gyengeségei ellenére hozzánk hasonlóan őt is megérintette már Isten szeretete. A kereszt fényében már ő is szembesült önmagával, bűneivel; felismerte, hogy Krisztus halálához az ő bűnei is hozzájárultak, s ez mélyen meg is rendíthette. Ha így tekintünk rá, több lesz a szemünkben, mint egy félig-meddig idegen. A rossz feltételezése, az elítélő lelkület nem fog legyőzni bennünket.

„Minél jobban hasonlít jellemünk Üdvözítőnkére, annál mélyebb szeretettel viseltetünk azok iránt, akikért meghalt. Azok a keresztények, akik önzetlen szeretettel fordulnak egymás felé, olyan bizonyosságot tesznek Krisztus mellett, amelyet a hitetlenek sem megcáfolni nem tudnak, sem ellenállni neki. Lehetetlen felbecsülni az ilyen példamutatás hatalmát. Semmi nem győzi le olyan hatékonyan Sátán és szolgálói fondorlatait, és semmi nem építi annál jobban a Megváltó országát, mint a gyülekezet tagjaiban láthatóvá váló krisztusi szeretet.” (Ellen G. White: *Bizonyágtételek*, V., 167–168. o.)

4 Az edomiták elvettetésének indoklása után a prófétai irat távlata kiszélesedik, és a továbbiakban a végítéletéről olvashatunk kijelentéseket. Mi ennek az egyik fő szempontja?

- „Közel van az Úr napja minden népek ellen. Amint cselekedtél, úgy cselekednek veled; amit te fizettél, visszaszáll fejedre.” (Abd 15)
- „Amilyen ítélettel ítélték, olyannal ítéltettek, és amilyen mértékkel mértek, olyannal mérnek néktek.” (Mt 7,2)
- „Az ítélet irgalmatlan az iránt, aki nem cselekszik irgalmasságot; és dicsekedik az irgalmasság az ítélet ellen.” (Jak 2,3)
- „Annakokáért menthetetlen vagy, óh ember, bárki légy, aki ítélsz: mert amiben mást megítélsz, önmagadat kárhoztatod...” (Rm 2,1)

.....

.....

.....

Az ítélet kapcsán főként arról szoktunk beszélni, hogy annak mércéje Isten törvénye lesz – és ez igaz is. Azonban az Ige arról is ír, hogy az ítélet mércéje mi magunk is vagyunk. A másokhoz való viszonyunk, magatartásunk, szavaink és cselekedeteink szintén szempontot jelentenek Isten számára az ítélet meghozatalához. Megértők voltunk, vagy kemények? Oda tudtunk fordulni a másik felé, vagy csak a saját elképzeléseinkkel törődtünk? El tudtuk nézni a másik hibáját, vagy személyét nem tudtuk különválasztani attól?

„Amilyen ítélettel ítélték, olyannal fognak ítélni titeket – mondta Megváltónk (Mt 7,2) Ne feledjétek, hogy testvéreitek is esendő teremtmények, s ugyanolyan könnyörülettel és türelemmel viseljétek botlásaikat és tévedéseiket, mint amelyet ti szeretnétek kapni tőlük. Ne figyelgessétek egymást, s ne állítsátok pellengérré egymás hiányosságait, a világ örömeire. Akik erre vetemednek, azok a bírói székbe kapaszkodtak fel, bírák-

ká léptették elő magukat, s közben elhanyagolják a saját szívük kertjét: hagyják, hogy mérgező gyomnövények burjánozzanak benne.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V, 202. o.)

A Római levélben olvasható ige (2,1) a „menthetetlen” szóval jellemzi azt az embert, aki megítéli a másikat. A szó görög eredetijének szó szerinti jelentése: „védhetetlen, akiért nem lehet védőbeszédet mondani”. Vagyis a felettünk zajló perben, életünk megítélésekor nem Védőügyvédünk szava érvényesül, hanem az az ítélet, amit kimondtunk magunk felett akkor, amikor embertársunkat kritizáltuk, kárhoztattuk.

5 Mit jelent a pohár kiürítése, az ivás hasonlata a Bibliában? Mi lesz az elkárhozók sorsa?

- „Amint ittatok szent hegyemen, úgy isznak szüntelen az összes népek; bizony isznak és hörpengetnek (=fulladásig isznak), és olyanok lesznek, mintha nem lettek volna.” (Abd 16)
- „Eljön a nap, lángoló, mint a sütőkemence, és olyanná lesz minden kevély és minden gonosztevő, mint a pozdorja, megégeti őket az eljövendő nap, azt mondja a Seregek Ura, amely nem hagy rajtuk gyökeret, sem ágat.” (Mal 4,1)
- „Serkenj föl, serkenj föl, kelj fel, Jeruzsálem, ki megittad az Úr kezéből haragja poharát; a tántorgás öblös kelyhét megittad, kiürítetted!” (Ésa 51,17)
- „A nagy város három részre szakadt, és a pogányok városai elestek; és a nagy Babilon megemléttetett Isten előtt, hogy adjon annak inni az ő búsult haragja borának poharából.” (Jel 16,19)

A másik nyomorával, fájdmával nem törődve az edomiták diadalt ülve ünnepeltek a megostromlott városban – így fogja az Úr is megitatni őket haragjának poharából.

Abdiás könyve talán minden más bibliai iratnál egyértelműbben beszél arról, hogy az elkárhozók büntetése nem a pokolban történő, vég nélküli szenvedés lesz: Isten örökre visszaveszi az élet jogát, és az elítéltek megszűnnek létezni. A pokol tanítása évszázadokon keresztül alkalmas eszköze volt embertömegek megfélemlítésének. A Biblia tanítását ismerve lehetőségünk van arra, hogy emberek számára ezt az örömhírt is közvetítsük: nincsen örökké tartó szenvedés, a kárhozatban történő megsemmisülés végleges. Az újjáteremtett Földön „semmi elátkozott nem lesz többé”, az üdvözültek örömét és békéjét nem fogja szüntelenül megzavarni a kárhozottak jajkiáltása. Jézus második eljövételének és az ítéletnek a hirdetését nem szabad rémhírként, ijesztő üzenetként képviselnünk. Krisztus szabadítóként jelenik meg, és igazságos Bíró, nem kegyetlen.

6 Hogyan mutatja be Abdiás könyve bolygónk és a világ-mindenség jövőjét?

- „Sion hegyén szabadulás lesz, és szentté lesz az, és Jákób háza birtokba veszi örökségét. Jákób háza tűz lesz, és József háza láng, Ézsau háza pedig pozdorja; meggyújtják és megemésztik őket, s nem marad meg senki Ézsau házából, mert az Úr szólt. A déliek örökség szerint bírják Ézsau hegyét, a síkon lakók pedig a filiszteusokat. És örökség szerint bírják Efraim mezőit és Samaria mezőit; Benjámin pedig a Gileádot. Izrael fiainak száműzött serege azokat, amelyek a kananeusoké, mind Sarfátig; a jeruzsálemi száműzöttek pedig, akik Szefarádban vannak, elfoglalják majd a déli városokat. Sion hegyére szabadítók mennek fel, hogy megítéljék Ézsau hegyét, és az Úré lesz a királyság.” (Abd 17–21)

- Vö. Jer. 5,14
- „Akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Mert nem kaptatok szolgaság lelkét ismét a félelemre, hanem a fiúság Lelkét kaptatok, aki által kiáltjuk: Abbá, Atyám! Ez a Lélek bizonyosságot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyermekek, örökösök is; örökösei Istennek, örököstársai pedig Krisztusnak, ha ugyan vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt is dicsőüljünk meg.” (Rm 8,14–17)
- Gal 3,18

.....

.....

.....

A zsidó nép életében ezek az ígéretek, miszerint országuk teljes mértékben helyreállítatik és határai kiterjednek, sajnos nem teljesezhettek. De a lelki Izráel életében megvalósul az, amit Isten megígért.

A könyv utolsó versei a végső helyreállításról szólnak: Isten népe megszabadul, megszentelődik, visszacapja a Sátánnak átjárt Földet. Az Úr bevonja őket az ítéletbe is. Mindennek koronájaként „az Úr lesz a királyság”. Az egész világmindenségben nem lesz egy hely sem, ahol bárki tagadná Isten uralmát, ahol bárki ellene lázítana, vagy akár csak gondolatban is ellenkezne Teremtőjével.

Figyeljük meg, hogy az idézett abdiási igében többször ismétlődik az „örökség” szó. Többször találkozhatunk a Biblia lapjain azzal a gondolattal, hogy nekünk örökségünk van, ám ha mélyebben belegondolunk, ez is Isten szeretetéről, Krisztus értünk hozott áldozatáról beszél. Minden örökség feltétele a halál. Jézus pedig nem az öregkor csendes elmúlását vállalta értünk, hanem olyan halált, a testi-lelki fájdalom olyan mér-

tékét, amelyről elképzelésünk sincs. Mindaz, amit kapunk, Krisztus szolgálatának, értünk hozott áldozatának gyümölcse, hiszen soha nem az örökös érdeme és munkájának eredménye az, amit örökségként megkap. Isten azt kéri tőlünk, hogy ennek bizonyosságában higgyünk, és szívünket, életünket átadva fejezzük ki hálánkat érte.

*Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja.
– Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola
működési költségeihez.*

JÓNÁS PRÓFÉTA KÖNYVE

„Én pedig ne szánjam Ninivét, a nagy várost?”

Jónás könyve egyetlen történet elbeszélése, tanulságai magából az elbeszélésből, annak menetéből kerekednek ki. Három kiemelkedő üzenete van ennek a rövid prófétai iratnak: szól Isten szeretetének egyetemességéről, amely a pogány népek iránt is megnyilvánul, szól a prófétai hivatás betöltéséről, és szól a megtérés(ek) szükségességéről, hogy alkalmas eszközök lehessünk Isten kezében. E kétoldalnyi könyv tanulságai számosak és mélységesek. Olvassuk el Jónás könyvét a tanulmány átvétele előtt!

|| Milyen városnak írják le Jónás, Náhúm és Sofóniás igéi Ninivét? Milyen – egyetlen igével jelzett – felszólítást kell mindig a szívében hordoznia annak, aki küldetést vállal?

- „Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és kiálts ellene, mert gonoszságuk felhatolt élémbe!” (Jón 1,2; 3,1–4. 7–10)
- „Jaj a vérszopó városnak! Mindenestől hazug és erőszakkal telve, és nem szűnik rabolni.” (Náh 3,1. 19)
- „Ímé, a víg város, a bátorságban lakozó, amely ezt mondta szívében: Én vagyok, és nincs kívülem más! Milyen pusztasággá lett, vadak tanyájává, aki átmegy rajta, mind süvöltöz és csapkodja kezét.” (Sof 2,15, vö. Jel 18,22–24)

- Rm 5,20
- „Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket!” (Mt 28,19, vö. Mt 13,3)

„A kettészakadt Izráel korában az ókor egyik legnagyobb városa az Asszír Birodalom fővárosa, Ninive volt. A Babel tornyánál történt szétszóródás után nem sokkal, a Tigris folyó termékeny partján alapították. Gazdagon virágzott századokon át, s »három nap kellett a bejárásához«, nagy város lett (Jón 3,3).

Anyagi jóléte idején Ninive elől járt a bűnözésben és gonoszságban. Az ihletett Ige vérontó városként jellemezte, amely rablással van tele (Náh 3,1). Náhúm próféta jelképes beszédében kegyetlen, ragadozó oroszlánhoz hasonlította Ninivét. »Van-e, akin nem gázolt át örökös gonoszsággal?« – tette fel a kérdést (Náh 3,19).

Bármilyen elvetemültté vált is Ninive, mégsem merült el teljesen a bűnben. Aki lát minden embert (Zsolt 33,13) és akinek szeme minden drágaságot meglát (Jób 28,10), sok olyan embert vett észre a városban, akik jobbra és nemesebbre vágyakoztak, akik, ha alkalmuk lenne megismerni az élő Istent, elfordulnának a gonoszságtól, és a Teremtőt imádnák. Ezért a bölcs Isten félreérthetetlen módon kinyilatkoztatta nekik önmagát, hogy – ha lehet – bűnbánatra indítsa őket.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 22. fej.)

Az ókori Ninive – Babilonnal együtt – a mai világ kicsinyített mása. Jelenleg több mint 30 olyan város létezik Földünkön, ahol az ott élők létszáma meghaladja a 15 milliót. Csaknem félmilliárd ember él megapoliszokban! Az utóbbi száz esztendőben zajlott le a földi településszerkezet legnagyobb arányú változása, ami csak ismert a földi történelemből: míg a

20. század elején az emberiség 80 százaléka falvakban élt, és csak 20 százaléka nagyvárosokban, a 21. század elejére ezek az arányok felcserélődtek. Még Magyarországon is: 3200 településünkben a 200 városban él a lakosság 80 százaléka, míg a 3000 faluban csupán a 20 százaléka. Ha csak ennyit tudnánk az emberi együttélés drámai megváltozásáról, az is elég lenne korunk számtalan problémájának megértéséhez.

Ebben a korban a lélekmentés a legnagyobb feladat és felelősség az igazán hívő emberek számára, mint ahogy Isten ereje is soha nem látott mértékben áll rendelkezésre.

2 Mi mindenből kellett Jónásnak megtérnie, hogy elvégezhesse küldetését? Hány megtéréséről számol be Jónás könyve?

- 1. „Felkelt Jónás, hogy Tarsisba szaladna az Úr elől.” (Jón 1,3. 9–10)
- 2. „Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam és meghallgatott engem, a Seol torkából sikoltottam és meghallottad az én szómat. Mert mélységbe vetettél engem, tenger közepébe, és körülfogott engem a víz, örvényeid és habjaid mind átmentek rajtam!” (Jón 2,3–10)
- 3. „Könyörgött azért az Úrhoz, és mondta: Kérlek, Uram! Avagy nem ez volt-e az én mondásom, amikor még az én házámban voltam? Azért siettem, hogy Tarsisba futnék, mert tudtam, hogy te irgalmas és kegyelmes Isten vagy, nagy türelmű és nagy irgalmasságú, és a gonosz miatt is bánkódó. Most azért, Uram, vedd el, kérlek, az én lelkemet éntőlem, mert jobb meghalnom, mintsem élnem! Az Úr pedig mondta: Avagy méltán haragszol-e?” (Jón 4,2–4. 9–11)

Jónásnak először a félelméből kellett megtérnie, amelyet küldetése végrehajtásának késleltetése csak tovább fokozott. Közben ragaszkodott Istenhez, a hajósok előtt is megvallotta istenfélelmét és a teremtő Istenbe vetett hitét (1,9), sőt előttük – az idegenek előtt – is elismerte felelősségét a tengeri vihar előidézésében, és vállalta a következményeket is (1,12). „A kötelesség útjától letérő ember imája azonban nem segített semmit.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 167. o.)

Átütő erejű megtérésre Jónás a nagy hal gyomrában jutott. A háromnapos sötétség és elhagyatottság tapasztalata által mintegy átélhette Ninive lakóinak „nyomorúságos özvegységét és árvaságát”, „akik a sötétségben és a halál árnyékában ülnek” (Jak 1,27; Lk 1,7–9). Felrémlt előtte, hogy ő, Jónás egyedül Isten kegyelméből lát más világot, élhet más életet, és a legnagyobb bűn lenne, ha nem indulna útnak Ninivébe a kegyelmi hívás üzenetével.

Azonban a leghűségesebben teljesített megbízatás közben is leselkednek ránk – nem is akármilyen – veszélyek. Ha nem örömmel végezzük küldetésünket, nem az Úrra támaszkodunk mindenkor, nem esünk naponként a kősziklára, hogy egybeforrásunk maradéktalan legyen Ővele, akkor Sátán mindig talál „fogást”, hogy újra a megtéretlenség szakadékaiba vessen. Csak a teljes átadás az átadás, csak a teljes engedelmesség az engedelmesség.

„Jónásnak elsőként kellett volna örvendeznie a menny csodálatos kegyelmén, amikor megtudta, hogy Isten irgalmaz a városnak, amely gonoszsága ellenére bünbánatot tartott, és zsákban, hamuban bánkódott. Ehelyett az a gondolat foglalkoztatta, hogy hamis prófétának fogják tartani. Hírnevét féltve szem elől tévesztette, hogy a saját dicsőségénél felmérhetetlenül többet érnek e szerencsétlen város lakói.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 170. o.)

3 Mi a magyarázata Ninive tömeges megtérésének? Hol olvasunk hasonló esetről a Szentírásban?

- „A niniveiek pedig hittek Istenben, és böjtöt hirdettek, és nagyjaiktól fogva kicsinyeikig zsákba öltöztek.” (Jón 3,5)
- „Amint azért odamentek hozzá a samaritánusok, kérték őt, hogy maradjon náluk, és ott maradt két napig. És sokkal többen hittek a maga beszédéért, és azt mondták az asszonynak, hogy: Nem a te beszédedért hiszünk immár, mert magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonylyan ez a világ üdvözítője, a Krisztus.” (Jn 4,40–42)
- Ap csel 2,41

„Isten, látva Ninive bűnbánatát, megkegyelmez a városnak. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy Isten befolyásolható lenne, vagy menet közben változtatgatná elhatározásait. Éppen ellenkezőleg: az ítélet végrehajtásáig adott negyvennapos határidő világos jelzés volt a pusztulás elkerülhetőségére nézve, illetve arra, hogy Istennek is ez lenne szíve szerint való. Ha megváltoztathatatlanul eldöntötte volna a város elvesztését, nem lett volna értelme figyelmeztetésről gondoskodnia, hanem minden további nélkül végrehajtotta volna az ítéletet.” (Prancz Zoltán: *Jónás könyve*. A Sola Scriptura Teológiai Főiskola jegyzete, kézirat, 9. o.)

Jónás minden bizonylyan elmondta a niniveieknek, mi történt a tengeren, hogyan került a hal gyomrába, és hogyan kegyelmezett neki az Úr. A város lakosai „halbűzét szimatolhatták” (Babits Mihály), s ez a körülmény is fokozta prédikációjának hitelességét és kedvező fogadtatását.

4 A pogányok – vagy bálványimádók – mely megnyilatkozásáról értesülünk még csodálattal Jónás könyvében?

- „Kiáltottak azért az Úrhoz, és mondták: Kérünk, Uram, kérünk, ne vesszünk el ez ember lelkéért, és ne háríts reánk ártatlan vért, mert te, Uram, úgy cselekedtél, amint akartad!” (Jón 1,14. 7, vö. Mt 7,12)

A lelkiismeretükre hallgató hajósok egyszerre két veszélyt is elkerültek: Jónással, a baj okozójával sem szerettek volna igazságtalanok lenni („ne háríts ránk ártatlan vért!”), ugyanakkor egyetlen ember vétke miatt többek életét sem szerették volna kockáztatni („ne vesszünk el ez ember lelkéért”). Így kapunk gyakorlati tanítást Isten Szentlelke csodálatos munkájáról az ember lelkiismeretében.

„A tengeri vihar leírása, benne a hajósok és Jónás viszonyulásával már részletes és elbeszélő jellegű, egyszerismind fontos tanulságokkal szolgál. Azt olvassuk, hogy míg a hajósok minden tőlük telhetőt megtesznek a veszély kivédésére – kiszorják a rakományt, isteneikhez kiáltanak –, addig Jónás alszik. Amikor a kormányos kérdőre vonja, s ő feltárja a vihar okát, valamint javasolja tengerbe vetését, a hajósok nem kapnak a lehetőségen, hanem újra próbálkoznak – menteni a bajhozó prófétát éppen úgy, mint magukat. Végül pedig kénytelen-kelletlen kivette őt, immár nem a saját isteneikhez, hanem Jónás Istenéhez könyörögnek, hogy ne kérje rajtuk számon tettüket, sőt áldoznak és fogadalmakat tesznek neki. Az Isten felől tudatlan hajósok tehát istenfélő magatartást tanúsítottak. Jellemük szerint tulajdonképpen már korábban megtért embe-

reknek tehát csak az Istennel kapcsolatos hiteles híradás és tapasztalat kellett, hogy formálisan is Őt fogadják el Uruknek. Mindez súlyos figyelmeztetés az ún. pogányok megítélésével kapcsolatban azoknak, akik magukat hívőnek vallják.” (Prancz Zoltán: *Jónás könyve*, i. m.)

A sorsvetést és az urim és tummim („fény és igazság”) intézményét illetően lásd Czeglédy–Hamar–Kállay *Bibliai lexikon* c. kötetét (Bp., 1931, 910., 997–998. o.), ebből idézzük a vonatkozó szócikket:

„*Sors, sorsvetés* – A sors az élet folyásának s az abban elkövetkező dolgoknak felsőbb, isteni hatalom által előre megszabott voltát jelöli. A sorsvetés a sorsvető kockák, vesszők stb. vetése, dobása által. Az óvilág népei között általában az a hit élt, hogy a világ és abban a nemzetek és az egyesek sorsát az istenek sorsvetés útján állapítják meg. A babilóniaiak hite szerint ez a sorsvetés egy-egy esztendőre vonatkozóan az újév első napján történt meg. A sorsvetést mint pogány gyakorlatot találjuk felemlítve a Bibliában Jónás történetében, a bűnös személyének megállapítására (Jón 1,7), és Eszter könyvében, a zsidók kiirtatása napjának megjelölésére (Esz 3,7). Főbenjáró dolgoknak, tévedéseknek isteni döntés, sorsvetés útján való elintézése azonban szokásban volt Izráel népe körében is, ugyancsak ama hit alapján, hogy Isten az, aki valaminek vagy valakinek a sorsát megszabja. Így, egyenesen Isten utasítása alapján, sorsvetés útján osztotta ki Józsué Kánaán földjét Izráel törzsei között (4Móz 26,55; 33,54; 34,13; 36,2; Józ 13,19), s Ezékiel szerint sorsvetés útján kellett az ország földjét a fogságból visszatértek között újra kiosztani, és a papok földjét kimérni (Ezék 45,1 skk.; 47,22). Ezért képletesen maga az emberi élet is Isten által kiosztott, kimért sorsnak nevezetik (Zsolt 16,6; Ésa 34,17). Alkalmazták Izráelben a sorsvetést az Isten ellen titokban vétkezettek személyének megállapításánál (Józ 7,14 skk.; 1Sám 14,38 skk.), s általában a nehéz, az emberi értelem által el nem dönthető kérdések megoldásánál, aminők voltak például a

háború meg- vagy meg nem indítása (1Sám 28,5–6; 30,7–8), valakinek valamely fontos, az Isten ügyét szolgáló hivatalra kiválasztása (1Sám 10,20), a papi szolgálat és a szent szolgáltatások rendjének megállapítása (1Krón 24,6 skk.; 26,13; Neh 10,34–35), Jeruzsálem újra benépesítése (Neh 11,1), a nagy engesztelő napon a Jahvét és az Azazelt illető kecskebakok kiválasztása (3Móz 16,8), s peres ügyekben, tanúk hiányában, az igazság megállapítása (Péld 18,18). Szokásban volt mind a pogányok, mind Izráel körében a hadizsákmánynak vagy a meg nem osztható tárgyak juttatásának is sorsvetés útján való megállapítása (Abd 11; Náh 3,10; Zsolt 22,19; Mt 27,35 stb.). Az Újszövetségben a sorsvetés csak egyetlen esetben említetik, Mátyás apostollá választásánál (Ap csel 1,26).”

5 Miért választotta Isten Jónás meggyőzésére a tökkel (ricinusbokkal) való szemléltetést?

■ „Az Úr pedig mondta: Avagy méltán haragszol-e? Majd kiment Jónás a városból, és ült a város keleti része felől, s csinált ott magának hajlékot, és ült az alatt az árnyékban, amíg megláthatná, mi lesz a városból? Az Úr Isten pedig egy tököt rendelt, és felnőtt az Jónás fölé, hogy árnyéket tartson feje fölött, és megoltalmazza őt a hévség bántásától. És nagy örömmel örvendezett Jónás a tök miatt. De másnapra férget rendelt Isten hajnalkeletkor, és megszúrta az a tököt, és elszáradt. És napkeltekor tikkasztó keleti szelet rendelt Isten, és a nap rátűzött Jónás fejére, és ő elbágyadt. Kívánta azért magának a halált, és mondta: Jobb halnom, mint élnem! És mondta Isten Jónásnak: Avagy méltán haragszol-e a tök miatt? És mondta: Méltán haragszom, mindhalálig! Az Úr pedig mondta: Te szánod a tököt, amelyért nem fáradtál és amelyet nem neveltél, amely egy éjjel támadt és más éjjel elveszett: én pedig ne

szánjam Ninivét, a nagy várost, amelyben több van tizenkétszer tízezer embernél, akik nem tudnak különbséget tenni jobb és bal kezük között, és barom is sok van?!” (Jón 4,4–11)

A próféta nem közönséges haragjának lecsendesítése eszünkbe juttathatja a Dávid–Abigail-történetet (1Sám 25. fejj.). A haragvó ember lecsendesítése mindig tapintatot, gyengédséget, türelmet igényel. A szemléltetés éppoly fontos, mint Náthán példázatában (2Sám 11. fejj.), vagy Jézus példázataiban.

Isten kegyelme bizony felülhaladja az emberi értelmet – de rül ki többek között abból az elnéző viszonyulásból, amellyel az Úr Jónás haragját fogadja. A könyv záró szakasza formabontó módon már arról szól, hogy Isten a kegyetlen Ninive után hogyan vezeti saját prófétáját is megtérésre.

„Avagy méltán haragszol-e?” – Isten Jónáshoz intézett három egyszerű, de mint mindig, most is a lényegre törő kérdése megint csak hamisítatlan bibliai stílust képvisel. (S egyben újabb bizonyosága a bibliai iratok közös forrásának, hiszen mi más magyarázhatná a térben és időben gyakran távol élt szerzők könyveiben ugyanannak az előszeretettel és jellegzetes módon kérdező, szelíd isteni hangnak a megszólalását?)

Az Úr egy példatörténeteszerű eszközzel is él, amelynek különlegessége, hogy Jónás nem csupán hallgatója, hanem átélője. Az árnyékadó bokor gyors felnövelése, majd elszáraztatása a *tikkasztó keleti szél* előhozásával együtt Isten mindenhatósága mellett az emberi lélekben zseniális egyszerűséggel operáló bölcsességét is tanúsítja. Ezzel készíti elő a második kérdés után még mindig haragvó Jónás kiengesztelését, meggyőzését.

Érdekes összevetésre adnak lehetőséget az Úr közvetlen beavatkozásai: a tengeri vihar előidézése és a *nagy hal* általi elnyelés, valamint a bokor általi tanítás. Kitűnik ebből, hogy Isten méltányolja, ha az ember őszintén felfedi előtte – s így persze önmaga előtt is –, ami bántja, legyen az mégoly elhibázott vagy eretnek gondolat is. E bizalomból fakadó, érdemi közeledésre érdemi választ tud adni, amint majd teszi ezt Jónás esetében is a bokor által. Istennel tehát lehet értelmesen *tárgyalni*. Azonban az értelmetlen és bizalmatlan viszonyulás, mint amilyen Jónás kérdés nélküli, elvakult menekülése is volt, kemény reakciót szülhet. Istennek tulajdonképpen nem maradt más eszköze véget vetni prófétája ámokfutásának, mint hogy a *nagy hallal*, akár egy hatósággal előállíttassa őt. Talán itt ragadható meg Jónás bűnének lényege: értelmet s bizalmat teljességgel mellőzve viszonyult Istenhez. Ha már első elküldésekor őszintén felfedte volna aggályát, a történet azonnal a *bokorepizóddal* kezdődhetett volna. Isten kétféle eljárása egyszersmind arra is rávilágít, hogy tökéletes megértés és megtérés nem fakadhat közvetlenül a kényszerből. Noha bűnbánata és hálája őszinte volt, a *hal* gyomrában Jónás sem jutott békességre menekülését kiváltó megütközéséből. Jól érzékelteti ezt a megbízatása elvégzésére kimondott fogadalomszerű ígérete: „Megadom, amit fogadtam néked.” (2,10) Kitűnik e pár szóból: ezeket a kötelességtudat, illetve Isten iránti lekötelezettségének tudata mondatta a prófétával, de nem a megértésen alapuló teljes belső azonosulás a küldetésével. Természetesen Isten is tudta, hogy a tengeri vihar és a *nagy hal* jelentette kényszerekkel nem lehet kicsikarni Jónás megtérését. Nem lepte meg prófétája másodszori lázadása, mely szinte törvényszerűen következett a megnyugtatóan el nem rendezett, csak ideig-óráig lefojtani próbált problémából. Kényszerítő eszközeivel az Úr csak ősi ígéretét teljesítette, a *rosszal szembeni ellenségeskedés* felkeltését (1Móz 3,15), azaz annak az érdemi gondolkodásnak az életre hívását Jónás lelkében, amely minden embernél is előfeltétele a

megtérésnek. Magát a megtérést már kényszer nélküli, valóságos megértésre vezetéssel munkálja.

Az Úr harmadik rávezető kérdése retorikailag, szerkezetileg és tartalmilag is csúcspontja, egyben méltó lezárása a könyvnek. A mindeddig háttérben maradó, csak tömondatokban szóló Isten most lép elő teljes valójában. Ninive iránti irgalmának megokolása igazolja Jónás „vádjait” (vö. 4,2), s választ ad a történet által felvetett egyetemes kérdésekre: Isten saját teremtményeiként, gyermekeiként tekint a mégoly kegyetlen asszírokra is. Nem iszonyodik tőlük, hanem szánja őket állapotuk miatt. Megítélésüknél mentő körülményként említi erkölcsi tudatlanságukat.* Röviden utal a városban élő állatokra is, mint számára szintén nem közömbös teremtményeire.**

* A „nem tudnak különbséget tenni jobb és bal kezük között” megfogalmazást többen a városban élő gyermekekre vonatkoztatják. E szerint Isten az ártatlanok miatt nem veszi el a várost, illetve őket tartja szem előtt ítélete elhalasztásakor – tehát a kollektív bűnösség tagadásának érve körvonalazódik benne. Emellett látszik szólni az állatok mint szintén ártatlan teremtmények említése is. Ellene mond viszont e vélekedésnek, hogy a héber szövegben itt nem *gyermeket* vagy *ifjút* jelentő szó áll, hanem az elsősorban *embert* jelölő *'ádám* kifejezés. Másrészt a fentiek a teljes szöveg logikájával is ütköznek, hiszen az ártatlanok akkor is a városban éltek, amikor Isten meghirdette az ítéletet, s teljesen egyértelmű, hogy annak elhalasztásában Ninive egyetemes megtérése játszott közre, illetve hogy elhagyták – a saját bevallásuk szerint is – bűnös útjaikat és az erőszakosságukat. A jobb és bal kéz közötti különbségtétel képtelenségére utaló kifejezést tehát nem annyira az ártatlanságra, mint inkább az erkölcsi tudatlanságra kell vonatkoztatnunk. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy az asszír kegyetlenkedőknek fogalmuk sem lett volna arról, hogy helytelen, amit tesznek. Az erkölcsi tudatlanságot itt speciális, bibliai jelentésben kell értenünk, például az elvakultságot, a gonoszság szokásszerű műveléséből fakadó meg sem gondolást jelezheti, vagy egyszerűen az asszírok azon tévhitét, illetve elbizakodottságát, hogy kegyetlenségeiket büntetlenül sokasíthatják a végtelenségig.

** A Teremtő lényéből az állatok iránt természetszerűleg fakadó szeretet mellett arról is tanúskodik ez a rövid utalás, hogy Isten értékelte a niniveiek egyszerű, de szívből jövő, a bűnbánat kimutatására irányuló gesztusát – a bőjt és zsákruhába öltözés állatokra való kiterjesztését –, s külön megemlékezett erről.

6 Ki írhatta Jónás könyvét?

- „És lőn az Úr szava Jónáshoz, Amittai fiához, mondván: Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és kiálts ellene, mert gonoszságuk felhatolt élémbe!” (Jón 1,1)
- „És igen rossznak látszott ez Jónás előtt, és megharagudott.” (Jón 4,1. 11)

„A szöveg nem azonosítja a szerzőt, de biblikus következtetés szerint a könyvnek nemcsak szereplője, hanem szerzője is Jónás próféta. Jónás próféta nevével még egy helyen találkozunk az Ószövetségben: a 2Kir 14,25 igeversben. Ez az ige feljegyzi róla, hogy megjövendölte Izráel területi növekedését, amely II. Jeroboám hódításaival teljesült be, mindeközben viszont azonosítja a próféta személyét és működése idejét is. Eszerint Jónás, Amittai fia Észak-Izráelből, a Zebulon törzsének területén fekvő Gát-Héferből származott, és hozzávetőlegesen II. Jeroboám uralkodásának (i. e. 793–753) időszakában, vagyis az i. e. 9–8. században élt. Könyvét bizonyára ninivei küldetésére visszatekintve, élete második felében írta, amiről az őt szerzőként és szereplőként jellemző szemlélet éles különbsége tanúskodik.” (Prancz Zoltán: *Jónás könyve*, i. m.)

A könyvben olvasható két csodának – Jónás menekülése a halgyomrából, valamint Ninive megtérése – nagy irodalma van. Ezekkel részletesebben itt nincs módunk foglalkozni, de elolvasásra ajánljuk Reisinger János írását: *Jónás könyve, Jó Hír*, 1994/2.

Az e heti adomány a médiaosztályt támogatja.

– Hozzájárulás a közösség által terjesztett hanganyagok készítéséhez és az osztály működtetéséhez.

MIKEÁS PRÓFÉTA KÖNYVE

„Ha még a sötétségben ülnék is, az Úr az én világosságom!”

¶ Mit tudunk Mikeás prófétáról? Milyen üzenet közvetítését bízta rá Isten?

- „Az Úr igéje, amely lón a moreseti Mikeáshoz, Jótám, Akház és Ezékiás, Júda királyainak idejében, amelyet látott Samária és Jeruzsálem felől. Halljátok meg minden népek, figyelmezz föld és annak teljessége! És az Úr Isten legyen bizonyosság ellenetek, az Úr az ő szent templomából! Mert ímé, kijő az Úr az ő helyéről, és leszáll és lépdel a föld magaslatain. És szétmállanak alatta a hegyek, a völgyek pedig szétszakadoznak, mint a viasz a tűz előtt, mint a meredekről leszakadó vizek. A Jákób vétkéért leszen mindez, és Izráel házának bűnei miatt! Micsoda a Jákób vétké? Avagy nem Samária-é? És mik a Júda magaslatai? Avagy nem Jeruzsálem-é? De olyanná teszem Samáriát, mint a mezőben való kőrákás, szőlőplánták helyévé; és lezúdítom a völgybe köveit, és még fundamentumait is kimutatom. Faragott képei mind összetöretnek, és minden ajándékát tűz égeti meg. Minden bálványait semmivé teszem, mert paráznaság béréből gyűjtögette azokat, azért ismét paráznaság bérévé legyenek.” (Mik 1,1–7)

Mikeás próféta személyéről igen keveset tudunk. Szolgálatának idejéről viszont pontosan tudósít a könyv első mondata, amelyből kiderül, hogy Jótám, Akház és Ezékiás királyok idejében munkálkodott. Ez az i. e. 8. század végére és a 7. század elejére tehető, Mikeás prófétálásának ideje tehát részben egybeesik Hóseás, Ámós és Ésaiás prófeta tevékenységével, akik Júda és Izráel „prófétikus aranykorát” képviselik. Ekkor még a két országrész, Júda és Izráel egyaránt fennállt, de az utóbbit i. e. 722-ben megátdták és megdöntötték az asszírok. A könyvnek tehát valamivel ez előtt kellett keletkeznie, feltehetőleg 729 (Ezékiás trónralépése) és 722 között. A prófeta mindkét országrész lakóihoz szól, bár az északi királyságról, Izráelről sokkal kevesebb említést tesz, főként annak közelgő pusztulására figyelmeztet. Mindez arról tanúskodik, hogy Isten még ekkor, Izráel királyságának végnapjaiban is küzdött a hitehagyó országért, elsősorban az ott élő hívő maradékért, és egyúttal tömören megjövendölte a királyság megsemmisülését is. Az 1,5–7 verseken túlmenően később már alig esik szó Izráelről, ekkor a prófeta már elsősorban a déli királyságról, Júdáról szól, amelynek még valamivel több mint száz éve volt hátra, és amely már szintén elindult a hanyatlás és az Istentől való elpártolás útján, különösen a bálványimádó Akház király idejében. Ezt a folyamatot az istenfélő Ezékiás király uralma idején bevezetett reformok megfordítani már nem, legfeljebb csak lassítani tudták.

A könyv jelentőségét érzékelteti, hogy Jeremiás is vissza-
utal Mikeás személyére és szolgálatára (Jer 26,18–19). Itt a nép véneinek egy része kiáll Jeremiás mellett, és emlékezteti őket arra, hogy Ezékiás király sem igyekezett elhallgattatni Mikeást, sőt engedett a szavának. Ebből nyilvánvaló, hogy

Mikeás Júdeában munkálkodott, és az is valószínűsíthető, hogy Ezékiás reformjait többek között a Mikeás könyvében felvázolt állapotok is ösztönözhatték.

A könyv első néhány verse ünnepélyes, kozmikus költői képpel érzékelteti, hogy Isten egyenesen mennyei templomából üzen Izráelnek, és nem csupán a néphez, hanem „a föld teljességéhez” szól. Az egész világot hívja tanúnak a néppel lefolytatandó „peréhez”, amelyre Júda és Izráel bűnei miatt volt szükség. Ez a szakasz meggyőzően érzékelteti Isten hatalmát, melyet kénytelen a nép megbüntetésében is kinyilvánítani. Az Úr „lépdel a föld magaslatain”, és megjelenésének dicsősége megemészti a bűntől áthatott országot. A megszólítás egyetemessége azonban azt is érzékelteti, hogy – hasonlóan a többi kisprófétai könyvhöz – az itt ábrázoltak nem csupán Izráelre és Júdára, hanem az egész világra jellemzőek lesznek. Istennek az utolsó időben már az egész világot hasonlóképpen kell megítélnie, ahogyan ezt Júda és Izráel népével tette. A könyv további részei is előrevetítik, hogy az Izráelben uralkodó állapotok a végidőben az egész világot áthatják, ami szükségessé teszi Isten ítéletét.

A próféta egyértelműen azonosítja azt az alapvető bűnt, amely az ország és a nép romlásához vezetett (1,7): ez nem más, mint a paráznaság, mégpedig kettős értelemben is. Egyfelől – különösen Izráelben – a Baál-kultuszra jellemző volt a kultikus paráznaság, és ennek jövedelmét a bálványimádás további meghonosítására fordították. De átvitt értelemben is beszélhetünk paráznaságról, ugyanis a nép az Istennel kötött „házassági szövetségét” szegte meg azzal, hogy semmibe véve az első és a második parancsolatot, idegen istenek után járt. Tette mindezt úgy, hogy eközben formailag Istent is imádkozta, de lelkileg egyre inkább az erőszakos bálványistenek képére formálódott át. E hitehagyás nyomán következett be az isteni ítélet, Izráel és a főváros, Samaria megsemmisítése. Mivel a nép kivonta magát Isten uralma alól, az Úr visszavonta tőle ol-

talmát, és kiszolgáltatta őket döntéseik következményének. Ugyanakkor Mikeás 1,8–16-ban olvasható, Izráel városait szó-játékszerűen, név szerint említő siratóéneke is arról tanúskodik, hogy a próféta mélyen bánkodik e helyzet miatt.

A könyv további jellegzetessége, hogy a nép bűneit feddő szakaszok vigasztalásokkal, kegyelmi ígéretekkel váltakoznak, melyek elsősorban a hívő maradék megerősítését szolgálják. E szakaszok egyúttal azt is jelzik, hogy Isten kézben tartja a nép sorsát, és kész megítélni azok cselekedeteit, akik el akarják fordítani tőle gyermekeiket. Ebből Izráel fiai megérthetik azt is, hogy Isten irgalmas és kegyelmes, és rájuk vonatkozó szándékai változatlanok.

2 Milyen konkrét, Izráel népének sorai között elkövetett bűnökre mutat rá a próféta? Kiknek a felelőssége elsősorban e bűnök elharapózása?

■ „Jaj azoknak, akik hamisságot gondolnak, és akik ágyasházukban gonoszságot cselekesznek, és végrehajtják azt, mihelyt megvirrad, mert hatalmuk van hozzá. Megkívánják a mezőket és elrabolják, a házakat elszedik, nyomorgatják a gazdát és házanépét, az embert és örökségét!... Ne prófétálgatok! – prófétálnak ők. Ha nem prófétálnak ezeknek, nem múlik el a gyalázat!... A minap mint egy ellenség támadt fel az én népem, a köntösről a palástot letépi a gyanútlanul járókról, a háborútól idegenkedőkről. Népem asszonyait kiűzitek boldogságuk házából, kisdéiktől örökre elveszitek az én dicsőségemet. Keljete fel és menjete ki, mert ez nem a nyugalom helye, a tisztatlanság miatt, amely elveszít, és pedig borzasztó veszedelemmel! Ha valamely szélházi és csalárd így hazudoznék: Prédikálok néked borról és részegítő italról, az volna e nép prófétája.” (Mik 2,1–11)

- „És mondám én: Halljátok, kérlek, Jákób fejedelmei és Izráel házának vezérei: Nem a ti tisztetek-é tudni az ítéletet?! Ti, akik gyűlölitek a jót és kedvelitek a gonoszt! Akik levonszátok róluk bőrüket és csontjaikról húsukat! Akik megeszik az én népem húsát, és lenyúzzák róluk bőrüket, és összetörik csontjaikat, és feldarabolják, akárcsak a fazékba, és mint húst a tálba. Kiáltanak majd az Úrhoz, de nem hallgatja meg őket, sőt elrejti akkor orcáját előlük, mivelhogy gonoszokká lettek cselekedeteik. Így szól az Úr a próféták ellen, akik elámítják az én népemet, akik, ha van mit rágniuk, békességet hirdetnek, az ellen pedig, aki nem vet valamit szájukba, hadat indítanak. Azért éjszaka száll rátok, hogy ne lássatok, és sötétség jó rátok, hogy ne jövendőlhessetek, és a nap lemegy a próféták felett, s elsötétül rajtuk a nappal. És megszégyenülnek a látók, elpirulnak a jövendőmondók, és elfedik szájukat mindnyájan, mert nem lesz felelet Istentől. Én ellenben megteljesedem az Úr lelkének erejével, s ítélettel és hatalommal, hogy hirdessem Jákóbnak az ő vétjét, és Izráelnek az ő bűnét.” (Mik 3,1–8)
-
-
-

Az idézett igékből egyértelműen kiderül, hogy a nép vezetői és főemberei jártak elől a vétkezésben. Az ő felelősségük azért nagyobb, mert magatartásuk a népet is felbátoríthatja a bűnök elkövetésére, mintát ad a hasonló viselkedésre, a „fejéltől bűzlik a hal” elve alapján. A próféta a továbbiakban tételesen is felsorolja a nép vezetőinek bűneit. Az első helyen a társadalmi igazságtalanságok állnak: azok, akik megtehetik, mert „hatalmuk van hozzá”, kisémmizik a népet, erőszakkal ráte-

szik kezüket örökségükre, és minden bizonnyal ezt még meg is ideologizálják. De a lelki vezetők – a papok és a hamis próféták – bűne sem kisebb (2,6): ők azok, akik egyfelől hamis biztonságérzetbe ringatják a népet, mert az emberi természetnek hízelgő üzenetet hirdetnek, sőt ezt fizetségért teszik (3,5). Tehát rájuk is a haszonlesés jellemző, és valószínűleg ők szolgáltatnak „ideológiai alapot” a nép kizsákmányolásához.

A legmegdöbbentőbb kijelentés a második fejezetben olvasható: „Népem asszonyait kiűzitek boldogságuk házából, kisdedeiktől örökre elveszitek az én dicsőségemet.” (2,9) Az erkölcsileg visszas állapottok a legkisebbekre, a gyermekekre hatnak a legsúlyosabban, mert az igazságtalanságok, az eltorzult vallásosság közepette felnöve szinte esélyük sincs megismerni Isten kegyelmes, jóságos jellemét. Az anyák kisémmizése, hátrányos helyzetbe hozása is beszédesen tanúskodik arról, hogy a nép vezetőinek magatartása milyen súlyosan hat a családi életre, és milyen torz mintát ad a felnövekvő nemzedéknek.

A papok és a próféták jellemének eltorzulásáról két, már említett igevers tanúskodik ékesszólóan. Az egyik helyesebb fordításban így hangzik: „Ne prófétálgatok, prédikálják ők.” (2,6) Azaz a hamis próféták igyekeznek elhallgattatni azokat, akik Isten nevében szólnak, és merőben eltérő üzenetet hirdetnek – erre a későbbi korból Jeremiás könyve tartalmaz számos példát. A másik bűn a haszonlesés (3,5): a próféták az anyagi támogatás meglététől vagy hiányától teszik függővé, kinek milyen üzenetet hirdetnek. Ez nem más, mint a prófétai szolgálat áruba bocsátása, ami jogosan váltja ki Isten haragját.

A prófétai üzenet egyértelművé teszi e magatartás következményét is. Az igazságot ismerő, de azt elferdítő hamis próféták elméje végül teljesen megsötétedik, és egy idő után kérdéseikre hiába várnak választ Istentől, mert már képtelenek befogadni a valóban tőle származó üzenetet. Mikeás és a többi próféta ellenben, akiket a hamis próféták el akartak hallgat-

tatni, Istentől támogatva újult erővel hirdeti feddő ítéletét a nép körében tapasztalható visszasságok ellen. Szavaiknak az ad utólag hitelt, hogy jövendöléseik végül beteljesednek, és ekkor az álpróféták végképp megszégyenülnek.

Kijelenthetjük, hogy ez a helyzet lesz jellemző a végidőben is. 2Thess 2,9–12 szerint Isten „a tévelygés erejét” bocsátja azokra, akik „nem fogadták be az igazság szeretetét az üdvösségükre”. Figyeljük meg, hogy az apostol nem az igazság ismeretéről beszél, ami szükséges ugyan, de e szempontból önmagában kevés, hanem a szeretetéről, amely ténylegesen nem más, mint az igazság forrásának, magának Istennek a szeretete. Aki nem alakít ki személyes szeretetkapcsolatot Istennel, az kiszolgáltatja magát az Igéjével ellenkező tanításoknak és eszméknek is. Aki viszont ragaszkodik az Úrhoz, az nem csupán mentes lesz a tévelygéstől, hanem még meggyőzőbb erővel lesz képes közvetíteni üzenetét.

3 Milyen ítéletet hirdetett Isten a fenti bűnök miatt, s ez hogyan és mikor teljesedett?

- „Ezt mondja az Úr: Ímé, én is gonoszt gondolok e nemzetiség ellen, melyből ki nem vonhatjátok a nyakatokat és nem jártok kevélyen, mivel gonosz idő leszen az! Azon a napon példabeszéd támad rólatok, és siralmat sírnak, mondván: Odavan! Elpusztultunk! Népem örökségét felcserélte! Miként rabolja el tőlem, hűtlennek osztja ki mezeinket! Azért nem lesz néked, aki mérőzsinórt vessen sors szerint az Úr gyülekezetében.” (Mik 2,3–5)
- „Halljátok ezt, kérlek, Jákób házának fejei és Izráel házának vezérei! Akik utáljátok az ítéletet, és minden igazságot elcsavartok, akik vérrel építitek Siont, és Jeruzsálemet hamissággal! Kiknek fejedelmei ajándékért ítélnak, és papjaik jutalomért tanítanak, prófétáik pénzért jöven-

dölnek, és mégis az Úrra támaszkodnak, mondván: Avagy nincsen-é közöttünk az Úr?! Nem következik ránk veszelem! Azért miattatok mezővé szántatik Sion, és kőhalmommá lesz Jeruzsálem, a templom hegye pedig erdős hegyé.” (Mik 3,9–12)

- „Az Úr szava kiált a városnak, és a te neved néz bölcseségre. Halljátok meg a vesszőt, és ki rendeli azt?! Vannak-e még a gonosznak házában hamissággal gyűjtött kincsek, és ösztövérvéka, amely utálatos? Vajon jóváhagyom-é a hamis mértéket, és a zsákba rejtett csalárd fontokat? Mert a gazdagok megtöltöztek köztük ragadománnyal, lakosai pedig hazugságot szólnak, és nyelvük csalárd a szájukban. Én is azért megvervén, beteggé teszek téged, elpusztítalak bűneid miatt. Eszel, de meg nem elégszel, és benned marad éhséged; gyűjtesz, de nem takarítasz, és amit megtakarítasz is, fegyverre hányom. Vetsz, de nem aratsz; olajat sajtolsz, de nem kened magadat olajjal, és mustot is, de bort nem iszol! Mert az Omri parancsolataihoz szabjátok magatokat, és az Ákháb házának minden dolgához, és azoknak tanácsán jártok! Hogy pusztasággá tegyelek téged, lakosait pedig csúfsággá, és hordozzátok népem gyalázatát.” (Mik 6,10–16)

.....
.....
.....

A próféta mellett, hogy rámutat a bűnökre, több ízben is meghirdeti Isten ítéletét. Ez azt a megnyugtató üzenetet is közvetíti, hogy Isten látja az igazságtalanságokat, és noha egy ideig csak „figyel és hallgat” (Mal 3,16), a kellő időben kész közbelépni, hogy megszüntesse a visszasságokat. Ezt a jelen esetben úgy teszi, hogy elveszi mindazokat a javakat, melyek

a nép vezetőinek kevélykedésre adtak okot. Az asszír uralom alatt már nem lehet „mérőzsinórt vetni” a földekre, mert Izráel már nem rendelkezik ezek fölött, hiszen az elnyomó hatalom tulajdonai lesznek. Hasonlóképpen azok, akik korábban gyűjtöttek és felhalmoztak, nyomorogni fognak. Ha az ember a földi javakban és a gazdagságban bíz, akkor Isten végül úgy szégyeníti meg, hogy elveszi tőle mindezeket a javakat. Omri és Akháb – Izráel két leginkább bálványimádó királya – említése azt sugallja, hogy az északi országrészben az ő korokra jellemző állapotok uralkodtak. Isten csak akkor lép közbe, amikor már minden mérték betelt, de ekkor radikális módon szünteti meg a gonoszást: elveszi mindazt, amivel az emberek visszaélnak, hasonlóképpen ahhoz, ahogyan egy rosszul viselkedő gyereket is úgy fékezik meg, hogy elveszít tőle azokat a játékszereket, amelyekkel másokat veszélyeztet. Ám Istennél ez már „kantárnak és zabolának” (Zsolt 32,9) minősülő eszköz, ugyanis először a próféta bizonyoságtétel által szeretné népét jobb belátásra bírni, és a drasztikusabb eszközök csak akkor következnek, amikor ez már nem ér célt.

Hasonló okból kerül sor a templom meghirdetett lerombolására és Sion felszántására is. A nép ugyan bálványistenek után járt, mégis azt vallották, hogy ők Isten népe, hiszen Isten temploma a bizonyosság, hogy az Úr közöttük van. Ezért Isten kijelenti, hogy ezt is elveszi tőlük, hiszen Ő nem kőből épített templomokban lakik. Éppen Mikeás könyvének első néhány verse tanúskodott arról, hogy az Úr valódi temploma a menny, és népe között is személyesen szeretne jelen lenni. Ha tehát a nép elpártol tőle, és még a próféták is hamisan jövendölnek, akkor semmi értelme, hogy jelenlétének külső jelképe, a templom, ott áll Jeruzsálemben. Ha lerombolják a szentélyt, akkor legalább a nép egy része belátja, hogy ebben is Isten keze van, és indíttatást fog érezni arra, hogy személyesen keresse Őt.

Arra is felfigyelhetünk, hogy az ítélet nem egy, hanem több lépcsőben következett be. Először Izráel országa pusztult el,

Júda csak több mint száz évvel később. Az a jövendölés, hogy „mezővé szántatik Sion, és kőhalommá lesz Jeruzsálem, a templom hegye pedig erdős hegygé”, szintén nem egyszerre következett be. A babiloni fogságra vitelkor ugyan lerombolták a jeruzsálemi templomot, de a fogság után újra felépítették, és csak i. sz. 70-ben, a zsidó háború végén pusztult el végérvényesen. Ez arra enged következtetni, hogy Isten még ezt az ítéletet is kegyelemmel vegyítette, és minden lépésnél alkalmat adott népének, hogy magába szálljon, és végiggondolja cselekedeteit. Ezt ugyan mindenkor csak egy maradék tette meg, de a lehetőség mindenki számára adott volt.

4 A fentiek ellenére milyen ígéreteket hirdet a próféta a népnek? Mit árul ez el Isten jelleméről és szándékáról?

- „Mindenestől egybegyűjtelek téged, Jákób! Összetakarítom Izráel maradékát. Összegyűjtöm őket, mint a bocrai juhokat, mint a nyáját a karámja közé; hemzsegnek majd az embersokaság miatt. Elöttük megy fel az úttörő; kitörnek és átmennek a kapun és kivonulnak, és előttük megy a királyuk, és élükön az Úr!” (Mik 2,12–13)
- „És lészen: az utolsó időben az Úr házának hegye a hegyek fölé helyeztetik, felülemelkedik az a halmokon, és népek özönlének reá. Pogányok is sokan mennek, és mondják: Jertek, menjünk fel az Úr hegyére és a Jákób Istenének házához, hogy megtanítson minket az ő útjaira, és járjunk az ő ösvényein! Mert Sionból jó ki a törvény, és az Úr beszéde Jeruzsálemből. És sok népek között ítéletet tész, és megfedd erős nemzeteket nagy messze földig, és fegyvereiket kapákká kovácsolják, dárdáikat pedig sarlókká; nép népre fegyvert nem emel, és hadakozást többé nem tanulnak. És ki-ki nyugszik a szőlője alatt és fügefája alatt, és senki meg nem rettentí őket, mert a Seregek Urá-

nak szája szólott. Mert minden nép a maga istenének nevében jár, és mi is a mi Urunk, Istenünk nevében járunk örökkön-örökké. Azon a napon, azt mondja az Úr, összegyűjtöm a sántát, és összeszedem az elszéledetteket, s akiket megsanyargattam. És a sántát maradékká teszem, az elszélesztettet pedig erős nemzetté, és az Úr uralkodik rajtuk a Sion hegyén mostantól fogva mindörökké... Gyötrődj és kínlódj, Sionnak leánya, mint a gyermekszülő! Mert ímé, kimégy a városból, és a mezőn tanyázol, és egészen Bábelig mégy. Ott szabadíttatol meg, ott vált ki téged az Úr ellenséged kezéből.” (Mik 4,1–7)

- „Seregelj hát egybe, seregek leánya! Ostrommal támadt ellenünk; pálcával verjék arcul Izráel bíróját! De te, Efrátának Bethleheme, bár kicsiny vagy a Júda ezrei között: belőled származik nékem, aki uralkodó az Izráelen; akinek származása eleitől fogva, öröktől fogva van. Azért odaadja őket, míg a szülő szül, de atyjafiainak maradékai visszatérnek Izráel fiaihoz. És megáll, és legeltet az Úr erejével, az Úrnak, az ő Istenének fenséges nevével, és bátorsággal lakoznak, mert ímé, felmagasztaltatik a föld háttáráig. És ő a mi békességünk... És Jákób maradéka olyan lesz a sok nép között, mint az Úrtól való harmat, mint a zápor a fűnek, amely nem emberben reménykedik, és nem bízik embernek fiaiban. És Jákób maradéka a pogányok között, a sok nép között olyan lesz, mint az oroszlán az erdei vadak között; mint az oroszlánkölyök a juhok nyája között, amely ha betör, tipor és tép, és nincs, aki tőle megszabadítson. Erőt vesz a te kezéd szorongatóidon, és minden ellenségeid kivágattatnak.” (Mik 5,1–9)

Tanulmányunk elején már említettük, hogy Mikeás könyvére szinte ugyanolyan mértékben jellemzők a vigasztaló ítéletek, mint a súlyos feddések. Azt a „nevelési módszert” is tetten érhetjük ebben, hogy Isten „megsebez, de be is kötöz” (Jób 5,18). Különösen azok számára értékesek ezek a vigasztaló ítéletek, akik a visszasságok és igazságtalanságok miatt bánkódó maradékhoz tartoznak.

Korábban Isten a nép fogságra vitelét és az ország elpusztítását hirdette meg, most viszont több ízben is kijelenti, hogy összegyűjti népe fiait. Az egyik fő ígéret az, hogy maga Isten gyűjti össze őket, sőt személyesen Ő lesz a vezetőjük, hasonlóan ahhoz, ahogyan a pusztai vándorlás során vezette Izráel fiait.

Mindez részlegesen teljesült már a babiloni fogság után, amikor a nép maradéka több hullámban visszatérhetett Júdába, és újra felépíthette a várost és a templomot. Az ítéletek azonban ennél sokkal nagyobb ívűek, egészen az utolsó időkig, tehát Isten országa végső eljöveteleig mutatnak. Egyértelműen kiderül ez abból, hogy 4,1–5-ben többek között arról van szó: a népek fegyvereiket földművelő eszközökké kovácsolják, és hadakozást többé nem tanulnak. Ez, mint tudjuk, nem teljesedett be a babiloni fogság után, sőt még Jézus első eljövetele után sem, és a beteljesedés egészen máig várat magára. Kézenfekvő tehát, hogy valóban az újjáteremtett Földről van szó, amely Jézus második eljövetele után lesz valósággá. Ha pedig ez így van, akkor Sion hegyének a többi hegy fölé emelkedése is erre az időre tehető. Maga a jövődőlés jelképes, Sion hegye a mindenkori hívó népet jelképezi, amelynek a végidőben erkölcsi tökéletességre kell eljutnia. Tit 2,14 szerint Isten „kiváltképpen való népet” tisztít magának, mely a végidőben oly mértékben visszatükrözi Isten jellemét, hogy „népek özönlenek hozzá” (vö. Zak 8,20–23 hasonló jövődőlésével). Látják ugyanis, hogy Isten igazsága valóban áthatja az életüket. Ezek az ítéletek arról tesznek tanúbizonyságot,

hogy Isten továbbra is „nagy néppé” kívánja tenni Jákób maradékát, és ez a szándék egészen a mai időkig ível.

A leghatalmasabb ígélet természetesen 5,1–15 messiási jövendölése, amely többek között név szerint megadja a Messiás szülőhelyét, további támpontot adva az Őt váróknak. A próféta röviden utal Jézus szenvedésére is („pálcával verjék arcul Izráel bíróját” – 5,1), a továbbiakban, Jézus származási helyének azonosítása után pedig egyértelművé teszi: a nép maradéka attól lesz „nagy hegyé”, hogy Jézus vezeti őket, és közöttük lakozik. Ő adja meg mindenki számára azt a belső békességet, amelynek révén Jákób maradéka „az Úrtól való harmatként” felüdítő befolyást képes gyakorolni a gonoszságba belefáradt és belefásult emberek között. Ez már részben beteljesedett az őskeresztény egyház idején, ám ismét csak azt mondhatjuk, hogy a végső beteljesedés még előttünk áll. Tekintettel az idő rövidségére, kimondhatjuk, hogy főként a ma élő hívő nemzedéknek szól ez az ígélet, nekünk, a végidőben élőknek kell „az Úrtól való harmatként” frissítő és vigasztaló befolyást közvetíteni a világnak. Ezt pedig akkor tehetjük meg, ha Ő „legeltet” minket, mint a pásztor (vö. Zsolt 23), és „Ő a mi békeségünk”.

Megjegyzendő még, hogy ugyanez a prófécia „oroszlánhoz” is hasonlítja Jákób maradékát. Minden bizonnyal azok tapasztalatát tükrözi ez, akik visszautasítják Krisztus igazságát. Számukra egyfajta „háborgatást”, sőt „támadást” jelent az üzenet, hasonlóan Jézus korának farizeusaihoz és írástudóihoz. Később maga a próféta úgy fogalmazza meg ugyanezt, hogy „aki jó közöttük, olyan, mint a túske, az igaz olyan, mint a tövisbokor” (7,4). Ez a kettősség, egyfelől a „zapor” és a „harmat”, másfelől az „oroszlán” visszaköszön abban is, ahogyan a Messiás eljövetelét érzékeli a kétféle embercsoport. Egyeseket „legeltet” (5,4), másoknak pedig „haraggal és hévvel” (5,15) szolgálhat igazságot, mert nem tudják elviselni megjelenésének erejét.

5 Milyen alapvető bűn eredményezte a nép nyomorúságos állapotát? Milyen módszerrel kívánja Isten kigyógyítani őket ebből?

■ „Halljátok csak, amit mond az Úr! Kelj fel, perelj a hegyekkel, és hallják meg szódat a halmok. Halljátok meg hegyek, az Úr peres dolgát, és ti, a földnek örök alapjai! Mert pere van az Úrnak népével, és az Izráellel is perbe száll. Én népem! Mit vétettem ellened, és mivel fárasztottalak el téged?! Tégy vallást ellenem! Hiszen felhoztalak Egyiptom földjéről, és a szolgák házából megváltottalak, s előtted küldtem Mózeszt, Áront és Máriaát! Én népem! Emlékezzél csak: mit koholt Bálák, Moáb királya, és mit felelt néki Bálám, a Beor fia? Sittimtől fogva Gilgálig, hogy megismerd az Úr igazságos cselekedeteit. Mivel menjek eleibe az Úrnak? Hajlongjak-é a magasságos Istennek? Égőáldozatokkal menjek-é elébe, esztendő borjúkkal?! Kedvét leli-é az Úr ezernyi kosokban, vagy tízezernyi olajpatakokban? Elsőszülöttemet adjam-é vétkeért, vagy méhem gyümölcsét lelkennek bűnéért?! Megjelentette néked, oh ember, mi légyen a jó, és mit kíván az Úr tőled! Csak azt, hogy igazságot cselekedj, szeresd az irgalmasságot, és alázatosan járj a te Isteneddel.” (Mik 6,1–8)

A 6. fejezet a messiási ígereket követően visszatér a nép állapotára, mivel Istennek továbbra is „pere van” a néppel, és a „per” során ezúttal a nép többségét kitevő közemberekhez fordul. A vezetők mellett ugyanis az ő hibájuk is, hogy oly

mértékben elharapózott a gonoszság és az igazságtalanság. Elsősorban a hálátlanságukat veti a szemükre, aminek mélyebb oka az, hogy elfeledkeztek Isten pusztai vándorlás során tanúsított cselekedeteiről. Emlékezteti őket először is arra, hogy csodálatos módon kiszabadította őket Egyiptomból, és prófétái révén (a Mária név itt Miriam prófétanőt, Mózes testvérét jelöli) bevezette őket az ígéret földjére. A másik jelentős esemény az volt, amikor Isten Bálámmal szándéka ellenére átok helyett áldást mondatott, hatalmának újabb bizonyítékaként. Végül Sittim és Gilgál említése röviden a honfoglalást idézi fel, mivel Sittim az utolsó táborhely volt a Jordán túlsó partján, míg Gilgál a folyó nyugati partján az első. E kettő közé esett többek között az a tapasztalat, hogy száraz lábbal keltek át a Jordánon. Ha mindezekre újra visszaemlékeznek, máris egy lépéssel közelebb jutnak ahhoz, hogy hálás szívvel meghajoljanak Isten igazsága és hatalma előtt.

Ma is elmondhatjuk, hogy az Isten irgalmasságáról való elfeledkezés, az „első szeretet” meghidegülésének legjobb ellenszere az, ha visszaemlékezünk a szabadításokra, melyekben korábban részünk volt, ha felidézzük Isten irgalmas cselekedeteit. Mindez segíthet abban, hogy az eseményeket más megvilágításban lássuk, a különböző élethelyzetekben felfedezzük Isten jelenlétét, és átgondoljuk az életünket. Addig elmélkedjünk a „belső szobában” Isten szabadító cselekedetein, amíg mély hála ébred a szívünkben, s amíg megerősít bennünket Isten kegyelmes jelenlétének és hatalmának felismerése és befogadása.

E fejezet fő tanulsága egyfelől az, hogy a nép hálátlansága is közrejátszott az áldatlan állapotok kialakulásában, és ennek ellenszere az, ha visszaemlékeznek Isten múltbeli szabadításaira, s visszatérnek hozzá. Másfelől egy még súlyosabb bűn is terheli a népet, hiszen a feddő szakasz alapján ők is Omri és Akháb útjaihoz szabják magukat, és idegen istenek után járnak. Ha ezt nem tennék, akkor a főemberek és a hamis prófé-

ták ártó befolyása sem terjedhetne oly mértékben közöttük. Mindenkinek tehát személyes felelőssége is az, hogy mennyire azonosul a környezete bűneivel, illetve mennyire tartja magát távol ezektől. Sokatmondó és bátorító, hogy Isten továbbra is „én népem”-ként szólítja meg az ország lakóit, kifejezve, hogy bár eltértek tőle, továbbra is a magáénak vallja őket, és vágyik rá, hogy ezt ők is felismerjék.

Isten erkölcsi elvárásai is világosan megfogalmazódnak az Igében (6,6–7). E szakaszt a nép nevében feltett szónoki kérdés előzi meg, amely a ceremóniákra, illetve a bemutatott áldozat nagyságára összpontosít. Az ember sokszor valamilyen nagy áldozattal próbálja kiengesztelni az Urat, egyfajta „teljesítményt” akar felmutatni. Isten válasza ellenben a hálás lelkületből természetesen fakadó jellegzetességeket tartalmazza: az igazság szeretetét, az irgalmasságot és az alázatosságot. A közvetlen szövegösszefüggést figyelembe véve arra utal ez a szakasz, hogy ezt a magatartást még a legsötétebb történelmi körülmények között is követni lehet, hiszen az Istennel kialakított személyes kapcsolat minőségétől függ. Ezt semmilyen formában nem akadályozhatják meg a külső körülmények. Minél mélyebb a hálánk Isten iránt, annál inkább azonosulunk igaz jellemével, annál inkább örömeinket leljük az irgalmasság gyakorlásában, és annál nagyobb alázatra leszünk képesek Isten és embertársaink iránt is.

6 Milyen lelki küzdelmet vívnak az igazak, akiknek nevében a próféta szól, s hogyan találhatnak megnyugvást és megerősítést?

■ „Jaj nékem, mert olyanná lettem, mint a letakarított mező, mint a megszedett szőlő: egy enni való gerezd sem maradt, pedig zsenyére vágyott a lelkem! Elveszett e földről a kegyes, és igaz sincs az emberek között. Mindnyájan

vér után ólálkodnak, ki-ki hálóval vadássza atyjafiát. Gonoszásra készek a kezek, hogy jól vigyék véghez; a fejedelem követelőzik, és a bíró fizetésre vár; a főember is maga mondja el lelke kívánságát, és összeszövik azt. Aki jó közöttük, olyan, mint a tüske, az igaz olyan, mint a tövisbokor. A te őrállóid napja, a te megítélésed eljött, most következik el az ő zűrzavaruk. Ne higgyetek a barátoknak, ne bízzatok a tanácsadóban, az öledben ülő előtt is zárd be szád ajtaját. Mert a fiú bolondnak tartja atyját, a leány anyja ellen támad, a meny az ő napára, az embernek saját háznépe az ellensége. De én az Úrra nézek, várom az én szabadításom Istenét, meghallgat engem az én Istenem! Ne örülj, én ellenségem! Elestem ugyan, de felkelek, mert ha még a sötétségben ülnék is, az Úr az én világosságom! Az Úr haragját hordozom, mert vétkeztem ellene, mindaddig, amíg leperli peremet és meghozza ítéletemet. Kivisz engem a világosságra, meglátom az ő igazságát... Legeltesd népedet a te vessződdel, a te örökséged nyáját, amely magányosan lakozik az erdőben, a Kármel közepén. Legeljenek Básánban és Gileádban, mint a hajdankor napjain! Mint az Egyiptom földéről kijöve teled idején, láttatok vele csodadolgokat... Kicsoda olyan Isten, mint te, aki megbocsátja a bűnt, és elengedi öröksége maradékanak vétjét?! Nem tartja meg haragját örökké, mert gyönyörködik az irgalmasságban! Hozzánk térvén, könnyörül rajtunk, eltapodja álnokságainkat. Bizony a tenger mélységébe veted minden bűnünket! Hűséget mutatsz Jákóbnak, irgalmasságot Ábrahámnak, amint megesküdtél atyáinknak még az ősidőkben.” (Mik 7,1–20)

.....

.....

.....

A könyv utolsó fejezetében a próféta személyes imaküzdelmének és Istenben való megnyugvásának vagyunk tanúi. Ezzel együtt Mikeás nem csupán a saját nevében szól, hanem mindazok tapasztalatát szóltatja meg Isten előtt, akik nincsenek kibékülve az ország és a nép állapotával, s bánkódnak miatta. A próféta sokatmondóan egy olyan költői hasonlattal vezeti be fohászát, amely nem csupán a külső gonoszság miatti bánkódást fejezi ki, hanem a saját bűnössége miatti kesergést is: a „letakarított mező” és a „megszedett szőlő” találó és megrendítő kifejezése a „lelki szegénység” állapotának, annak a felismerésnek, hogy az ember önmagától nem tud jót cselekedni. Ehhez ráadásul társul a világ gonoszága miatti kesergés, annak felismerése, hogy az igazságot követő és cselekvő ember „nemkívánatos személy” azoknak, akik nem Isten útján járnak. Ismét találó képet használ ehhez a próféta: a tuskét és a tövisbokrot elkerülik, mert nem kellemes a szúrásuk – ugyanilyen értelemben mondhatjuk, hogy gyakran az igaz ember pusztta jelenléte is zavarja azokat, akik jobban szeretik a hamisságot az igazságnál.

Az 5–6. vers a konkrét történelmi helyzeten túlmutatva egyben az utolsó idők állapotait is felidézi, amikor azoknak, akik Istenhez ragaszkodnak, sokszor szembe kell kerülniük saját családjukkal vagy rokonságukkal is, ami súlyos teherként nehezdedhet a békességet szerető ember lelkére. Jézus szó szerint utalt ezekre az igékre, amikor kijelentette, hogy követése törvényszerűen meghasonlást vált ki az igazságot követők és azt elutasítók között, még a családokon belül is: „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak e földre; nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem hogy fegyvert. Mert azért jöttem, hogy meghasonlást támazzak az ember és atyja, a leány és anyja, a meny és napa közt; és az embernek ellensége legyen az ő házanépe.” (Mt 10,34–36) A próféta mindezeket a lelki terheket viszi Isten elé, megnyugvás és megerősítés után vágyakozva.

A fordulat a 7. versben történik, ahol a próféta az Istenbe vett mély hit és bizalom hangján szólal meg. E szakaszban újra visszatér a „per” motívuma, annak jelzéseként, hogy minden ember lelkéért per zajlik, amelyben Sátán a vádoló, az Atya a bíró, Krisztus pedig a szószóló, illetve védőügyvéd. Az Istenben való megnyugvás lépéseit a 7–9. vers alapján a következőképpen vázolhatjuk fel:

1. *„Az Úrra nézek, várom az én szabadításom Istenét.”* – Ahhoz, hogy megragadhassuk Isten hatalmát, szükséges az éber várakozás, az imában történő „feltekintés” Istenre, akkor is, ha úgy érezzük, éppen kívül van az életünkön.

2. *„Elestem ugyan, de felkelek.”* – A következő lépés az Istenrel fennálló személyes kapcsolat megerősítése, az „elesések”, vagyis a bűnök és vétkek megvallása, és a „felkelés”, azaz a bűnbocsánat megerősítő hatalmának megtapasztalása.

3. *„Kivisz engem a világosságra, meglátom az ő igazságát.”* – Ha a fentiek megtörténtek, akkor már maga Isten cselekszik, Ő fedi fel magát előttünk, és támogat minket azáltal, hogy világosságában és igazságában részesít bennünket.

Értékes ígéret olvasható még a 14–15. versekben is, ahol megisméltődnek a korábban elhangzottak. Isten „legelteti”, azaz vezeti, pásztorolja és táplálja népét. Ehhez azonban arra van szükség, hogy a nép Őhöz térjen, s feltétel nélkül elfogadja vezetését. Ha viszont ezt megteszi, akkor „láttat vele csudadolgokat”, vagyis hatalmas, meggyőző tapasztalatokban részesíti. Ez a szakasz előremutat a Jézus második eljövételét közvetlenül megelőző időszakra is, amikor Isten természetfeletti jelek és csodák révén is támogatja és igazolja hozzá ragaszkodó népét – csakúgy, mint amikor Egyiptomból vezette ki őket.

A könyv végén az Istenben megnyugodott és megerősödött próféta ajkáról hálás, szeretetteljes vallomás fakad fel Isten lényére vonatkozóan. Saját tapasztalata alapján dicsőíti azt az Istent, aki „elengedi öröksége maradékának vétkét”, „gyö-

nyörködik az irgalmasságban”, sőt „a tenger mélységébe veti minden bűnünket”. E költői képek a bűnök teljes elengedéséről, sőt „elfelejtéséről” biztosítják az igazakat, hasonlóan a Jeremiás próféta könyvében olvasható ígérethez: „Törvényemet az ő belsejükbe helyezem, s a szívükbe írom be, és Istenükké lesznek, ők pedig népemé lesznek... mert mindnyájan megismernek engem, kicsinytől fogva nagyig, azt mondja az Úr, mert megbocsátom bűneiket, és vétkeikről többé meg nem emlékezem.” (Jer 31,33–34) A záró versben pedig előtűnik Isten két legfontosabb jellemvonása, a hűség és az irgalmasság, amellyel a benne bízókat támogatja, és beteljesíti rajtuk ígéreteit.

Bárcsak mi is mind jobban törekednénk megismerni azt az Istent, aki ilyen mélységes irgalmasságot kíván gyakorolni irántunk, és közeledni tudnánk hozzá, hogy világosságában és igazságában részesüljünk!

Az e beti adomány a szociális osztályt támogatja. – A közösség szociális osztálya a rászorulókat anyagi vagy természetbeni támogatásban részesíti, a szükségleteknek megfelelően és a lehetőségekhez mérten.

NÁHUM PRÓFÉTA KÖNYVE

„Nem lesz kétszer veszedelem”

Náhum prófétáról tevékenységének helyén (Elkos) kívül mást nem tudunk. Neve azt jelenti, hogy „vigasz”, „vigasztalás”, ami könyvével összevetve új távlatokat ad üzenetének megértéséhez. A könyv témája egységes, Ninive pusztulását hirdeti meg. Az ítélet képeinek, Ninive ostromának érzékletes, nagy kifejezőerejű leírását azonban meg-megtörlik az Isten hűségesek iránti kegyelméről szóló vigasztaló szakaszok. Főként ez utóbbiakra fordítjuk a figyelmünket. A könyv valószínűleg Théba pusztulása (lásd Náh 3,8) és újjáépülése között, azaz i. e. 663–654 között íródott.

¶ Melyik hatalom megítéléséről szól Náhum könyve? Miért kellett Istennek meghoznia ezt a döntést?

- „Ninive terhe, az elkosi Náhum látásának könyve.” (Náh 1,1)
- „Jaj a vérszopó városnak! Mindenestől hazug és erőszakkal telve, és nem szűnik rabolni.” (Náh 3,1)
- „A szép parázna sok paráznaságáért, a hitetés mesternője miatt, aki népeket ejtett meg paráznaságával, és nemzetiségeket bűbájaival: Imé, rád török, azt mondja a Seregek Ura, és orcádra fordítom ruhádnak alját, és népeknek

mutatom meg meztelenségedet, és országoknak gyalázatot.” (Náh 3,4–5)

.....

.....

.....

Az Asszír Birodalom hatalma több korszakra bontható. Náhum próféta könyve középpontjában az Újasszír Birodalom áll, amelynek tündöklése az i. e. 10. században kezdődött, és i. e. 612-ben fejeződött be, amikor a babilóniaiak és a médek – más népcsoportok támogatásával együtt – elfoglalták a fővárost, Ninivét. Pár év sikertelen helyreállítási kísérlet után Asszír-ország megszűnt, és később is csak nevében élt tovább a Római Birodalom egyik provinciájaként.

Náhum könyvének keletkezési idejére, az i. e. 7. század végére már nyoma sincs a bő száz évvel korábbi, Jónás működése nyomán elindult reformációnak.

Asszír-ország az ókori történelem egyik legbrutálisabb hatalma volt. Korabeli feljegyzésekből tudjuk, milyen kegyetlenséggel kínozták, gyilkolták meg a hadifoglyokat. Ezek nem „katonai túlkapások” voltak, hanem állandó jellemzői a hadviselésüknek. Náhum próféta könyvének jellemzése szerint „mindenestől hazug és erőszakkal telve, és nem szűnik rabolni”, vagyis a birodalom már teljesen azonosult ezzel a kegyetlenséggel.

„A végtelen Isten most is tévedhetetlen pontossággal tartja számon a népek tetteit. Amíg kegyelmét kínálva bűnbánatra szólít, a számvetést nem zárja le, de amikor az ember túllépi a menny által szabott határt, akkor Isten igazságot szolgáltat. A számadás lezárul, nem véd már a kegyelem.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 364. o.)

A kegyetlenségen túl az asszír uralkodók a hódítások által isteneik hatalmát is bizonyítani akarták (lásd Rabsaké beszédét: 2Kir 18,32–35). „Minden néppel erőszakkal el akarták ismertetni Ninive isteneinek fensőbbiségét. A magasságos Isten fölé emelték bálványait. Isten elküldte hozzánk Jónást intő üzenettel. Egy ideig megalázták magukat a seregek Ura előtt, és bocsánatért könyörögtek. Nemsokára azonban újra bálványokat imádtak, és világalomra törtek.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 363. o.)

2 Milyen szerepet szánt Isten az Asszír Birodalomnak a megváltás történetében? Miért nem valósulhatott meg ez a terv? Mi a feltétele annak, hogy alkalmas eszközök lehesünk Isten kezében?

■ „Jaj Asszíriának, haragom botjának, mert pálca az ő kezében az én búsulásom! Istentelen nemzetség ellen küldtem őt, és haragom népe ellen rendeltem, hogy prédáljon és zsákmányt vessen, s eltapodja azt, mint az utcák sarát. De ő nem így vélekedik, és szíve nem így gondolkozik, mert pusztítani akar, és kigyomlálni sok népeket. Mert így szól: Vajon vezéreim nem mind királyok-e?... Ezért ha majd elvégzi az Úr minden dolgát Sion hegyén és Jeruzsálemben, meglátogatom az asszíriabeli király nagyakaró szíve gyümölcsét és nagyralátó szeme kevélységét. Mert ezt mondta: Kezem erejével műveltem ezt és bölcsességemmel, mivel okos vagyok; elvettem sok népek határait, és kincseikben zsákmányt vettem, és leszállítottam, mint erős, a magasban ülőket, és kezem úgy találta mintegy fészket a népek gazdagságát, és amily könnyen elszedik az elhagyott tojásokat, azonképpen foglaltam én el az egész földet; és nem volt senki, aki szárnyát mozdította vagy száját megnyitotta, vagy csak sipogott volna is! Avagy dicsekszik-e a fejsze

azzal szemben, aki vele vág? Vagy a fűrész felemeli-e magát az ellen, aki vonja azt? Mintha a bot forgatná azt, aki őt felemelte, és a pálca felemelné azt, ami nem fa! Azért az Úr, a Seregek Ura kövéreire ösztövérséget bocsát, és az ő dicsősége alatt égés ég, miként a tűz égése.” (Ésa 10,5–16)

■ „Ennekokáért így szól az Úr Isten: Mivelhogy magasra növekedtél, és fölemelte tetejét a felhők közé, és szíve fel-fuvalkodott az ő magasságában: azért adom őt a nemzetek urának kezébe, bánják el vele, gonoszágáért kiűztem őt.” (Ezék 31,10–11)

.....
.....
.....

Elpártolt népe megfenyítésére és a nyomorúság általi megterítésre használta fel Asszíriát Isten, azonban az asszírok kivették sorsukat Isten kezéből, és „nagyakaró” terveik megvalósításába kezdtek. „Asszíria uralkodói ahelyett, hogy a rendkívüli áldásokat az emberiség javára használták volna, sok ország ostorává lettek. Kegyetlenek voltak, nem gondoltak Istennel, és nem voltak tekintettel embertársaikra.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 363. o.)

„Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek – mondta Jézus (Jn 15,5). A kegyelemben való növekedésünk, örömünk és hasznosságunk – mind a Krisztussal való egységünktől függ. Csak akkor növekedhetünk a kegyelemben, ha napról napra, sőt óráról órára közösségünk van vele – ha Őbenne maradunk.” (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, 69. o.)

„A kiváló képességekkel megáldott embereknek nem szabad lebecsülniük a kevesebb ajándékokkal megáldottak iránti szol-

gálat értékét. A legkisebb talentum is Isten ajándéka. Egy talentum szorgalmas használata Isten áldásával megkétszereződik, a kettő Krisztus szolgálatában négygyszeresedik, és a **legalázatosabbak növekednek erőben és használhatóságban**. Isten értékeli az igyekvő szándékot, az önmegtagadásra irányuló erőfeszítést... Egyedül Ő tudja felbecsülni azok szolgálatának értékét és messzire ható befolyását, akik Teremtőjük dicsőségéért dolgoznak.” (Ellen G. White: *That I May Know Him*, 324. o.)

7 Mi indokolja, hogy ilyen erőteljes felütéssel kezdődik Náhum könyve? Milyen igék támasztják alá, hogy Asszíria megítélésén túl a végső ítéletről is olvasunk benne?

- **„Buzgón szerető és bosszúálló Isten az Úr, bosszúálló az Úr, és telve haraggal; bosszút áll ellenségein, és haragot tartó a gyűlölői ellen. Hosszútűró az Úr és nagyhatalmú, és nem hagy büntetlenül. Szélvészben és viharban van az Úr útja, és lábainak pora a felhő. Megfeddi a tengert és kiapasztja azt, s minden folyamot kiszáraszt. Elfonnyad a Básán és a Kármel, és a Libanon virága elfonnyad. A hegyek reszketnek előtte, és a halmok szétmállanak. Tekintetétől megrendül a föld, a világ, és minden, ami rajta él. Ki állhatna meg haragja előtt, és ki bírhatná ki búsulásának tüzeit? Heve szétfolyik, mint a láng, és a kőszalak is szétporlanak tőle.”** (Náh 1,2–6)

Isten már Jónás próféta idején érkezettnek látta az időt, hogy megsemmisítse Asszíria fővárosát, Ninivét. Az ott élők megalázkodását látva még száz évet várt, majd Náhummal ítéletet hirdetett, amely azonban csak mintegy ötven évvel később

következett be. Isten nem emberi léptékhez igazítva gyakorol türelmet – ez csodálatra késztet, főként ha belegondolunk, hogy ezzel éppen önmagára méri a legnagyobb szenvedést.

„Hajlamosak vagyunk visszaélni Isten hosszútűrésével, és elnézésére számítunk. Van azonban az emberi bűnnek olyan háttára, amikor eljön az idő Isten közbelépésére, amelynek szörnyű következményei lesznek. »Hosszútűró az Úr és nagy hatalmú, és nem hagy büntetlenül.« (Náh 1,3) Isten hosszútűrése csodálatos, de a büntetés ennek ellenére is bizonyosan eljön. Minden egyes romlott évszázad haragot gyűjtött a harag napjára. Amikor az idő elérkezik, és a bűn kiteljesedik, Isten elvégzi szokatlan munkáját.” (Szemelvények Ellen G. White írásaiból, 372. o.)

Az idézett igeszakaszban olyan képeket láthatunk, amelyek túlmutatnak Ninive ostromán, és egy általános kataklizma jeleneteit idézik meg. Gyűjtsük össze ezeket a kifejezéseket!

4 Milyen szavakkal jellemzi a próféta Istent? Miért fontos, hogy Istenről kiegyensúlyozott képünk legyen, illetve hogyan hozható összhangba ez a jellemzés az értünk életét odaadó Isten képével? Gyűjtsük ki az idevágó kifejezéseket az előző kérdés igéiből is!

- **„Buzgón szerető és bosszúálló Isten az Úr, bosszúálló az Úr, és telve haraggal; bosszút áll ellenségein, és haragot tartó a gyűlölői ellen. Hosszútűró az Úr és nagyhatalmú, és nem hagy büntetlenül.”** (Náh 1,1–3)

5 Mi vár azokra, akik Istenben bíznak? Milyen ígéretekkel bátorítja Isten az ítélet közepette a hűségeseket?

Sok keresztényt zavarba ejtenek ezek és a hasonló sorok. Nem tudják összeegyeztetni azzal a szeretettel, amit Jézus földi élete során bemutatott. A gyermekeket megáldó, nyomorultakon segítő és betegeket gyógyító Jézus és az ítélő Isten egy személy. Isten jellemének mélységeit bűnös emberként nem tudjuk átlátni. Hogy tud Isten egyszerre igazságos lenni és kegyelmet gyakorolni? A legvisszataszítóbb embert is mélyen szeretni? Annyira tisztelni a szabadságunkat, hogy még a bűnök elkövetésétől sem tart vissza bennünket? Olyan kérdések ezek, amelyekre nem is találjuk teljesen a választ. Azonban a kérdések felvetése nélkül nem jutunk közelebb a megértéshez, és nem adunk teret Istennek arra, hogy kinyilatkoztassa magát nekünk. Ha az Úr megismerésére irányuló vágyunk nem huny ki, akkor ígérete szerint egyre közelebb kerülünk Őhöz, és ez a folyamat örök korszakokon át folytatódni fog. De addig is, míg színről színre látjuk Istent, épp az Ő ismerete tart meg hitben bennünket olyan próbákban, amelyeket nem értünk és nem látunk át. „És nem tanítja többé senki az ő felebarátját, és senki az ő atyjafiát, mondván: Ismerjétek meg az Urat, mert mindnyájan megismernek engem, kicsinytől fogva nagyig, azt mondja az Úr.” (Jer 31,34)

A második versben az olvashatjuk, hogy Isten „haragot tart gyűlölői ellen”. Ez a jellemzés ellentétben áll azzal, amit máshol a Biblia lapjain Isten bűnösökkel kapcsolatos eljárásáról olvashatunk. A dőlt betűs szöveg is jelzi, hogy a fordító is kereste a jó kifejezést. A *haragtartó* szó helyén szó szerint az áll, hogy a *düh baálja*, vagyis a *düh ura*. A *düh* szó pedig a *forrónak lenni* igével áll kapcsolatban. Arra utal tehát ez a kifejezés, hogy Isten haragja a bűnnel szemben olthatatlan.

- „Jó az Úr, erősség a szorongatás idején, és ismeri a benne bízókat.” (Náh 1,7)
- „Ímé a hegyeken örömhírhozónak lábai! Békességet hirdet. Ünnepeid, Júda, ünnepeidet, fizessd le fogadásaidat, mert nem vonul át rajtad többé a semmirekellő, mindeztől kiirtatott.” (Náh 1,15)
- „Bízzatok az Úrban mindenkor, mert az Úr a mi kőszikánk mindörökre!” (Ésa 26,4)
- „Erős torony az Úr neve, ahhoz folyamodik az igaz, és bátorságos lesz.” (Péld 18,10)

Bármilyen történik is, egyetlen ember sincs kiszolgáltatva a körülményeknek, ha Istenben bízik. A katalizma leírása közben a próféta szinte kizól az olvasóhoz: bármilyen a helyzet, bármit mondanak mások, az Úr ismeri a benne bízókat, és menedéket nyújt számukra. Érdemes ebből a szempontból tanulmányozni a 91. zsoltárt. E tanulmány keretei között erre nincs lehetőség, ezért a témához kapcsolódóan csak két szempontot emelnénk ki. „Aki a Felségesnek rejtekében lakozik, a Mindenható árnyékában nyugszik az.” (1. vers) E sorban azon van a hangsúly, hogy ha Istenhez menekülünk és nála rejtőzünk el, akkor a Mindenható Isten oltalmában vagyunk. Mivel nála senki nem hatalmasabb az egész világmindenségben, nincs hatalom, amely hozzánk férközhetne! Eme elrejtettség feltételére is rávilágít a zsoltár: „Mert azt mondtad: Az Úr az én oltalmam, a Felségest választottad hajlékoddá...” (9. vers) Isten

melletti döntésünk, Óbelé vetett szilárd bizalmunk, egyszerűen kifejezve: hitünk nélkül ez az ígéret nem valósul meg.

„A hitnek és alázatosságnak mennyi leckéjét nem tanuljuk meg, amint Isten teremtményeivel való bánásmódját nyomon követjük! Az Úr csak keveset tud tenni az emberekért, mert annyira el vannak telve büszkeséggel és hiábavaló dicsőséggel. Az ént magasztalják, saját erejüket, tudásukat és bölcsességüket nagyítják fel. Ezért szükséges, hogy Isten meghiusítsa reményeiket és terveiket, hogy megtanuljanak egyedül Őbenne bízni. Minden erőnk Isten által van, semmit sem tehetünk atól az erőtől függetlenül, amelyet Ő ad. Hol van az a férfi, nő vagy gyermek, akit nem Isten tart fenn? Hol van olyan szűkséglet, amelyet Isten nem tud betölteni?” (Ellen G. White: *The Faith I Live By*, 61. o.)

A „semmirekellő”-nek fordított héber szó a *beliál* (jelentése *hitvány, haszontalan, gonosz*), Sátán egyik nevéként is szerepel az Igében. Ez a szó található Náhúm 1,11-ben és 2,1-ben is.

6 Mit üzen Náhúm könyvének legismertebb igeverse?

■ „Mit koholtok az Úr ellen? Elpusztít ő, nem lesz kétszer veszedelem.” (Náh 1,9)

.....

.....

.....

„Az egész világegyetem látni fogja a bűn jellegét és következményeit. A bűn végleges megsemmisítése, ami kezdetben

az angyalokat megfélemlítette, Istent pedig meggyalázta volna, most bizonyítja Isten szeretetét, és megalapozza dicsőségét a világegyetem lényei előtt, akik boldogan teljesítik akaratát, és akiknek szívében van törvénye. Soha többé nem lesz gonoszság. Isten Igéje így hangzik: »Nem lesz kétszer veszedelem.« (Náh 1,9) Isten törvényét, amelyet Sátán a szolgaság jármának bélyegzett, minden lény a szabadság törvényeként fogja tisztelni. A próbára tett és a próbából győztesként kikerült teremtettség soha többé nem lesz hűtlen Istennel szemben, aki tökéletesen bemutatta mérhetetlen szeretetét és végtelen bölcsességét.” (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, 470. o.)

Elovasásra ajánljuk Radnóti Miklós *Nyolcadik ecloga* című versét.

*E heti adományunk a központi alapot támogatja.
– A közösség működtetésére szánt adományok.*

HABAKUK PRÓFÉTA KÖNYVE

„Az igaz ember hitből él”

Habakuk próféta i. e. 630 körül közvetítette Isten üzenetét Júda népének a Manassé (696–641) és Amon (641–639) királyok uralkodása utáni időben, Jósiás király (639–608) első éveiben, a nagy vallási reformot (622) megelőzően.

Júda maroknyi kis népe Isten különös kegyelme folytán tudta megőrizni önálló létét az Asszír Birodalom hódító törekvéseivel szemben, az istenfélő Ezékiás király uralkodása idején. Ésaiás próféta (745–685) szerint úgy maradt meg Júda a történelmi viharban, mint „kunyhó a szőlőben, mint kalyiba az uborkaföldön, mint megostromlott város” (Ésa 1,8). A kicsiny állam ezután is állandó veszélyben volt (utóbb már a Babiloni Birodalom terjeszkedése folytán), lakói mégis vakmerően, magabiztosan vétkeztek Isten törvénye ellen.

Habakuk próféciái – éppúgy, mint kortársa, Sofóniás bizonyágtételei – nagymértékben hozzájárultak a csekély számú hívő maradék bátorításához és a Jósiás király által megvalósított vallási reform előkészítéséhez. Kijelentései – Sofóniás és Jeremiás igéivel egyetemben – nagy lelki segítséget jelentettek a 70 éves babiloni fogság kezdetén (i. e. 605) elhurcolt első foglycsapatnak, köztük az ifjú Dánielnek és három társának.

Olvassuk el a Habakuk könyvét a tanulmány átvétele előtt!

I Milyen kérdés foglalkoztatta a hívő maradékhöz tartozókat ebben az időben?

- „Meddig kiáltok még, oh Uram, és nem hallgatsz meg?! Kiáltozom hozzád az erőszak miatt, és nem szabadítasz meg! Miért láttatsz velem hamisságot, és szemléltetsz nyomorgatást? Pusztítás és erőszak van előttem, per keletkezik és versengés támad! Azért inog a törvény és nem érvényesül az igaz ítélet, mert gonosz hálózza be az igazat – ezért származik hamis ítélet!... Tisztábbak szemeid, hogysem nézhetnéd a gonoszt, a nyomorgatást nem szemlélheted, miért szemléled hát a hitszegőket és hallgatsz, amikor a gonosz elnyeli a nálánál igazabbat?!” (1,1–13)

„Júda hűségesei azt kérdezték, hogy valóra válnak-e az ősi Izráelnek tett isteni ígérek? Emberi szemszögből nézve szinte lehetetlennek látszott, hogy Isten véghez tudja vinni szándékát a választott néppel. A korábbi századok hitehagyása csak fokozódott az évek múlásával... Tudták, hogy Isten meg akarja szabadítani az Őbenne bízókat. De lehetséges, hogy megváltoztatja szándékát? Látva az igazak régóta tartó üldözését és a gonoszok látszólagos szerencséjét, remélhetnek-e vajon jobb napokat azok, akik hűségesek maradtak Istenhez? Ezeket az aggódó kérdéseket tolmácsolta Habakuk próféta. Látva kora hűségeseinek helyzetét, kérdéseivel fejezte ki szívének terhét.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 241. o.)

Nem ismerünk-e rá saját vívódó, gyötrődő kérdéseinkre? Nekünk is nagyon fáj az Isten népének sorai között tapasztalható lelki es erkölcsi romlás. Mi sem látjuk, hogyan valósulhatnak meg Isten dicsőséges tervei ilyen körülmények között.

2 Milyen választ kapott a próféta Istentől?

- „**Örhelyemre állok, megállok a bástyán, és vigyázok, hogy lássam, mit szól hozzám, és mit feleljek én. Felelt nekem az Úr, és mondta: Írd fel e látomást, vésd táblákra, hogy könnyen olvasható legyen! Mert e látomás bizonyos időre szól, de vége felé siet és meg nem csal! Ha késik is, bízzál benne, mert eljön, el fog jönni, nem marad el! Íme, felfuvalkodott, nem igaz benne a lelke, az igaz pedig a hite által él.**” (2,1–4)
-
-
-

A látomást, amelyre Isten válasza utal, a 3. fejezet foglalja majd magában. A próféta azt az utasítást kapta, hogy írja fel táblákra. Szolgája hitét akarta megerősíteni ezáltal az Úr, bizonyossá tenni, hogy amit Ő kijelent, az megvalósul. Az adventmozgalom kezdeti időszakában nevezetes tapasztalat fűződött ehhez az ígéhez. Ez a kijelentés vigasztalta őket, amikor az Úr eljövételének késedelmét tapasztalták. Jézus adventje küszöbén még inkább meg kell tanulnunk hitben ebbe a kijelentésbe kapaszkodni. Isten kijelentett ígérete – ha késik is – biztosan beteljesedik, „soha meg nem csal”.

Az igaz ember „hitből él” a sötét időszakokban is. Bátorságot és erőt merít Isten ígéreteiből, amelyek igen bizonyosak számára. Rendületlenül bízunk Isten igazságos, irgalmas lényében és szavahihetőségében.

„A keresztény a legsötétebb órákban, a legijesztőbb körülmények között is bízhat abban, aki a fény és a hatalom forrá-

sa. Istenbe vetett hitünk által nap mint nap megújulhat reményünk és bátorságunk. Az igaz ember a hite által él. Isten szolgálatában nem kell sem elcsüggedni, sem bizonytalankodni, sem félni! Az Úr nemcsak valóra váltja a benne bízó legdrágább reményeit, hanem többet is tesz annál. Megadja azt a bölcsességet, amelyre a különböző helyzetekben szükség van... Tápláljuk, ápoljuk a próféták és apostolok hitét, azt a hitet, amely megragadja Isten ígéreteit, és várja, hogy az Úr szabadulást hozzon, amikor és ahogyan jónak látja.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 242. o.)

3 Mit jelentett ki még Isten?

- „**Jaj annak, aki várost épít vérengzéssel, és aki várat emel álnoksággal! Avagy nem a Seregek Urától van-e ez, hogy a népek tűznek építenek, és a nemzetek a hiábavalóságnak fáradoznak? Mert az Úr dicsőségének ismeretével betelik a föld, amiképpen a folyamok megtöltik a tengert.**” (Hab 2,12–14)
-
-
-

Minden bűnnel, önzéssel fertőzött ezen a világon. Ezért nincs megállapodás, megnyugvás és biztonság. Isten azonban igazságot szolgáltat, engedve, hogy a bűn bűnnel büntetessék. Amikor egy nép vagy uralom betölti bűnei mértékét, elvonja tőle oltalmazó kezét. Ezért törvény a történelemben a szüntelen változás, a pusztulás és a nagy erőfeszítésekkel való újjáépítés.

„Isten pontos számlát vezet minden nemzetre vonatkozóan. A történelem évszázadai folyamán a gonoszok folytonosan gyűjtik a haragot a harag napjára. Amikor elérkezik az idő, és a bűnök elérik Isten kegyelmének megszabott határát, amikor a mennyei könyvekben felhalmozódott összegek azt jelzik, hogy betelt a törvényszegés mértéke, akkor lesújt az elegyítetlen harag. Akkor kiderül, mily szörnyű visszaélni Isten türelmével.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V, 524. o.)

A 14. vers arra az időre mutat előre, amikor Isten megváltási terve egészen célba ér, amikor a bűn okozta kártételektől oly sokat szenvedett Földet beborítja Isten dicsőségének ismerete, mint ahogy a folyamok megtöltik a tengert. Csak az Úr és az Ő igazsága marad meg és magasztaltatik fel végül. Milyen vigasztaló és bátorító kép! Ugyanazt fejezi ki ez az ige – más képpel –, mint amit Dn 2,34–35, 44 próféciája: a kéz érintése nélkül leszakadó kő nagy hegygé lesz, és betölti a Földet.

4 Milyen kijelentéssel zárult az Úr Habakuk prófétához intézett válasza?

- „Az Úr az Ő szent templomában, hallgasson előtte az egész Föld!” (Hab 2,20)

.....

.....

.....

Isten most is „az Ő szent templomában” van, és ellenőrzése alatt tartja a földi eseményeket. A felszínen sokszor csak az látható, hogy „nemzetek zajognak, országok mozognak”, de amikor Isten jónak látja, közbelép: „kiereszti hangját, és meg-

szeppen a föld” (Zsolt 46,7). „Isten igéje félrehúzza a függönyt, s az emberi érdekek, hatalmak és indulatok ténykedései fölött, mögött és általuk meglátjuk a végtelen irgalmú Isten munkáját, aki csendben, türelmesen viszi véghez szándékát.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 309. o.)

Az ige itt nem a jeruzsálemi templomra utal, hanem a mennyei templomra, Isten magasságból kiható uralmára, éppúgy, mint a következő helyeken: „Az Úr az Ő szent templomában, az Úr trónja az egekben...” (Zsolt 11,4) „Hallja meg minden nép, figyelmezz, föld és annak teljessége! Az Úr Isten legyen bizonyság ellenetek, az Úr az Ő szent templomából! Mert íme, kijön helyéről az Úr, leszáll és lépdél a Föld magaslatain!” (Mik 1,2–3)

Az Ószövetségben is volt már tehát utalás a földi szentélyen túli, annak mintájául szolgáló mennyei templomra. Fontos számkra, hogy hitben lássuk az Urat mennyei szentélyében, és lélekben részt vegyünk Krisztus értünk folyó közbenjáró szolgálatában. Teljes bizalommal higgyük, hogy a mennyei templomban van a földi események ellenőrzésének központja! Ez a felhívás: „hallgasson előtte az egész Föld”, tiszteletre, alázatra, lélekben való meghajlásra és elcsendesedésre szólít fel bennünket. „Csendesedjetek, és ismerjete el, hogy én vagyok az Isten!” (Zsolt 46,11)

Lásd még: Dn 2,20–22; Mt 28,18; Jel 1,5.

5 Hogyan látta látomásban a próféta Jézus dicsőséges visszajövetelét?

- „Isten a Témán felől jön, és a Szent a Párán hegyéről... Dicsősége elborítja az eget, és dicséretével megtelik a föld. Ragyogása, mint a Napé, sugarak támadnak mellőle, ott van az ő hatalmának rejteke... Megáll és méregeti a földet, pillant és megrendíti a népeket! Az örökkévaló he-

gyek szétporlanak, elsüllyednek az örökkévaló halmok, az ő ösvényei örökkévalók!... Látnak téged és megrendülnek a hegyek, gátat tör a vízár, harsog a hullám, magasra emeli karjait. A Nap és a Hold megállnak helyükön cikázó nyilaid fényétől, ragyogó kopjád villanásától. Haragodban eltaposod a földet, búsultodban szétmorzsolod a nemzeteket. Kiszállsz néped szabadítására...” (Hab 3,3–13)

Habakuk könyve 3. fejezete a Szentírás kiemelkedő részei közé tartozik, de sajnos a legtöbb keresztény figyelmét elkerüli, éppúgy, mint az egész könyv. Az itt olvasható látomás oly nagy jelentőségű, hogy élénken ott kellene lennie a lelki szemünk előtt mindenkor. Ez volt a végső válasz az Isten gondviselésével és igazságszolgáltatásával kapcsolatos kérdésre. Izráel népe számára táblákra íratta fel Isten, könnyen olvasható módon – erre a 2. fejezetben kapott utasítást a próféta. Mennyivel inkább fontos bizonyágtétel ez a látomás számunkra, akik az Úr adventje küszöbén élünk! Ehhez kapcsolódott a nyomatékos kijelentés: „E látomás bizonyos időre szól, de a vége felé siet, és meg nem csal. Ha késik is, bízzál benne, mert eljön, el fog jönni, nem marad el!” (2,3)

A próféta úgy látta, hogy az Úr Témán (Edom földje), azaz a puszta felől érkezett a szent emlékü Párán (Sínai, vö. 5Móz 32,2) hegyéről. Megjelenése fenségére utal e kijelentés: „Dicsősége elborítja az egeket.” A „dicséretével megtelik a Föld” részlet bizonyára az Isten szabadítására várakozó hívő nép kimondhatatlan örömeire, ujjongó hálaadására utal Jézus megjelenésekor. Óriási nyomás nehezedik rájuk ezt megelőzően, ezért kimondhatatlan lesz az örömük: dicséretük szava betölti

a Földet (vö. Ésa 25,9). A 4. vers pontosabb fordítás szerint: „sugarak ragyognak elő az oldalából, ott van hatalmának rejteke”. Jézus kereszten megsebzett oldalára utal ez a megjegyzés. Bizonyoságot tesz arról, hogy a döbbenetes dicsőségben és fenségben megjelenő Isten a kereszt szenvedője lesz.

Mély értelmű kijelentés: „ott van hatalmának rejteke”. Golgotai áldozata által szerzett erkölcsi jogot Jézus a Föld feletti hatalomátvitelre, és ebben rejlik lelkeket átformáló hatalmának a titka is.

„A bűnnek csupán egy emléke marad: Megváltónk örökre viselni fogja kereszthalálának nyomait. A bűn kegyetlen munkájának semmi más emléke nem marad, csak a sebhelyek Krisztus fején, oldalán, kezén és lábán. A megdicsőült Krisztust szemlélve a próféta így szól: »Ragyogása, mint a Napé, sugarak ragyognak elő oldalából, és ott van az ő hatalmának rejteke.« (3,4) A megsebzett oldalából folyó vér békéltette meg az embert Istennel. A Megváltó áldozata »elegendő... a megtartásra«, ezért arra is van hatalma, hogy megsemmisítse azokat, akik Isten irgalmát semmibe vették. Jézus a legmagasabb érdemjelként viseli megaláztatásának nyomait. A Golgota sebei a Megváltót dicsőítik, és hatalmát hirdetik az örökkévalóságban át.” (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, 625–626. o.)

Különleges kifejezőerővel írja le a próféta a látomásában átélteket. Próbáljunk mi is valóságos képet alkotni gondolatainkban Krisztus hatalommal és dicsőséggel való eljövételéről e bizonyágtétel segítségével. Olyan monumentális esemény lesz ez, amelybe az egész természet belerendül, tanúságot téve a Földön élő összes embernek arról, hogy a mindenség Teremtője és teljhatalmú Ura az, aki érkezik: „Az örökkévaló hegyek szétporlanak, elsüllyednek az örökkévaló halmok..., gátat tör a vízár, harsog a hullám és magasra emeli karjait... A Nap és a Hold megállnak helyükön cikázó nyilaid fényétől és ragyogó

kopjád villanásától.” Az emberekre így hat Jézus megjelenése: „pillant és megrendíti a népeket”. Jézus így szólt erről nagy prófétikus beszédében: „Akkor feltetszik az Emberfiának jele az égen, és akkor sír a Föld minden nemzetsége...” (Mt 24,30)

„Elhallgat a gúnyolódó tréfálkozás. A hazug ajkak elnémulnak... Csak az ima, a sírás és a jajveszékelés hangja hallatszik. A nemrég még gúnyolódó ajkak ezt kiáltják: »Eljött az Ő haragjának ama nagy napja, és ki állhat meg?« (Jel 6,17) ...Akkor meglátják a megdicsőültekre sugárzó fényességet, és rémüldözésük közben hallják a szentek boldog kiáltását: »Íme Istenünk, akit mi vártunk, és aki megtart minket, örüljünk és örvendezzünk szabadításának!« (Ésa 25,9)” (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, 597–598. o.)

6 Milyen benyomást tett a prófétára a látomás?

- „Hallottam és reszket a bensőm, a szózatra remegnek ajkaim, porladni kezdenek csontjaim, reszketnek lábaim, hogy nyugton legyek a nyomorúság napján, amely feljön a népre, amely megsanyargatja azt. Mert a fügefafa nem fog virágozni, a szőlőkben nem lesz gyümölcs, megcsal az olajfa termése, a szántóföldek sem teremnek eleséget. Kivész a juh az akolból, és nem lesz ökör az istállóban. De én örvendezni fogok az Úrban, és vigadok az én szabadító Istenemben.” (Hab 3,16–18)
-
-
-

A próféta csak látomásban élte át ezeket, mégis remegtek ajkai, reszketek lábai, úgy érezte, hogy porladni kezdenek a csontjai. Betöltötte a meggyőződés és vágyakozás, hogy mennyire fontos nyugton lenni a nyomorúság napján, amely feljön a népre és megpróbálja azt. Erős-e bennünk is a meggyőződés és vágyakozás, hogy feltétlenül oltalmat, menedéket kell találnunk Istenben ama napra, hiszen mi a valóságban érhetjük meg ezt a napot! Feltesszük-e magunknak gyakran a kérdést, ami ezzel szorosán összefügg: „ki állhat meg” az Ő haragjának nagy napján?

A 18. vers azt érzékelteti, hogy Isten felülemeli a benne bízókat e nyomorúságos idő borzalmain. Nem szakad meg az Úrral való közösségük, erejük és reménységük sem fogy el. Semmi sem törheti meg és semmi sem csüggesztheti el őket, mert senki és semmi nem szakítja el őket Isten szeretetétől. Megváltottainak örök és teljes örömet szerez az Úr (vö. Dn 12,3; Mt 13,43).

Az e heti adomány a gyermekosztályt támogatja.

– Gyermektanítási kiadványok készítésére és a nyári táborok gyermekfoglalkoztatására szánt adomány.

SOFÓNIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE

„Közel van az Úr napja”

A Sofóniás név jelentése: *az Úr elrejt*. Könyvének felirata szerint Sofóniás Jósiás király idejében (i. e. 640–609) profétált, valószínűleg még a reform végrehajtása előtt, Habakuk kortársaként. Jósiás az utolsó reformkirály volt Júdában. Ekkor már megtörtént az északi országrész asszírok általi meghódítása és elpusztítása, s közeledett a Júda feletti ítélet is. Bár Jósiás őszinte törekvését Isten elfogadta és megáldotta, de a nép olyan mélyen merült a bálványimadásba, hogy már nem lehetett visszarántani a szakadék széléről. A gondtalanok ébresztése, a megátalkodottak intése és bünbánatra vezetése volt Sofóniás próféta küldetése, és az Úr ígéreteivel bátorította az őszintén megtérőket.

„Jósiás uralkodása alatt Isten világosan meghatározta Sofóniásnak a tartós hitehagyás következményeit, ugyanakkor felhívta az igaz egyház figyelmét a dicsőséges jövőre. Jövendölései, melyek a Júdát fenyegető ítéletet hirdették meg, vonatkoznak a Jézus Krisztus második adventje idején élő, megtérni nem akaró világra is.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 244. o.)

Olvassuk végig Sofóniás könyvét, majd gondoljuk át azokat a részeket, amelyek a ma élőknek is időszerű üzenetet közvetítenek.

I Milyen kifejezések utalnak arra, hogy a Júdát érő csapások az egyetemes ítéletet is előrevetítik?

- „Elvesztek, mindent elvesztek e föld színéről, azt mondja az Úr. Elvesztek embert és állatot, elvesztem az ég madarait, a tenger halait és a botránkoztatás eszközeit a hitetlenekkel együtt, az embert is kiirtom a föld színéről, azt mondja az Úr.” (Sof 1,2–3)
- „Halljátok meg az Úr beszédét, Izráel fiai, mert pere van az Úrnak a föld lakóival, mert nincs igazság és nincsen szeretet, és nincsen Istennek ismerete a földön. Hamisan esküsznek, hazudnak, gyilkolnak, lopnak és paráználkodnak, betörnek, és egyik vér a másikat éri. Azért búsul a föld és elerőtlenül minden, ami azon lakik, a mező vada és az ég madara egyaránt, bizony a tenger halai is elveszítettek.” (Hós 4,1–3; vö. Ésa 24,4–6)

.....
.....
.....
.....

Az egész Föld „megfertőztetett lakosai alatt” (Ésa 24,5), az ember bűnének következményeit egyre inkább tapasztalhatjuk a természet világában is. A növény- és állatvilágban olyan betegségek, rendellenességek szaporodnak el, amelyek egymással kölcsönhatásban gyorsan rombolják az életet a földön. Ha Jézus Krisztus nem lépne közbe, akkor az ember bűne pusztítaná el bolygónkat. Ő azonban szabadítóként visszajön az övéiért, és „elpusztítja azokat, akik a földet pusztítják” (Jel 11,19). Az új, tiszta, büntelen világ létrehozása előtt mindenképpen szükséges a Föld végső megtisztítása. De nem erre várunk, és nem világ végét kell hirdetnünk, hanem az igazságosan ítélő Bíró visszatérését, a boldog reménységet, „új eget és új földet, amelyekben igazság lakik” (2Pt 3,13).

2 Milyen bűnök miatt sújtja Júdát a meghirdetett ítélet?
2 Melyek azok, amelyek ma is jellemzik világunkat, és még Isten népe között is megtalálhatók?

- „Azokat is, akik a háztetőkön az ég seregének hajlonganak; és azokat, akik hajlonganak, esküdvén az Úrra, de esküsznek a Molokjukra is; azokat is, akik elfordultak az Úr követésétől, és akik nem keresik az Urat, és nem tudakoznak felőle. És megfenyítem mindazt, aki a küszöbön ugrál ama napon, akik erőszakkal és csalárdsággal töltik meg uruknak házát. Jajgassatok, ti, akik a völgyben laktok, mert elpusztul az egész kalmár nép, kivágattatik mindenki, aki ezüstöt mér.” (Sof 1,4–11)

.....
.....
.....

Ezek az igék nem az istentagadók bűneit sorolják, hanem azokét, akik az Úr népe tagjaiként megismerhették szeretetét és igazságát. Mi tette olyan vonzóvá vajon számukra a bálványimádást, hogy olyan sokszor elfordultak az élő Istentől? Gondoljuk át, hogy napjainkban milyen bálványok vonzzák Isten népét is, mi köti le időnket, figyelmünket, erőnket?

Az alábbi idézetek a „kétfelé sántikálás” veszedelmére figyelmeztetnek:

„Aki nem adja át magát teljesen Istennek, idegen hatalom uralma alatt áll, idegen hangra hallgat, amelynek sugalmazásai egészen más jellegűek. A megosztott szolgálat az embert az ellenség oldalára vezeti, és a sötétség seregeinek eredményes szövetségesévé teszi. Ha azok, akik Krisztus harcosainak tekintik magukat, szövetséget kötnek Sátánnal, és ügyét elő-

mozdítják, Krisztus ellenségének bizonyulnak, s elárulják a szent hitet. Összekötő kapcsot képeznek Sátán és a hűséges hívők között: általuk az ellenség állandóan munkálkodhat, hogy elhódítsa Krisztus harcosainak szívét.

A bűnök fellegvárát e földön nem a megvetett bűnösök kicsapongó élete, nem a társadalomból kítaszított züllöttek alkotják, hanem az az élet, amely erényesnek, becsületesnek és nemesnek látszik, holott bünt ápol és vétet táplál magában.”
(Ellen G. White: *Gondolatok a begyi beszédről*)

„Népünk tagjai közül sokan se nem hidegek, se nem melegek, hanem felemásak. Meghallgatják ugyan Krisztus szavát, mégsem cselekszik... Meghajolnak Isten előtt, de a pénz bálványa előtt is... Szeretnék, ha Krisztus lenne a Megváltójuk, de nem hordják keresztjét, nem veszik fel igáját. Nem lehetünk félig az Úré, félig pedig a világé. Csak akkor neveztetünk Isten népének, ha teljesen az Övéi vagyunk.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V., 77. o.)

A 6. vers azt a tragikus állapotot mutatja be, hogy milyen messzire juthat el az ember a lelki érzéketlenné válás útján, ha a legkisebb mértékben is megalkuszik a bűnnel. Figyeljük meg a folyamatot: elfordul Istentől – nem keresi Őt – nem tudakozódik felőle. Az Úrtól való elfordulás következménye az erkölcsi érzék eltompulása, a világban megszokott normák követése, megtévesztés, erőszak, gátlástalanság, anyagiasság.

3 Hogyan vizsgálja meg Isten a népét, és mi a célja a fenyítésének? Mikor történik ez az esemény?

- „Hallgass az Úr Isten orcája előtt, mert közel van az Úr napja, mert áldozatot készítettett az Úr, megszentelte hivatalosait. És lesz az Úr áldozatának napján: megfenyítem majd a fejedelmeket és a királyok fiait, s mindazokat, akik

idegen öltözetbe öltöztek. És lesz abban az időben, megmotozom majd Jeruzsálemet szövétnekkkel, és megfenyítem azokat, akik saját seprejükön hevernek, akik ezt mondják szívükben: sem jót, sem rosszat nem cselekszik az Úr.” (Sof 1,12–13)

- „Akiket én szeretek, megfeddem és megfenyítem: légy buzgóságos azért, és térj meg.” (Jel 3,19)
- „Bemenvén pedig a király, hogy megtekintse a vendégeket, látott ott egy embert, akinek nem volt menyegzői ruhája. És mondta néki: Barátom, mi módon jöttél ide, holott nincsen menyegzői ruhád? Az pedig hallgatott.” (Mt 22,11–12)

Sofóniás próféciája „az Úr nagy napja” előtt megvalósuló rostálásról szól. A „seprő” a szőlőlé letisztulása után visszamaradó üledék, salakanyag, ami értéktelen. (Más fordítások szerint „olyanok, mint a seprején tönkrement bor”, ami semmire nem jó, hasonló a megízetlenült sóhoz.) Aki megelégszik a felszínes vagy csupán külsőségekben kifejeződő vallásosságával, saját igazságával – amelyet Pál úgy ítél meg a maga életében, hogy „kár és szemét” –, azt Isten fel akarja ébreszteni fenyítékével. Ebben az igében ígéret is rejlik: „megszentelte hivatalosait”: tehát az Úr mindenkit felkészít, megszenteli a jellemét annak, aki elfogadja tőle a fenyítéket, és elfogadja a felkínált fehér ruhát is. Ellen White a következőket írja erről: „Miközben a vizsgálati ítélet folyik a mennyben, és Krisztus eltávolítja a bűnbánó hívők bűneit a templomból, megtisztulásnak, a büntől való szabadulás különleges művének kell végbemennie Isten népe között a földön.” (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, 380. o.)

„Igen sok hitvalló keresztény közönyösen várja az Úr eljövételét. Nem öltözték fel Krisztus szentségének öltözékét.

Vallhatják, hogy Isten gyermekei, de a büntől nem tisztultak meg, önzők és önelégültek. Tapasztalatukból hiányzik Krisztus. Nem szeretik Istent mindenekfelett, sem embertársaikat úgy, mint önmagukat. Nincsenek helyes fogalmaik arról, hogy mit jelent, miből áll a szentség. Nem látják saját fogyatékoságaikat. Annyira elvakultak, hogy képtelenek felismerni a büszkeség és gonoszság rejtett tevékenységét. Az öngazultság rongyaiba öltöztek fel, és lelki vakság sújtja őket. Sátán az árnyékát vetette az ilyen emberek és Krisztus közé, és nem él bennük a vágy, hogy az Üdvözítő tiszta, szent jellemét tanulmányozzák. (...)

A Mester jól látja, mennyiben szorulunk megtisztításra, hogy országa lakói lehessünk. Nem hagy bennünket addig a kemencében, míg teljesen elégünk. Úgy szemléli gyermekeit, mint az ötvös: szemmel tartja a tisztítási folyamatot, amíg fel nem ismeri bennünk képmását. Bár gyakran érezzük a szenvedés lángját lobogni körülöttünk, és olykor reszketünk, hogy teljesen elemészt minket, szerető Atyánk ugyanolyan jóságos irántunk, mint amikor a lelkünk felszabadul, s általa diadalmaszkodunk. A kemence rendeltetése: megtisztítani, ragyogóvá tenni, nem pedig megemészteni bennünket. Isten gondviselése próbára tesz azért, hogy megtisztítson, mint Lévi fiait, hogy igaz étellel vihessünk áldozatot az Úrnak.” (Ellen G. White, *Review and Herald*, 1901. február 26., 1905. február 7.)

Kifejező képpel érzékelteti a próféta Isten eljárását, aki „lámpással” kutatja át Jeruzsálem rejtekeit, s keresi meg az önmagukkal és helyzetükkel megelégedett, közömbössé vált hívőket. Ez a világosság felszínre hozza a rejtett bűnöket is, és nyilvánvaló lesz számunkra, miben távolodtunk el az Úrtól. Milyen nagy szükségünk lenne arra, hogy mielőtt bekövetkezik az ítélet, Isten színe előtt tartssunk önvizsgálatot, s a „szemgyógyító írt” is igénybe véve úgy lássuk magunkat, ahogyan Ő lát, és engedjük, hogy megtisztítson!

4 Milyen drámai módon írja le a próféta az Úr eljövételének napját?

- „Közel van az Úr nagy napja, közel van és igen siet; az Úr napjának szava keserves, kiáltoz azon a hős is. Haragnak napja az a nap, szorongatásnak és nyomorúságnak napja, pusztításnak és pusztulásnak napja, sötétségnek és homálynak napja, felhőnek és borúnak napja. Kürtnek és tárogatónak napja a megerősített városok ellen és a büszke tornyok ellen! És megszorogatom az embereket, és járnak, mint a vakok, mert vétkeztek az Úr ellen, és kiontatik vérük, mint a por, és testük, mint szemét. Sem ezüstjük, sem aranyuk nem szabadíthatja meg őket az Úr haragjának napján, és az ő féltő szeretetének tüze megemészti az egész földet, mert véget vet, bizony hirtelen vet véget e föld minden lakosának.” (Sof 1,14–18)
- „Menj be a kősziklába, és rejtőzz el a porba az Úr félelme elől, és az Ő nagyságának dicsősége előtt. A kevély szemű közember megaláztatik, és a főemberek magassága porba hajtatik, és csak az Úr magasztaltatik fel ama napon. Mert a seregek Urának napja eljön minden kevély és magas ellen, és minden felemelkedett ellen, és az megaláztatik. Minden magas hegyek ellen, és minden felemelkedett halmok ellen, minden magas torony ellen, és minden erős kőfal ellen, és Társisnak minden hajói ellen, és minden gyönyörűséges drágaságok ellen. És porba hajtatik a közember kevélyisége, és megaláztatik a főemberek magassága, és egyedül az Úr magasztaltatik fel ama napon.” (Ésa 2,10–17, vö. Jel 6,15–17)

Milyen események teljeseése nyomán nyerhetünk bizonyosságot arról, hogy már „közel van az Úr napja és igen siet”?

Gondolkodjunk el a különleges megfogalmazáson, hogy az Úr „féltő szeretetének tüze” emészti meg a földet. Mit jelent ez?

Az idézett igeszakasz azt is nyilvánvalóvá teszi, kiknek a számára lesz az Úr napja harag, pusztulás, sötétség napja. Bár félelmetes képekkel ábrázolja, ezekben a kijelentésekben láthatjuk az igazság érvényesülését is, amely oly sokáig várat magára a történelem során.

5 Milyen felhívás szól az ítélet közeledtével Isten népéhez?

- „Térjetez eszetekre, s eszméljetez fel, ti, arcátlan nemzet, mielőtt szülne a végzés (mint a polyva száll tova az a nap!), míg rátok nem jön az Úr haragjának tüze, míg rátok nem jön az Úr haragjának napja! Keressétek az Urat mindnyájan, e föld alázatosai, akik az ő ítélete szerint cselekszetez, keressétek az igazságot, keressétek az alázatosságot: talán megoltalmaztattez az Úr haragjának napján!” (Sof 2,1–3)

.....
.....
.....

Milyen megindító sürgetést találunk ebben a próféta felhívásban?

Milyen hasonlattal mutat rá az Ige itt is arra, hogy egy bizonyos pont után az események szinte rohannak már, és „az Úr napja” hirtelen, váratlanul éri utol az embereket?

Milyen „végzést” megelőzően kell keresnünk az Urat – mert ha ezt elmulasztjuk, a lehetőségek ajtaja örökre bezárult számunkra?

A menekülés egyetlen útját Ámós is hasonlóképpen jelöli meg: „Keressetek engem, és éltek.” (5,4; 5,14) Isten akaratának cselekvéséhez alázatosságra van szükség. Aki elismeri semmi voltát Isten előtt, az elismeri Isten ítéletének jogosságát is. Az cselekszik igazságot, aki „féli” Isten akaratát, és meghajlik előtte. **A menekülés útja: az alázat keresése** (vö. Mik 6,8). Ez az alázat nem a földi hatalmasságok előtti gerinctelen meghajlás. Az igazán alázatos ember tudja, hogy teljesen Isten kegyelmétől függ, és teljesen rábízta magát. Ez a kegyelem erős, biztonságosan rejti el azt, aki igényli.

„Milyen a mi helyzetünk ebben a félelmetes és ünnepélyes időben? Büszkeség, képmutatás, csalás, divatkövetés, könnyelműség, szórakozás és tekintély utáni vágy itatja át az egyházat! Ezek a bűnök úgy elhomályosították az emberek értelmét, hogy az örökkévaló dolgok rejtve maradtak előlük. Kutassuk a Szentírást, hogy megtudjuk, hol tartunk a világtörténelemben! Ismerjük meg a mennyei szenthelyen most értünk folyó szolgálatot, és értsük meg, hogy milyen lelki szintet kell elérnünk, mialatt az engesztelési munka tovább folyik! Ha valamelyest fontosnak tartjuk lelkünk üdvösségét, akkor határozott változáson kell átmennünk. Keressük az Urat őszinte bűnbánattal! Valljuk meg bűneinket töredelmesen, hogy Isten eltörölhesse azokat! Nem maradhatunk tovább az elbűvöltség állapotában! Próbaidőnk lejárta rohamosan közeledik. Tegyük fel mindannyian a kérdést: Hogyan állok Isten előtt? Nem tudjuk, milyen hamar kerül a nevünk Krisztus elé, hogy sorsunk örökre eldőljön. Milyen határozatok fognak születni? Az igazak vagy a gonoszok közé számláltatunk majd?”
(*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, I., Felhívás megújulásra c. fej.)

6 Hogyan jellemzi a próféta „Izrael maradékát”, akik alázattal fogadták az intést, és teljes szívükből megtértek az Úrhoz? Milyen igék utalnak arra, hogy a végső szabadulás, azaz Krisztus eljövetele előtt valósul meg teljes egészében ez az ígéret?

- „Azon a napon nem szégyenülsz meg egyetlen cselekedetért sem, amellyel vétkeztél ellenem, mert akkor eltávolítom körödből azokat, akik kérkedve örvendeznek benned, és nem kevélykedsz többé az én szent hegyemen. És marasztok közötted nyomorult és szegény népet, akik bíznak az Úr nevében. Izrael maradéka nem cselekszik hamisságot, nem szól hazugságot, és nem taláztatik szájában álnokság nyelve, hanem legelésznek és lenyugszanak, és nem lesz aki felrettentse őket.” (Sof 3,11–13)
- „Szájukban nem taláztatott álnokság, mert Isten királyi széke előtt feddhetetlenek.” (Jel 14,5)
- „Énekelj, Sion leánya, harsogj, Izrael, örvendj és teljes szívvel vigadj, Jeruzsálem leánya! Megváltoztatta az Úr a te ítéletedet, elfordította ellenségedet; Izrael királya, az Úr, közötted van, nem látsz többé gonoszt! Azon a napon ezt mondják Jeruzsálemnek: Ne félj! Ne lankadjanak kezeid, Sion! Az Úr, a te Istened közötted van; erős ő, megtart; örül te rajtad örömmel, hallgat az ő szerelmében, énekléssel örvendez néked.” (Sof 3,14–17)

Az idézett igék a „maradék” feddhetlenségéről, erkölcsi tisztaságáról szólnak. Szájuk azért mentes az álnokságtól, mert szívükben is tiszták (lásd: Péld 4,23). Az ige szerint a be-

szédünk teszi egyértelművé, hogy Krisztus lakik-e a szívünkben, milyen gondolatok és érzések uralják egész lényünket. A maradék életében végül beteljesedik a tökéletességnek az a mértéke, amelyet Jakab apostol fogalmaz meg: „Ha valaki beszédben nem vétkezik, az tökéletes ember, képes az egész testét megzabolázni.” (3,2) Fogadjuk meg Pál apostol tanácsát: „Lerontván okoskodásokat és minden magaslatot, amely Isten ismerete ellen emeltetett, és foglyul ejtvén minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak.” (2Kor 10,5)

„Boldog, dicsőséges nap hajnala virrad az egyházra, ha magára öltve Krisztus igazságosságát, megtagad minden közösséget a bűnnel... Kérjetelek erőt Istentől, az élő Istentől! Rendíthetetlenül és alázatosan higgyetek abban, hogy meg tud és meg akar menteni! Amikor hitben megragadjuk erejét, csodálatosan megváltoztatja a legreménytelenebb, legcsüggesztőbb helyzetet is – nevének dicsőségére.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Elizeus szolgálatának záró napjai c. fejelet)

*Az e heti adomány az Életpont Nonprofit Kft.-t támogatja.
– A bózsvai és a törökkoppányi Biblia-táborok fenntartására
és fejlesztésére szánt adomány.*

AGGEUS PRÓFÉTA KÖNYVE

„Gondoljátok meg jól útjaitokat!”

Aggeus próféta i. e. 520-ban, Jeruzsálemben hirdette Isten üzenetét. Könyve, amely az Ószövetség második legrövidebb irata, négy üzenetet tartalmaz. Ezek célja a félbehagyott helyreállítási munkálatok és a lelki reformáció előmozdítása volt. Szolgálatára négy hónapon át tartott. Első beszédének elmondása utána két hónappal lépett fel Zakariás, aki folytatta az Aggeus által elkezdett reformot. Lehetőségünk szerint a héten többször is olvassuk el Aggeus könyvét!

I Milyen volt a zsidóság helyzete Aggeus korában? Milyen tipikus emberi magatartást mutatnak be az igék? Mi az oka annak, hogy ez kialakul?

- „Így szól a Seregek Ura: Ezt mondja e nép: Nem jött még el az idő, az Úr háza építésének ideje! Az Úr pedig így szól Aggeus próféta által, mondván: Ideje-é néktek, hogy ti mennyezetes házakban lakozzatok, holott ez a ház romban áll? Most azért ezt mondja a Seregek Ura: Gondoljátok meg jól útjaitokat! Sokat vetettetek, de keveset takartok; esztek, de meg nem elégedtek; isztok, de meg nem részegedtek; ruházkodtok, de meg nem melegszetek, a bérlő is lyukas zacskóra bérel. Ezt mondja a Seregek Ura: Gondoljátok meg jól a ti útjaitokat! Menjetek fel a hegyre, és

hordjatok fát, építsétek e házat, hogy gyönyörködjem benne, és dicsőíttessem, azt mondja az Úr. Sokat vártatok, de ímé kevés lett; haza is hordtátok, de én ráfuvallok arra! Mi okért?, azt mondja a Seregeknek Ura. Az én házamért, amely ím, romban áll, ti pedig siettek, ki-ki a maga házához. Azért vonták meg tőletek az eget a harmatot, vonta meg a föld a termését. És pusztulást rendeltem a sík földre és a hegyekre, a búzára és a borra, az olajra és mindarra, amit a föld terem; sőt az emberre és a baromra, és minden kézi munkára is.” (Agg 1,2–11)

- „Keressétek először Isten országát, és az ő igazságát, és ezek mind megadatnak néktek.” (Mt 6,33)

A babiloni fogságból hazatért zsidók Isten iránti hálával a szívükben, nagy lendülettel kezdtek hozzá a templom újjáépítéséhez. A hazaérkezés második évében lerakták a templom alapjait. Azonban a belső ellentétek, elégedetlenségek, a külső támadások, illetve a perzsa uralkodók viszonyulásának megváltozásával ez a lelkesedés megtört. Az alapok felépítése után a munka félbemaradt, Isten ügye másodlagossá vált, és ki-ki inkább a saját házának építésébe, gazdálkodásba fektette erejét, idejét.

Ekkor érkezett hozzájuk Isten üzenete Aggeus által: a próféta leleplezte a mostoha körülmények okait, és üzenetének átadásával törekedett a helyes látásmód és sorrend kialakítására, honfitársai szívének visszafordítására Istenhez.

Gondoljuk át, hogy a mi életünkben, szemléletünkben nem szükséges-e a helyes sorrend helyreállítása?

„A szeretet megtisztítja lelkünket, megnyitja értelmünket, így képesek leszünk Isten eljárásainak mélyebb megértésére, és

nem elégszünk meg mással, csak a tökéletessel. A magukat keresztényeknek vallók között sokaknak elképzelésük sincs arról a lelki szilárdságról, amelyre akkor tehetnének szert, ha épp olyan törekvők, lelkesek és állhatatosak lennének Isten megismerésében, mint amennyire törekvők, lelkesek és állhatatosak az élet értéktelen, mulandó dolgainak megszerzésében. A keresztények sokasága elégszik meg azzal, hogy lelkileg semmit sem fejlődik. Nem tűzik ki célul, hogy elsősorban Isten országát és igazságát keressék, ezért az istenfélelem rejtély számukra, amit nem képesek megérteni. Nem ismerik tapasztalatból Istent.” (Ellen G. White: *Bizonyágtételek*, II., 266. o.)

2 Mit jelent Aggeus könyvének egyik legtöbbször visszatérő felszólítása?

- „Gondoljátok meg jól...” (Agg 1,5. 7; 2,15. 18)
- „Adjad, fiam, a te szívedet nékem” (Péld 26,23)

Bár az értelmi belátás, ésszel való elfogadás szükséges is az igazság követéséhez, nem eredményez valódi változást. Az Istenhez való viszonyulás átalakulásához, a helytelenségek feladásához, a rossz szokásokkal való szakításhoz kevés, ha csak értelmileg győződünk meg arról, mi a helyes. A bűn nemcsak az értelmünket rontotta meg, hanem egész testünk, természetünk a szolgájává vált; vágyaink, törekvéseink, lelki képességeink, szívünk szintjén is elszakított bennünket Istentől.

„A bűn nemcsak Istentől zár el bennünket, hanem megsemmisíti lelkünkben a vágyat és képességet arra, hogy megismerjük Őt.” (Ellen G. White: *Nevelés/Előtted az élet*, 26. o.)

Többre van szükségünk, mint hogy bebizonyítsák nekünk bármiről, hogy rossz. A szívünket kell megnyerni ahhoz, hogy változtatni akarjunk. Ezt támasztja alá az a felszólítás is, amely visszatérő mondat Aggeus könyvében: „Gondoljátok meg jól...!” Az eredeti héber szöveg szerint: „Fordítsátok felé szívetekeket!” Ha nem a szívünk indítja tetteinket, akkor csupán vonakodva engedelmesskedünk, nem pedig örömteli elkötelezettséggel Isten iránt.

3 Kövessük végig a lelki folyamatot, amely Aggeus első üzenetének elmondását követte!

- „Így szól a Seregek Ura, mondván...” (Agg 1,2)
- „Meghallotta Zorobábel, Sealtiel fia, és Jósua, Jehosadák fia, a főpap, és a nép minden többi tagja az Úrnak, az ő Istenüknek szavát és Aggeus próféta beszédeit, amiként elküldte őt az Úr, az ő Istenük, és megfélemlített a nép az Úr előtt.” (Agg 1,12)
- „Szólt Aggeus, az Úr követe, az Úr küldetésében, mondván a népnek: Én veletek vagyok, azt mondja az Úr.” (Agg 1,13)
- „Felindította az Úr Zorobábelnek, Sealtiel fiának, Júda fejedelmének lelkét, és Jósuának, Jehosadák fiának, a főpapnak lelkét, és a nép minden többi tagjának lelkét is, s bementek és munkálkodtak a Seregek Urának, az ő Istenüknek házában.” (Agg 1,14)

.....

.....

Aggeust egyes teológusok a Biblia legsikeresebb prófétájának tartják. Valóban azon kevesek közé tartozik, akiknek a szolgálatát siker kísérte, és akiknek az üzenetét elfogadták.

Az idézett igeszakaszt elolvasva gondoljuk át:

- Mi lehetett az oka annak, hogy Aggeus üzenetét „meghallották” a vezetők és a nép?
- Miből fakadt az, hogy „megfélemlítették”?
- Milyen szerepe van Isten újabb üzenetének: „Én veletek vagyok!” Mit árul ez el Istenről?
- Hogyan következik ebből a tettekészség növekedése?
- Milyen változások történhetnének, ha mi is ilyen készséggel fogadnánk az Úr üzenetét?

4 Milyen szempontot ad az életünk, a körülmények, a történelem értékeléséhez az alább idézett szakasz?

- „A hetedik hónap huszonnegyedik napján szólt az Úr Aggeus próféta által, mondván: Szólj csak Zorobábelnek, Sealtiel fiának, Júda fejedelmének, és Jósuának, Jehosadák fiának, a főpapnak, és a nép többi tagjainak: Ki van még életben köztetek, aki látta ezt a házat első dicsőségében? És milyennek látjátok most ezt? Avagy olyan-é ez a szemetekben, mintha semmi volna? De most légy bátor, Zorobábel, azt mondja az Úr! Légy bátor te is, Jósua, te főpap, és légy bátor e földnek minden népe, azt mondja az Úr, és cselekedjétek, mert én veletek vagyok, azt mondja a Seregek Ura, az ígét, amellyel szövetségre léptem veletek, amikor kijöttetek Egyiptomból, és az én lelkem köztetek marad. Ne féljétek! Mert ezt mondja a Seregek Ura: Egy kevés idő van még, és én megindítom az eget és a földet, a tengert és a szárazt. És megindítok minden népet, és eljön, akit minden népek óhajtanak, és megtöltöm e házat dicsőséggel, azt mondja a Seregek Ura. Enyém az ezüst és enyém az arany, azt mondja a Seregek Ura. Nagyobb lesz e második ház dicsősége az elsőnél, azt mondja a Seregek Ura, és e helyen adok békességet, azt mondja a Seregek Ura.” (Agg 2,1–9)

- „Az Úr nem azt nézi, amit az ember, mert az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívében van.” (1Sám 16,7)
- „Erős szívű volt, mintha látta volna a láthatatlant.” (Zsid 11,27)

Ugyanaz történt, mint a hazaérkezést követő második évben, i. e. 536-ban (Ezsd 3,8–13), a templom alapkövetésénél: míg egyesek „nagy örömben és fennszóval kiáltottak”, mások „nagy fennszóval sírtak” (Ezsd 3,13).

Eltelt tizenhat év, de még mindig voltak a nép között olyanok, akiknek az emlékezetében élénken élt a salamoni templom látványa, annyira, hogy hitben sem tudtak túllépni rajta, és értékelni a sokkal nehezebb körülmények között, sokkal csekélyebb anyagi lehetőségek birtokában és kevesebb emberi segítséggel épülő templomot. Voltak azonban olyanok is, akik túlláttak a láthatókon, és túlsordult a szívük az örömtől, hogy Istennek újra lesz háza közöttük.

Isten szeretné, ha gyermekei „látnák a láthatatlant”, és sokkal inkább ez irányítaná, befolyásolná őket, mint a körülmények, más emberek vélekedése, értékítélete. Mózes példája kapcsán olvashatunk erről a látásmódról, amelyre nekünk is nagy szükségünk van, és amely nélkül „lehetetlen Istennek tetszeni” (Zsid 11,6).

„Mózes mindig maga előtt látta az Urat, és Isten mindig a jobb keze felől állt, hogy segítse őt. Mélyen átérezte Isten személyes jelenlétét... Az Úr valóság volt számára, mindig jelen volt a gondolataiban... Úgy hitt Istenben, mint akire szüksége van, és aki segíteni is fog neki, mert szüksége van rá. Isten jelen lévő támasz volt számára. Életének minden pillanatában lát-

ta Istent, és elismerte Őt; érezte, hogy az Úr mindent látó szeme előtt él, olyan Isten előtt, aki leméri az indítékokat és megpróbálja a szívet. Istenre tekintett, és bízott benne, hogy erőt kap az ellenálláshoz a kísértés bármilyen formájával szemben... Isten jelenléte elegendő volt ahhoz, hogy átsegítse a legmegpróbáltatottabb helyzeteken, amelyekbe ember csak kerülhet.

Mózes nemcsak gondolt Istenre, hanem látta is Őt. Isten folyamatos látomás volt számára, akinek az arcát soha nem vesztette szem elől... Hite nem feltételezés volt, hanem valóság. Nekünk is erre a hitre van szükségünk; hitre, amely kiállja a próbát. Ó, milyen gyakran engedünk a kísértésnek, mivel nem tartjuk Jézuson a tekintetünket! Hitünk nem folyamatos, mivel a magunk kényeztetésének engedve bünt követünk el, így pedig nem tudjuk elviselni a láthatatlan látását.” (Ellen G. White: *Bizonyágtételek*, V., 471–472. o.)

Amikor a második templom nagyobb dicsőségéről szól, egy messiási ígéret is elhangzik, hiszen annak jelenléte fogja ezt a templomot igazán megszentelni, „akit minden népek óhajtanak”. Ez az ígéret Krisztus megjelenésével beteljesült, aki nem földi pompával és dicsőséggel, hanem „kegyelemmel és igazsággal” jelent meg, és világossá tette a templom igazi rendeltetését akkor is, amikor megtisztította az árusoktól, és amikor ott Isten ígését szólta és betegeket gyógyított. Aggeus ezzel az ígérettel azt is világossá tette, hogy a földi templom önmagában csupán egy építmény, nem a szépsége vagy nagysága, hanem Isten jelenléte teszi szentté.

5 Mit hangsúlyoz a könyv második fejezetében elmondott példabeszéd?

- „Ezt mondja a Seregek Ura: Kérdezd meg csak a papokat a törvény felől, mondván: Ha szentelt húst visz valaki a

köntöse szárnyában, és illeti annak szárnyával a kenyeret vagy a főzeléket, a bort vagy az olajat, vagy bármi más eleséget: vajon szent-e az? És feleltek a papok, és mondták: Nem. Aggeus pedig mondta: Ha hulla által fertőzött illeti mindezeket, tisztátalanná lesz-e? És feleltek a papok, és mondták: Tisztátalanná! Aggeus pedig felelt, és mondta: Épp így e nép és épp így e nemzet énelőttem, azt mondja az Úr, és épp így kezüknek minden munkája, és amit ide felhoznak: tisztátalan az.” (Agg 2,10–14)

- „Ez a nép szájával közelget hozzám, és ajkával tisztel engem, szíve pedig távol van tőlem.” (Mt 15,8)
-
-
-

A zsidó nép története példát ad arra, mennyire hiábavaló a formai hit, istentisztelet, szent cselekedetekben való részvétel, ha az embert nem fűzi hit és szeretet a Teremtőjéhez. Isten évszázadokon keresztül küzdött azért, hogy megértesse velük: vallásos cselekedeteket véghezvinni a szív átadása nélkül semmit nem ér. Ezt szemlélteti Aggeus példabeszéde is. Ha a szentelt tárgy (ebben az esetben hús) ér valamihez, az attól még nem válik megszenteltté. Ha valaki szent cselekményekben vesz részt, eljár istentiszteletre, imaórára, de ez az érintkezés csak külsődleges, azaz nem érinti a szívet is, akkor az embert nem fűzi élő kapcsolat Istenhez.

Míg tehát a formaságok nem hatnak automatikusan pozitívan az emberre, a rosszal és a bűnnel való érintkezés esetében más a helyzet. Ebben az esetben nem szükséges a szívünket is átadni a rossznak ahhoz, hogy rosszá váljunk. Elég, ha „hulla által fertőzött érint” bármilyen „eleséget”, az érintkezés miatt az már tisztátalanná lesz.

„Elkerülhetetlen, hogy a világ feletti uralomért küzdő két hatalom valamelyike befolyásoljon bennünket. Nem szükség-szerű, hogy szándékosan válasszuk a sötétség birodalmának szolgálatát és uralmát életünkben, éppen elég, ha csak elhanyagoljuk a szövetségkötést a világosság országával: ha nem működünk együtt a mennyei erővel, Sátán fogja birtokba venni a szívünket, és a lakóhelyévé teszi. A gonosz uralma elleni egyetlen védelem a hit által bennünk lakozó Krisztus.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 324. o.)

„Ám a Krisztussal létrejövő egység nekünk is kerül valamibe. A teljes függőség egysége ez, amelyet a büszke embernek vállalnia kell. Mindazoknak, akik ezt a közösséget ki akarják alakítani, érezniük kell, hogy szükségük van Krisztus elfedező vérére... Az elszakadás fájalmának és az összekapcsolódásnak is végbe kell mennie. Ha egységbe akarunk kerülni Jézussal, a büszkeségen, önzésen, hiúságon, világiasságon és a bűn valamennyi formáján úrrá kell lennünk. Sokan azért találják olyan fájdalmasan nehéznek a keresztény életet, azért olyan változékonyak és ingatagok, mert anélkül próbálnak Krisztushoz kapcsolódni, hogy előbb elszakadtak volna kedvelt bálványaitól.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V, 167–168. o.)

6 Milyen bátorításokat tartalmaz Aggeus könyve? Mit tár fel Istenről?

- „Én veletek vagyok, azt mondja az Úr.” (Agg 1,13)
- „Légy bátor te is, Jósua, Jehosadák fia, te főpap, és légy bátor e földnek minden népe...” (Agg 2,4)
- „Cselekedjétek, mert én veletek vagyok, azt mondja a Seregek Ura, az ígét... és az én lelkem köztetek marad. Ne féljétek!” (Agg 2,5)
- „E naptól fogva megáldalak.” (Agg 2,19)

- „Isten hatalmas arra, hogy rátok árássa minden kegyelmét; hogy mindenben, mindenkor teljes elégségetek lévén, minden jótéteményre bőségben legyetek.” (2Kor 8,9)
-
-
-

Az ószövetségi történelem fordulóponthoz érkezett, amikor a babilóniaiak lerombolták a jeruzsálemi templomot, és fogságba hurcolták az izraeliták nagy részét. Nagy jelentősége volt tehát annak is, amikor sor került a templom újbóli felépítésére. Isten azonban (miközben saját műve helyreállításáról volt szó) nem tévesztette szem elől az egyes embert sem. A „nagy ügy” érdekében nem vált másodlagossá, hogy Zorobábelnek és társainak van-e félelem a szívükben, vagy sem. Istennek gondja volt rá, hogy kegyelmével és hatalmával körülbástyázzottnak érezzék magukat, és bátorságot merítsenek az Úr jelenlétének tudatából. Ugyanezt a figyelmet és hozzánk hajoló szeretetet láthatjuk Jézus életében is megnyilvánulni. Miközben a földi történelem szempontjából legfontosabb tette készült, volt figyelme a szegény, gyenge, beteg emberekre is. Meglátta az adakozó özvegyasszonyt, és fontosnak tartotta, hogy bátorítsa őt. Meghallotta a tömeg zajában a segítségét kérő vakok kiáltását. Ez a szeretet az, amely elkötelezi a mi szívünket is Krisztus iránt, s ez a szeretet és látásmód nyilvánul meg bennünk is, ha kapcsolatban vagyunk Megváltónkkal.

Megszoktuk már, hogy hitéletünk változékony, tapasztalataink szegényesek, és nem vagyunk bőségben azoknak a lelki javaknak, a nagymértékű mennyei segítségnek, amit pedig Isten mint a világ Ura és mint a mi mennyei Atyánk örömmel rendelkezésünkre bocsátana, és amelyeknek az elnyerésére ígéretei bátorítanak.

„Isten szavai és ígéretei képezik hitünk egyetlen alapját. Úgy tekints Isten szavára, mint amely igaz, élő szó, és hozzád szól, s engedelmeskedj hitben minden kívánalmának. Isten megtartja azt, amit megígért. Az áldásoknak csak a mi hitünk gyengesége szab határt. Isten nem vonakodik attól, hogy megajándékozzon bennünket, Ő az erő forrása. Ápolnunk kell a szív szelídségét és szentségét. Kegyelmét és szeretetét naponta ránk árasztja, miközben önmegtágadó erőfeszítéseket teszünk mások megsegítésére... Isten megjutalmaz minden cselekedetet, amelyet az Ő dicsőségére vittünk véghez.” (Ellen G. White: *Counsels on Sabbath School Work*, 72.2)

„Nincs határa a mennyei áldásoknak, amelyeket kiváltságunk elnyerni.” (Ellen G. White, *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, VII., 906.2)

Az e heti adomány az irodalmi alapot támogatja. – Hozzájárulás a Bibliaiskolák Közössége Könyvkiadónál megjelentetett kiadványok és a kiadó működési költségeihez.

ZAKARIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE – 1. RÉSZ

Nyolc látomás a templom építése során

Zakariás, akárcsak Aggeus, a második templom újjáépítésére buzdítja a babiloni fogságból hazatérteket, i. e. 520-ban, illetve 518-ban. Nyolc látomáson keresztül mutatja be Isten királyságának győzelmes dicsőségét. Majd egy komoly böjtre, reformációra való felhívás után próféciák egész sorával szól a Messiás első és második eljövételének eseményeiről. Luther Márton „a próféciák kvintesszenciájának”, a prófétai üzenetek lényegét magába foglaló bizonyoságtételnek mondja. A következő két tanulmányunk ezekből csak a legfontosabbakat tekinti át vázlatosan. Olvassuk el figyelmesen Zakariás könyve 1–6. fejezetét a tanulmány átvétele előtt!

I Milyen bátorítást kaptak az építők az első három látomásban? A vég idején a „lelki templom” építői számára is érvényes ígéretek ezek?

- „Láttam éjszaka, hogy ímé, egy férfiú vörös lovon ült, és állt a mirtusfák között, amelyek egy árnyas völgyben voltak, háta mögött pedig vörös, tarka és fehér lovak. És mondtam: Mik ezek, Uram? És mondta nékem az angyal, aki beszélt nékem: Én megmutatom néked, mik ezek. Akkor felelt az a férfiú, aki a mirtusfák között állt, és mond-

ta: Azok ezek, akiket az Úr küldött, hogy járják be e földet. És feleltek az Úr angyalának, aki a mirtusfák között állt, és mondták: Bejártuk a földet, és ímé, az egész föld vesztegel és nyugodt.” (Zak 1,8–11)

- „Majd felemeltem szemeimet, és ímé, négy szarvat láttam. És mondtam az angyalnak, aki beszélt velem: Mik ezek? És mondta nékem: Ezek azok a szarvak, amelyek szétszórták Júdát, Izráelt és Jeruzsálemet. Azután mutatott nékem az Úr négy mesterembert. És mondtam: Mit jöttek ezek cselekedni? Ő pedig szólt, mondván: Ezek azok a szarvak, amelyek szétszórták Júdát annyira, hogy senki sem emelheti fel fejét: de eljöttek ezek, hogy elrettentsék őket, hogy letörjék a pogányok szarvait, akik szarvakkal támadtak Júda földje ellen, hogy szétszórják azt.” (Zak 1,18–21)
- „Felemeltem ismét szemeimet, és ímé, láttam egy férfiút és a kezében mérőkötelet. És mondtam: Hová mégy te? És mondta nékem: Megmérni Jeruzsálemet, hogy lássam: mennyi a széle és mennyi a hossza. És ímé, az angyal, aki beszélt velem, kijött, és más angyal is kijött eléje. És mondta annak: Fuss, és szólj e gyermekhez, mondván: Kerítetlenül fogják lakni Jeruzsálemet a benne levő emberek és barmok sokasága miatt. Én pedig, szól az Úr, tűzfal leszek körülötte, és megdicsőítem magamat ő benne! Mert így szól a Seregek Ura: Dicsőség után küldött engem a pogányokhoz, akik fosztogatnak titeket, mert aki titeket bánt, az ő szeme fényét bántja.” (Zak 2,1–5,8)
- Vö. Jel 7,1–3; Zsolt 33,10

.....
.....
Az első látomás: a lovasok a mirtuszfák között. Úgy tűnik, hogy a „férfiú veres lovon”, azaz „az Úr angyala” nem lehet más, mint Jézus Krisztus, hiszen a másik három lovas neki tesz

jelentést. A 12-13. versekben pedig az angyal, aki a prófétával beszél, Úrnak nevezi, ami csak isteni személynek szólhat, ugyanakkor az „Úr angyala” „Seregek Urának” nevezi Istent. Ugyanígy érthető csak a 3. fejezet elején, amikor „az Úr angyala” egy másik „Úrhoz” szól: „aki az Úr angyala előtt állt... És mondta az Úr a Sátánnak: Dorgáljon meg téged az Úr, te Sátán, dorgáljon meg az Úr...”

A három lovas jelentése nyilván azt üzenté a templom építőinek, hogy mennyei követői által Isten ellenőrzése alatt tartja az egész földet. Igen bátorító volt ez a maroknyi hazatért júdabeli számára, hiszen a környező népek, különösen a samaritánusok állandó fenyegetései között építették a templomot. Emberi szempontból nem volt esélyük a befejezésre. „Az egész föld vesztegel és nyugodt!” Az Úr bepillantást engedett prófétájának és általa egész hívő népének abba, ahogyan a menny látja és megítéli a dolgokat. Megérthették, hogy Isten – a látszat ellenére – kedvező történelmi időt teremtett nekik az újjáépítés munkájához. A samaritánusok ellenségeskedése csak helyi probléma, amit azért szított fel Sátán, hogy elcsüggyessze őket.

A következő látomás is hasonló üzenetet hordozott. A „szarv” a Szentírásban mindig a hatalom szimbóluma, hol negatív, hol pozitív értelemben. Amikor negatív jelképként jelenik meg, akkor a magabiztos, emberrel és Istennel szemben kérkedő hatalmat ábrázolja. A mesteremberek bizonyára azokat a történelmi erőket vagy személyeket ábrázolják, akik által az Úr cselekszik, hogy féken tartsa, sőt elrettentse népe ellenségeit, akik akadályoznák az építést. Amint Isten népe hitben munkához lát, hogy az igazi „lelki templom” végre felépüljön, azonnal beteljesedik rajta az ígélet, ma is.

Mit is jelenthet a mi esetünkben a „lelki templom” építése? A következő bizonyágtétel erre világít rá: „A jellem fejlesztése a legfontosabb feladat, amelyet valaha is emberre bízta, és sohasem volt égetőbb igény, szükség erre, mint most! Egyetlen korábbi generációra sem vártak olyan fontos feladatok,

fiatal férfiaknak és nőknek sohasem kellett szembenézniük oly nagy veszélyekkel, mint ma!” (Ellen G. White: *Előtte az élet/Nevelés*, 225. o.)

Isten művének építését, az evangélium hirdetését is magában foglalja ez a jelkép, hiszen „lelki házzá”, élő és tevékeny közösséggé kell válnia Isten népének. A nagy ellenség ma is ezernyi akadályt állít elénk, de ugyanúgy bízhatunk az Úr ígéreteiben, mint egykori népe, ha hűségesek és kitartóak vagyunk.

A „mérőzsinóros férfi” azt érzékelteti, hogy ez a kicsiny kezdet akár egy mérőzsinórral is mérhető, de az angyalok párbeszédéből érthető: a jövőben az új Jeruzsálem akkora lesz, hogy még bekeríteni sem lehet. Maga az Úr „tűzfalként” veszi körül, „mert aki titeket bánt, az ő szemefényét bántja”.

2 Milyen jelenetet látott Zakariás a következő látomásban?
2 Miként tapasztalhatjuk ma Sátán vádolását és Krisztus védelmét?

- „Azután megmutatta nékem Jósuát, a főpapot, aki az Úr angyala előtt állt, és Sátánt, aki jobb keze felől állt, hogy vádolja őt. És mondta az Úr a Sátánnak: Dorgáljon meg téged az Úr, te Sátán, dorgáljon meg az Úr, aki magáévá fogadja Jeruzsálemet. Avagy nem tűzből kikapott üszök-e ez? Jósua pedig szennyes ruhába volt öltöztetve, és állt az angyal előtt.” (Zak 3,1–3)
- Vö. Júd 9; Mik 7,7–9; Jer sir 3,57–58

„Ha fölemelhetnénk a láthatatlan és látható világot elválasztó fátylat, akkor Isten népe szemlélné a nagy küzdelmet, amely Krisztus és Sátán közt, a szent angyalok és a gonosz se-

regek között dül az ember körül. Ha megértenénk Isten csodálatos munkálkodását az ember megmentéséért, hogy kiszabadítsa a bűn fogságából, és látnánk, hogyan védi meg folyamatosan Sátán rosszindulatától, akkor felkészültebbek lennénk arra, hogy elhárítsuk a gonosz cselvetéseit. (...)

A főpap nem tudja megvédeni magát és népét Sátán vádjaitól. Nem állítja, hogy Izráel mentes lenne a hibáktól. Szenyves ruhájában – a nép bűneinek jelképében, amelyet mint képviselőjük hordoz – áll az angyal előtt. Beismeri vétkeiket, de rámutat bűnbánatukra és alázatukra. A bűnbocsátó Megváltóra támaszkodik, és hittel igényli Isten ígéreteit.

Az angyal, maga Krisztus, a bűnösök üdvözítője, elhallgatja népe vádolóját: »Dorgáljon meg téged az Úr, te Sátán, dorgáljon meg az Úr, aki magáévá fogadja Jeruzsálemet: avagy nem tűzből kikapott üszök-é ez?« Izráel hosszú ideig volt a nyomorúság kemencéjében, bűnei miatt megemésztette a láng, amelyet Sátán szított, de Isten elhatározta, hogy kimenti népét a gonosz kezéből. A könyörületes Megváltó nem hagyta bűnbánó és alázatos népét a pogányok kegyetlen hatalmában. »A megrepedt nádat nem töri el, a pislogó gyertyabelet nem oltja ki.« (Ésa 42,3)

Ahogy Sátán vádolta Józsuát és népét, úgy vádolja minden korszakban azokat, akik Isten könyörületét és tetszését keresik. Jelenések könyve a testvérek vádolójának nevezi őt, »aki éjjel-nappal vádolja őket Istenünk színe előtt« (Jel 12,10). Ez a küzdelem megismétlődik minden emberért, akit kimentenek a gonosz hatalmából, s akinek nevét bejegyzik a Bárány életkönyvébe. Sohasem fogadnak be valakit Sátán családjából Isten családjába anélkül, hogy a gonosz ne próbálkozna elkeseredett ellenállással.

Kétkedésre veszi rá az embereket, hogy elveszítsék Istenbe vetett bizalmukat, és elszakadjanak szeretetétől. Állandóan keresi az alkalmat azok ellen, akik engedelmeskedni próbálnak Istennek. Még legjobb és legelfogadhatóbb szolgálataikat is rom-

lottnak akarja feltüntetni. Számtalan eszközzel törekszik kárhoztatni őket, a legkifinomultabbtól a legkegyetlenebbig. Az ember önmagában nem tud szembeszállni a vádakkal. Bűntől szennyes ruhában, bűnét megvallva áll Isten előtt. De Jézus, a mi szószólónk eredményesen képviseli mindazok ügyét, akik bűnbánattal és hittel Őrá bízzák, hogy megtartsa lelküket. A Golgota megcáfolhatatlan érveivel győzi le a vádolót. Isten Jézusnak adott minden hatalmat mennyen és Földön, mert tökéletesen engedelmeskedett a törvénynek, egészen a kereszthalálig.

Sátán Isten előtt hangoztatja vádjait. Kijelenti, hogy a hívők bűneikkel eljátszották Isten védelmének lehetőségét. Magának követeli a jogot, hogy bűneik miatt elpusztítsa őket. Kijelenti róluk: ugyanúgy megérdemlik, hogy kiessenek Isten kegyelméből, mint ő maga. »Ezek lennének azok – kérdezi –, akik helyettem és a velem tartó angyalok helyett lépnek a mennybe? Vallják ugyan, hogy Isten törvényének engedelmeskednek, de megtartották-e a törvény parancsolatait? Hát nem jobban szerették magukat, mint Istent? Talán nem a saját érdekeiket helyezték Isten szolgálata fölé? Vajon nem a világ dolgait szerették? Nézzétek az életüket kísérő bűnöket! Nézzétek önzésüket, rosszindulatukat, egymás iránti gyűlöletüket!« (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V., Józsua és az angyal, 341–344. o.)

Z Hogyan rendelkezett az Úr angyala Józsua öltözetéről, és mi a jelentősége ennek?

- „Józsua pedig szennyes ruhába volt öltöztetve, és állt az angyal előtt. És szólt és mondta az előtte állóknak: Vegyétek le róla a szennyes ruhákat! És mondta néki: Lásd! Levettem rólad álnokságodat, és ünnepi ruhákba öltöztetlek téged! Azután mondtam: Tegyenek fejére tiszta süveget! Feltették azért fejére a tiszta süveget, és ruhákba öltöztették őt, az Úr angyala pedig ott állt.” (Zak 3,3–5)

Józua és népe tagjai igaz hívők voltak, akik őszintén törekedtek a bűn feletti győzelemre. Isten ítélőszéke előtt, az Ő igazságának mértékével mérve mégis tény volt a szennyes ruha, személy szerint Józsuára és az általa képviselt népre nézve is. Figyeljük meg, hogy a látomás egyszerű cselekménye milyen világosan mutatta be már az Ószövetségben is a megváltás és megigazítás lényegét!

„Az ige úgy mutatja be Isten választott népének tagjait, mint akik szennyes ruhákban állnak az Úr előtt. Ez készítse alázatra és mély önvizsgálatra azokat, akik Isten nevét vallják! **Akik az igazság iránti engedelmesség által valóban megtisztítják lelküket, azoknak a lehető legszerényebb lesz az önmagukról alkotott véleményük.** Minél közelebbről szemlélik Krisztus hibátlan jellemét, annál kevesebb tisztaságot és szentséget látnak önmagukban, s annál erősebb lesz bennük a vágy, hogy hasonlókká váljanak Jézushoz. Bár tudnunk kell, hogy bűnösök vagyunk, támaszkodjunk mégis Krisztusra mint igazságunkra, megszentelődésünkre és üdvösségünkre (1Kor 1,30). Mi nem tudjuk kivédeni Sátán vádjait. Egyedül Krisztus tudja elhallgatni vádolónkat olyan érvekkel, amelyek nem a magunk, hanem az Úr érdemein alapulnak.

Azonban nem szabad beletörődnünk bűnösségünkbe! Annak a gondolatnak kell komolyabb igyekezetre készítenie a keresztényeket a gonosz leküzdésében, hogy minden jellemhiba, életük minden olyan területe, ahol elmaradnak Isten mértékétől, csak egy újabb nyitott ajtó, amelyen Sátán beteheti a lábát, hogy megkísértse és elpusztítsa őket. Továbbá **minden kudarc és minden hiba ürügyként szolgál a vádolónak és eszközeinek arra, hogy Krisztust becsméreljék.** Állítsuk csatasorba teljes lelkierőnket, hogy győzzünk, és forduljunk Jézushoz erőért, hogy megtegyük, amit nem tehetünk meg magunktól. Isten nem tűri meg a bűnt azokban, akik majd Krisztussal fognak járni. Feltétlenül vessük le szennyes rongyainkat, és

öltjük fel Krisztus jótetteinek ruháját! Bűnbánat és hit által engedelmeskedhetünk Isten minden parancsolatának, s ez alapján nyilvánítanak szeplőtelennek minket. Akik végül is elnyerik Isten jóváhagyását, azok most a lelküket gyötrik, megvallják bűneiket, és buzgón könyörögnek bűnbocsánatért pártfogónk, Jézus által. Őrá függesztik tekintetüket, reményük és hitük Őbenne összpontosul. S amikor elhangzik a parancs: »Vegyétek le róla a szennyes ruhákat, öltöztessétek ünnepi ruhákba, és tegyetek fejére ékes süveget« – akkor boldogan dicsőítik Krisztust megmentésükért.

Zakariás próféta látomása az angyalról és Józsuáról különösen érvényes Isten népének lelkiállapotára nézve az engesztelés sorsdöntő napjának lezárulásakor. A maradék gyülekezet súlyos megpróbáltatásokba és nyomorúságba kerül majd. Akik megtartják Isten parancsolatait és Jézus hitét, tapasztalatból ismerik majd meg a sárkány és seregei dühét. (...) Amint Isten gyermekei szívük tisztaságáért esedeznek az Úr előtt, elhangzik a parancs: »Vegyétek le róluk a szennyes ruhákat!« Krisztus igazságos cselekedeteinek ragyogóan tiszta öltözetét adják Isten megpróbáltatás, megkísértett, de hűséges gyermekeire. Dicsőséges ruhákba öltöztetik a megvetett maradékot, hogy a világ romlottsága soha többé ne szennyezze be őket.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V., Józua és az angyal, 344–347. o.)

4 Milyen ígéretet kapott Józua, és milyen feltétellel?

- „Azután mondtam: Tegyenek fejére tiszta süveget! Feltették azért fejére a tiszta süveget, és ruhákba öltöztették őt, az Úr angyala pedig ott állt. És bizonyosságot tett az Úr angyala Jósuaának, mondván: Ezt mondja a Seregek Ura: Ha az én útjaimban jársz és ha parancsolataimat megtartod: te is ítélője leszel az én házamnak, sőt őrizni fogod pitvarai-

mat, és ki- s bejárást engedek néked ez itt állók között. Halld meg, Jósua, te főpap, te és barátaid, akik előtted ülnek, mert jelképes férfiak ezek: Ímé, bizony előhozom az én szolgálmat, Csemetét! Mert ímé e kő az, amelyet Jósua elé helyezek; egy kövön hét szem; ímé, én faragom annak faragványait, így szól a Seregek Ura, és eltörlöm e föld álnokságait egy napon. Azon a napon, így szól a Seregek Ura, ki-ki hívja majd felebarátját a szőlőtő alá és a fügefafa alá.” (Zak 3,5–10)

.....

.....

Jósua ígéretet kapott, hogy ha engedelmes lesz Isten parancsolatai iránt, akkor bíraskodhat és irányíthat a templom minden szolgálatában, angyalokkal együtt szolgálhat már ebben az életben, és végül ott lehet az Istent körülvevő mennyei sereg soraiban. Az Isten által meghatározott feltétel világossá teszi: ha valaki szívből értékeli Isten jóságát, az a szennyes ruha Isten általi eltávolítása után már nem akar úgy élni, mint eddig. Amikor a tiszta ruha mellett még a papi süveget is Jósua fejére helyezik, akkor „láthatjuk a megtiszteltetést, amelyben Isten részesíti azokat, akiket igazságának ruhájába öltöztet. Olyan bátorítás mellett, mint amit ez jelent, hogyan is tudná az ember tovább folytatni a vétkezést? Hogyan is szomoríthatná meg Krisztust?” (Ellen G. White, 125. kézirat, 1901) Ebben a törekvésünkben bátorítanak a következő gondolatok:

„A Józsuának adott süveg olyan volt, amelyet a papok hordanak. Rajta a felirat: *Szentség az Úrnak* – jelezve, hogy előbbi törvényszegései ellenére alkalmassá vált Isten előtt szolgálni a szenthelyen. Abban a megtiszteltetésben lesz része, hogy bírálja, vagyis kormányzója lehet a templomnak és a templomi szolgálatnak, hogy az angyalokkal járjon már ebben az életben, végül

pedig csatlakozhat az Isten trónja körül álló megdicsőült sokasághoz. »Halld meg, Jósua, te főpap, te és barátaid, akik előtted ülnek, mert férfiak ők, akiken csodálkoznak, mert ímé bizony előhozom az én szolgálmat, Csemetét!« Ezzel elhangzik a kijelentés Izráel reménységéről. Jósua és népe az eljövendő Megváltóba vetett hit által nyertek bűnbocsánatot. Krisztusba vetett hitükért Isten visszafogadta őket kegyelmébe. Krisztus érdemeiért, ha az Ő útján járnak és megtartják rendeleteit, igazán olyan emberekké válnak, akiken »igen csodálkoznak«, akiknek az a megtiszteltetés jutott, hogy a földi nemzetek közül a menny választottai lettek. Krisztus volt a reménységük, oltalmuk, megigazulásuk és megváltásuk. Mint ahogyan ma is Krisztus a gyülekezet reménysége.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V, 343. o.)

A 8. versben szereplő „jelképes férfiak” kifejezés tovább pontosítva így hangzik: „jel és csoda ők”. Valóban a Messiás munkájának jele, és hatalmas, természetfeletti csoda, amikor egy bűnös emberről Isten leveszi álnokságait, és ennek folytatásaként lépésről lépésre ugyan, de végleg megszabadítja a bűn elkövetésétől. Erről a megszentelődésről szólnak a következő gondolatok:

„Aki magára öltötte Krisztus igaz tetteit, az mint választott, hűséges és igaz áll majd a Megváltó előtt, és Sátánnak nincs hatalma, hogy kiragadja Krisztus kezéből. Üdvözítőnk senkit nem enged át az ellenségnek, aki megbánja bűnét, és hittel igényli Isten védelmét. Szavát adta: »Fogja meg erősségemet, kössön békét velem.« (Ésa 27,5)

Akik hűségesek és imádkoznak, azokat mintha Isten oltalma zárná körül. Maguk sem tudják, milyen biztonságos menedéjük van. Sátán sürgetésére a világ urai meg akarják semmisíteni őket, de ha szemük megnyílhatna, mint Elizeus szolgájának Dótánban, meglátnák maguk körül Isten angyalainak táborát, akik fényességükkel és dicsőségükkel féken tartják a sötétség seregeit.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V, 344., 347. o.)

Nem véletlen, hogy e hatalmas ígéretek után közvetlenül a Messiásról olvashatunk: közeli eljövételének hírével bátorította Isten az Ő népét. A „Csemete” vagy „sarjadék” kifejezés a Messiás emberré válását hangsúlyozza, akárcsak Ésaías prófétánál: „És ama napon az Úr csemetéje ékes és dicsőséges lesz, és a föld gyümölcse nagyságos és díszes Izráel maradékának.” (Ésa 4,1) A kő, a kőszikla egészen Mózes könyvétől messiási jelkép a Bibliában. A kővön a „hét szem” a Szentlélek szimbóluma, utalva arra, hogy általa van jelen Isten az egész földön, és Krisztus is Szentlélekkel teljes volt: „És láttam a királyiszék és a négy lelkes lény között és a vének között egy Bárányt állni, mint egy megölytöt, hét szarva és hét szeme volt, ami az Istennek hét Lelke, amely elküldetett az egész földre.” (Jel 5,6)

5 Milyen magyarázatot kapott a próféta az ötödik látomásra a kíséző angyal által? A vég idején vajon miért lesz aktuális ez a látomás?

■ „Látok ímé egy merő arany gyertyatartót, tetején az olajtartója, rajta pedig annak hét szövétneke, és hét cső a szövétnekekhez, amelyek a tetején vannak; és mellette két olajfa: egyik az olajtartó jobb oldalán, a másik pedig annak bal oldalán. És feleltem, és mondtam az angyalnak, aki beszélt velem, mondván: Mik ezek, Uram? És felelt az angyal, aki beszélt velem, és mondta nékem: Hát nem tudod-é, mik ezek? És mondtam: Nem, Uram! És felelt nékem, mondván: Az Úr beszéde ez Zorobábelhez, mondván: Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel!, azt mondja a Seregek Ura. Ki vagy te, te nagy hegy? Lapálya leszel Zorobábel előtt, és felviszi a csúcskövet, és ilyen kiáltás támad: Áldás, áldás reá! (...) Micsoda az olajfának az a két ága, amelyek a két aranycső mellett vannak, és öntik magukból az aranyat? És szólt nékem, mondván:

Hát nem tudod-é, mik ezek? És mondtam: Nem, Uram! És mondta nékem: Ezek ketten az olajjal felkenettek, akik az egész föld Ura mellett állnak.” (Zak 4,2–7. 12–14)

■ (Vö. Jel 11,3–4)

Mit is jelképezhet a két olajfa a gyertyatartóval, különösen Jelenések 11. fejezete szerint? „A két olajfa – A két tanúról ezt mondja a próféta: »Ezek az a két olajfa és a két gyertyatartó, amelyek a föld Istene előtt állnak.« A zsoltáríró ezt mondja: »Az én lábamnak szövétneke a Te igéd, és ösvényemnek világossága.« (Jel 11,4; Zsolt 119,105) A két tanúbizonyosság az ó- és újtestamentumi Szentírást jelképezi. Mindkettő nagy súlylyal tesz bizonyosságot Isten törvényének eredetéről és örökérvényűségéről. Mindkettő tanúsítja a megváltás tervét is.” (Jelenések könyve magyarázata – Ellen G. White írásaiból, 276. o.)

„Ebben a látomásban az Úr előtt álló két olajfa aranycsővel át önti magából az aranyszínű olajat a gyertyatartó olajtartójába. Innen kaptak olajat a templom lámpái, hogy fényük tiszta legyen és állandóan világítsanak. Az Isten közelében álló felkentektől éppen így árad Isten népére a menny világosságának, szeretetének és erejének teljessége, ha másoknak is továbbítják a fényt, örömet és a megújító erőt. Aki így meggazdagodik, annak gazdagítania kell másokat Isten szeretetének kincseiből.

Isten népe történelmében mindig a nehézségek leküzdhetetlennek látszó nagy hegyei meredtek azok elé, akik igyekeztek véghezvinni a menny szándékát. Ezeket az akadályokat az Úr hitük próbájaként engedte meg. Amikor minden oldalról körül vagyunk zárva, legfőbb ideje, hogy bízzunk Istenben és Lelkének erejében. Az élő hit gyakorlása közben lelkileg megerősödünk, és bizodalunk rendíthetlenné válik. Így

lesz a lélek győzelmes hatalommá. A hit parancsoló szava előtt eltűnnek az akadályok, amelyeket Sátán állít a keresztény ember útjába. A menny hatalmasságai sietnek segítségünkre. »...semmi sem volna nektek lehetetlen.« (Mt 17,20)» (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 594–595. o.)

„Az aranszínű olaj Isten kegyelmét szimbolizálja, amely által Isten ellátja világító energiával az egyes hívők lámpásait. Ha ez a szent olaj nem töltenék az Isten Lelke által inspirált igehirdetésbe, akkor a gonosz ügyvivői az egész világot ellenőrzésük alá tudnák vonni. Ha nem fogadjuk be azokat az üzeneteket, amelyeket Isten küld nekünk, ezzel nemcsak tiszteletlenséget követünk el Teremtőnkkel szemben, hanem visszautasítjuk azt az aranszínű olajat is, amelyet Ő szeretne a lelkünkbe tölteni, hogy világíthassunk a sötétségben lévőknek.” (Ellen G. White, *Review and Herald*, 1903. február 3.)

„Úgy válunk alkalmassá szent olajat kapni a két olajfából, hogy szavainkkal és cselekedeteinkkel mások szükségleteinek betöltésére fordítjuk a szent olajat. Csodálatos, boldogító tevékenység ez – állandóan kapunk és állandóan továbbadunk! **Az elfogadás képességét csak a továbbadással tudjuk fenntartani.**” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, 107. o.)

6 A „repülő könyv”, az „asszony a mérőedényben”, majd a „négy szekér” látomása miről tanúskodott a templom építőinek, és mi a mondanivalója számunkra?

- a) „Azután ismét felemeltem szemeimet, és láttam, hogy ímé, egy könyv repült. És mondta nékem: Mit látsz te? És én mondtam: Látok egy repülő könyvet, húsz sing a hossza és tíz sing a széle. És mondta nékem: Ez az átok, amely kihat az egész föld színére, mert mindaz, aki lop,

ehhez képest fog innen kiirtatni, és mindaz, aki hamisan esküszik, ehhez képest fog innen kiirtatni. Kibocsátom ezt, szól a Seregek Ura, és bemegy a lopónak házába, és annak házába, aki hamisan esküszik az én nevemre, és ott marad annak házában, és megemészti azt, s annak fáit és köveit.” (Zak 5,1–4)

- Vö. Jel 11,5–12; 14,6; 18,1

.....

.....

Mind a repülő tekercs, mind a Jelenések könyvében az ég közepén repülő angyal az örökkévaló evangéliummal azt fejezi ki, hogy Isten beszéde felmagasztaltatik az emberek között. Igazi jelentőségében és erejében szólal meg, és ismertté válik mindenki számára, lelkiismeretet megszólító hatalommal. Ezt fejezi ki a tekercs nyitott volta is. Azt ígérte tehát az Úr e jelképes beszéddel, hogy ha igazi megújulás és reformáció lesz a fogságból hazatért maradék körében, akkor Isten Igéje ilyen irányító, meghatározó hatalommá válik a nemzet életében. Sajnos ez nem teljesedett be teljes egészében akkor, de a bibliai jövendölések szerint a vég idején meg fog valósulni. Amikor „nem erővel, sem hatalommal, hanem az én Lelkemmel”, azaz a Lélek által ihletett Ige szintén a Lélek által erkölcsi normává, mindenek felett álló tekintéllyé lesz hívő népe körében, akkor ez kimutat, kárhozzat, és szinte kiűz minden bűnt az egyesek és a közösség életéből. Így, az Ige ereje által megváltozott életű embereken keresztül (akár az ég közepén repülő tekercs vagy angyal) tudja Isten Lelke folyamatos világossággal menteni a még sötétségben élőket. Pál így ír erről: „Legyetek feddhetetlenek és tiszták, Istennek szeplőtlen gyermekei az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fényletek, mint csillagok e világon, életnek beszédét tartván elébük” – azaz a ti életetek legyen bizonyossága annak, hogy amit hirdettek, az igazság.

- b) Majd kijött az angyal, aki beszélt velem, és mondta nékem: Emeld csak fel szemeidet, és lásd meg: micsoda az, ami kijön? És mondtam: Micsoda ez? Ő pedig mondta: Az, ami kijön, egy efaedény. És mondta: Ilyen a formájuk az egész földön. És ímé az ólomfedő felemelkedik, és ez egy asszony, aki benne ül az efában. És mondta: Ez az istentelenség. És visszanyomta azt az efába, az ólomfedő pedig rácsukta annak szájára. És felemeltem szemeimet, és láttam, hogy ímé, két asszony jött elő, és szél volt szárnyaikban, és szárnyaik olyanok, mint az eszterág szárnyai, és felemelték a mérőedényt a föld és az ég közé. És mondtam az angyalnak, aki beszélt velem: Hová viszik ezek a mérőedényt? És mondta nékem: Hogy házat építsenek annak a Sineár földjén, és odaerősítsék, és ott hagyják azt a maga helyén.” (Zak 5,5–11, pontosított fordítással)

.....

.....

Az asszony tehát be volt zárva a mérőedénybe vagy efába, annak lecsukott, nehéz ólomfedele által. (Az efa száraz, szilárd anyagok, főként gabonaneműek méréséhez használt mérőedény volt. Általában 36–40 liternyire becsülik az űrtartalmát.) Az asszony azonnal menekülni próbált fogságából, mihelyt a fedél felnyílt, de az angyal ezt nem engedte, hanem ismét rácsukta a fedelet. Az asszonyt az „istentelenséggel” azonosítja, azaz a bűn lázadásának megszemélyesítője. Ezért is viszik Sineár, azaz Babilon földjére, ahol a hazája van. „A 6. látomás azt mutatja be, hogy az ország (= Isten népe) megtisztul a szociális (az emberi közösségekben egymás ellen elkövetett) bűnöktől, a 7. pedig azt, hogy a hitehagyástól is, amelynek természetes hazája van Babilonban, de imádattal is adóznak ott neki.” (*The New Bible Commentary – Revised*, 792. o.) Tehát úgy tűnik, a hatodik látomás azt mutatja be, hogy amikor Isten igéje repülő, nyitott

könyvként magasodik az egész nép élete fölé, akkor ez valósággal kiégeti, kiirtja a bűnt az egymáshoz való viszonyulás tekintetében. A hetedik látomás viszont arról beszél, hogy a bűn, az eretnokség nem tud gyökeret verni ott, ahol Isten Igéje valódi lelki hatalommá lett. Az asszony ezért van az efában, hiszen a hamis tanítás azonnal megméretik és megítéltetik, s így nem tud elhíttetni senkit. Az angyalok szerepe ebben a látomásban azt mutatja, hogy mennyei erők sietnek a gonoszság korlátozására azok életében, akik Istennek és az Igéje iránti engedelmességnek szentelték életüket.

- c) Megfordultam és felemeltem szemeimet, s láttam, hogy ímé négy szekér jön ki két hegy közül, és azok a hegyek érchegek. Az első szekérben veres lovak, a második szekérben fekete lovak, a harmadik szekérben fehér lovak, a negyedik szekérben pedig tarka lovak, erősek... Mik ezek, Uram? Az angyal felelt, és mondta nékem: Ezek az ég négy szele, jönnek az egész föld Ura melletti szolgálatukból. Amelyben a fekete lovak vannak, észak földjére mennek, és a fehérek mennek utánuk, a tarkák pedig a dél földjére mennek... Lásd! Az észak földjére menők lecsendesítették lelkemet északnak földjén. [Lásd, az észak földjére menők elvégzik azt, hogy Lelkem megnyugodjék észak földjén.]” (Zak 6,1–8)

.....

.....

Figyelemre méltó a szoros kapcsolat a látomás első és utolsó jelenete között. Mennyei események bemutatásával kezdődik és végződik a képsor, ami azt mutatja, hogy az összes földi, fizikai és lelki esemény ellenőrzése és végső irányítása a mennyből, Isten színe előtt történik. „Az ég négy szelének” nevezett fogatok azokat az angyalokat jelképezik, akikről Jelenések 7. fe-

jezetében is olvasunk: „Ezek után láttam négy angyalt állni a föld négy szegletén, a föld négy szelét tartva, hogy szél ne fújjon a földre, se a tengerre, se semmi élőfára... Ne ártsatok se a földnek, se a tengernek, se a fáknak addig, míg meg nem pecsételjük a mi Istenünk szolgálait a homlokukon.” (Jel.7,1,3)

„Észak földje” mindig Mezopotámiát jelentette a júdabeliek számára. Az ígélet bizonyára utalás volt a perzsa udvarban támadt válság lecsendesítésére, mert e válság miatt a jeruzsálemi templom építése egy időre leállt. Kaphattak volna-e ennél hatalmasabb bátorítást a templomépítő vezetők és a nép? Folytatták az abbahagyott építést a perzsa király tiltó rendelete idején is, mert hittől engedelmessé váltak az Aggeus próféta által küldött mennyei üzenetnek. Ám újból félelmetes viharfelhők gyülekeztek, és próbára tették hitüket. De íme, maga a Mindenható adott teljes biztosítékot nekik Zakariás próféta által. Látomásában bepillantást engedett néki a mennyei erők tökéletesen irányított munkájába, láthatta a jelenetet, amint az Úr akaratának követői elindulnak észak földjére, Isten pedig odaszólította magához, és személyesen erősítette meg a látottak jelentőségét: követői elvégzik azt, hogy Lelke megnyugszik észak földjén, az az ott marad, befolyása uralkodóvá lesz a perzsa udvarban.

Ma ugyanígy teljeseedik Zakariás látomása – amikor az egyre fenyegetőbb körülmények szinte lebénítanak bennünket ezen utolsó „lelki templom” építésében, gondoljunk arra, hogy az Úr megígérte: az örökkévaló evangélium még egyszer, utoljára az egész világon felhangzik, még „Babilonban” is, hiszen Isten az Ő angyalaival itt is hatalmas munkát végez, és nagy kegyelem számunkra, hogy együttműködhetünk vele ebben a szolgálatban.

Az e beti adomány az ingatlanalapot támogatja. – Gyülekezeti ingatlanok vásárlására és felújítására szánt pénzeszög.

ZAKARIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE – 2. RÉSZ

Messiási próféciák Zakariás könyvében

Olvassuk el a könyv 7–14. fejezetét! Ebben a tanulmányban sem fogunk kitérni minden részletre, csak a Messiás szolgálatára és örök uralmára vonatkozó részeket szeretnénk kiemelni.

IJózua főpap jelképes megkoronázása mit jelent? Mit tudhatunk meg az eljövendő Messiás személyéről? Kik között volt „békesség tanácsa”?

- **„Végy a számkivetésből valóktól: Heldaitól, Tóbiástól és Jedajától, és menj be azon a napon, menj be Jósiának, Sefániás fiának házába, akik Babilonból jöttek. Végy ugyanis ezüstöt és aranyat, és csinálj koronákat, és tedd Jósuának, Jehosadák fiának, a főpapnak fejére! És szólj néki, mondván: Ezt mondja a Seregek Ura, mondván: Ímé, egy férfiú, a neve Csemete, mert csemete támad belőle, és megépíti az Úr templomát! Mert ő fogja megépíteni az Úr templomát, és nagy lesz az ő dicsősége, s ülni és uralkodni fog az ő székében, s pap is lesz az ő székében, és békesség tanácsa lesz kettőjük között.” (Zak 6,10–13)**
-
-

Rendkívüli ez a jelképes koronázás, hiszen a főpapot felkenni szokták, a királyt pedig koronázni is. Az idézett szakasz beszél arról, hogy az eljövendő Messiás „ülni és uralkodni fog az ő székében”, tehát az eddigi próféciák szerint Dávidhoz hasonlóan király lesz. „És pap is lesz az ő székében”, azaz akárcsak a 110. zsoltár, a Messiásról mint főpapról beszél.

A „Csemete” névhez fűzött mondatrész pontosítva így hangzik: „...a neve Csemete, mert ki fog nőni az ő helyéből, és megépíti az Úr templomát.” Ezt a különös nevet, amely már a negyedik látomásban is elhangzott, oly módon magyarázza, hogy az eljövendő király úgy nő majd ki a maga helyéről, a maga családjából, mint a fa sarjadéka vagy csemetéje a kivágott törzsből (lásd Ésa 4,1; 11,1; 53,2; Jer 33,15).

De amit a leginkább hangsúlyozott most az isteni kijelentés: hogy „Ő fogja megépíteni az Úr templomát”. Ezt az ígéretet kapta Dávid is, ami elsődlegesen Salamon idejében teljesedett. Ám most, sok száz évvel Salamon után az ígéret a jövőben megjelenő dávidi Magra vonatkozik, aki örökké uralkodik majd. Jézus életében ez három jelentés szerint is teljesedett:

- Templomtisztításai, sőt az egész zsidó vallást átfogó reformja által megtisztította az ószövetségi egyházat, illetve kiválasztotta belőle a hívő maradékot, és annak alapkövein, valamint önmagán mint szegletkövön elindította egy új, élő templom, a hívő egyház felépülését.

- Jézus személye önmagában is templom volt, csodálatos testlétele révén: „Készítetek nekem szent hajlékot, hogy közöttük lakozzam.” (2Móz 25,8) Az Istenember Jézus tehát templom volt már a személyében is, mert általa Isten „sátorozott” közöttünk (Jn 1,14). A szent sátor kívülről nem sokban különbözött a többi, közönséges sátoztól, hiszen mindegyik borzbőrrel volt letakarva. Ám belülről egészen más volt: tisztaság, ragyogás, rendezettség. Ha Jézus nem győzött volna minden kísértésen, megszűnik „Isten dicsőségének” jelenléte

az életében. Így Megváltónk életével és áldozatával őrizte meg lelke tisztaságát, építette e tökéletes templomot.

- Testének kereszten lerombolt templomát is megépítette Jézus három nap alatt azáltal, hogy újjáteremtett testben jelent meg. Erre vonatkozott titokzatos kijelentése, amelyet először a tanítványai is félreértettek, elítéltetéskor pedig vádként hangoztatták az ellene szövetkezők (Jn 2,18–22; Mt 26,59–61). Az Ő emberi természete mögött ráadásul „az istenség teljessége lakozott” (Kol 2,9), ezt a templomot rombolták le a zsidók Jézus megölésével, és ez épült meg a harmadik napon, Jézus feltámadásakor.

„Békesség tanácsa lesz kettőjük között”: egyesek szerint a két tisztség, a főpapi és a királyi lesznek békességben, de a héber kifejezés egyértelműen azt bizonyítja, hogy itt két személyről van szó. Jézus saját szavai is segíthetnek annak eldöntésében, vajon ki ez a két személy: „Az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat néki, amiket ő maga cselekszik.” (Jn 5,20) Az ember megmentésének módja, a megváltás tervének létrehozása és megvalósítása az a tanács, amellyel kapcsolatban az Atya és a Fiú békességben voltak. Az Ábrahám–Izsák-történet Mózes első könyve 22. fejezetében érzékeltet valamit abból, mit jelenthetett az Atyának ez az áldozat. Istennek is meg kellett hoznia döntését: akit a legjobban szeret, Egyszülöttét feláldozza, csak hogy mi, ellene lázadók megmenekülhessünk. Erről olvashatunk Ellen G. White *Krisztushoz vezető lépések* c. könyve első fejezetében: „Isten nem a nagy engesztelő áldozat következtében szeret minket, hanem ellenkezőleg: azért hozta az áldozatot, mert szeret bennünket. (...) Isten együtt szenvedett Fiával. A Getsemáne lelki gyötrelmeiben és a Golgota halálküzdelmében Megváltónk lefizette váltságunk árát. Jézus így szólt: »Azért szeret engem az Atya, mert leteszem az életemet, hogy újra felvegyem azt.« (Jn 10,17) Ezzel azt kívánja mondani: Atyám annyira szeret benneteket, hogy még engem is jobban szeret azért, mert életemet áldozom fel a ti megváltásotokért.”

2 A vég idején miként valósul meg a templomépítés?

- „Megismertetvén velünk az Ő akaratának titkát az Ő jó kedve szerint, amelyet eleve elrendelt magában, az idők teljességének rendjére nézve, hogy ismét egybeszerkeszt magának mindeneket a Krisztusban, mind, amelyek a mennyekben vannak, mind, amelyek e földön vannak.” (Eféz 1,9–10)
- „Fölepíttettek az apostolok és próféták alapkövén, lévén a szegletkö maga Jézus Krisztus, akiben az egész épület szép renddel rakattatván, növekedik szent templommá az Úrban, akiben ti is együtt építtettek Isten hajlékává a Lélek által.” (Eféz 2,20–22)
- „Krisztus is szerette az egyházat, és önmagát adta azért, hogy azt megszentelje, megtisztítván a víz fürdőjével az Ige által, hogy majd önmaga elébe állítsa dicsőségben az egyházat, úgy, hogy azon ne legyen szeplő vagy sömörögzés, vagy valami afféle, hanem legyen szent és feddhetetlen.” (Eféz 5,25–27)
- „Nem tudjátok-e, hogy ti Isten temploma vagytok, és Isten Lelke lakozik bennetek? Ha valaki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten. Mert Isten temploma szent, ezek vagytok ti.” (1Kor 3,16–17)

.....

.....

Az előző kérdésnél láthattuk, hogy Jézus háromféleképpen is „megépítette az Úr templomát”, a maga testében, életében. Ám a megváltás befejezésével épül fel még az Úr temploma, amelynek minden egyes „építőköve”, de egyúttal egy egész nép, ugyanazt a győzelmet éri el, amelyet Megváltójuk. Ekkor zárhatja le végleg Isten a bűn történelmét.

„Krisztus közbenjárása az emberért a mennyei templomban éppoly lényeges része a megváltás tervének, mint halála volt a kereszten. Halálával Krisztus elkezdte a megváltás munkáját, feltámadása után pedig a mennybe ment, hogy befejezze.” (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, A vizsgálati ítélet c. feje., 435. o.)

Isten három szakaszban végzi el az ember megmentésének nagy művét. „Az első szakaszban szemtől szemben találkozott a bűnnel, és legyőzte. Egyetlenegy esetben sem bukott el, a bűn egyetlen foltja sem szennyezte be tiszta lelkét. Teste temploma szent volt, alkalmas lakóhely Isten számára. Ez az útszakasz véget ért a Getsemáne előtt. A második szakasz: magában foglalta a Getsemánét és a Golgotát. Ott azok a bűnök, amelyekkel találkozott és amelyeket legyőzött, rá helyezték, hogy felvigye a keresztre és megsemmisítse azokat, mert ez az értelme a Zsid 9,26-ban olvasható *eltörölje* kifejezésnek. Az első szakaszban viselte a bűnöket azért, hogy legyőzze és kiküszöbölje azokat az életéből. A második szakaszban Ő hordozta a bűnöket azért, hogy szenvedjen és meghaljon miattuk, hogy »a halál által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt« (Zsid 2,14). A harmadik szakaszban Krisztus bebizonyítja, hogy az ember megteheti azt, amit Ő megtett, ugyanazzal a szentséggel, amellyel Ő is bírt. Ez a szakasz magában foglalja az Isten jobbára ülését, főpapi szolgálatát, és szentjei végső bemutatását a Sátánnal vívott utolsó küzdelmükben és dicsőséges győzelmükben.” (Milian L. Andreasen: *A Zsidókhöz írt levél kommentárja*, 23. o.)

„Az egyház: Isten tulajdona – Isten állandóan megemlékezik róla, mialatt e világban Sátán kísértéseinek célpontja. Krisztus nem felejtette el megaláztatásának napjait. Noha távozott megalázkodásának helyéről, emberi mivoltát teljesen megőrizte. Ugyancsak megőrizte gyengéd, szánó szeretetét, s az emberek szenvedése szívéig hatol. Mindenkor megemlékezik arról,

hogy Ő volt a fájdalmak férfija, betegség ismerője. Nem feledkezik meg képviselőiről, arról a népről, amely síkra száll Isten lábba tiport törvényéért. Tudja, hogy a világ gyűlölte Őt, és gyűlöli követőit. Bár Jézus Krisztus a mennybe szállt, ám élő lánc köti szerető szívéhez hívő gyermekeit. A legegyszerűbbeket, a leggyengébbeket is a részvét lánc köti össze szorosán Krisztus szívével. Sohasem feledkezik meg arról, hogy bennünket képvisel, hogy természetünkkel bír.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek a prédikátoroknak*, 6. o.)

A Megváltó tehát főpapként végzi a neki átadott életű emberek megtisztítását, jellemük átformálását az övéhez hasonlóvá, és dicsőséges királyként tér vissza, fején sok koronával (Jel 19,12), s elviszi majd az övéit, hogy vele „eljenek és uralkodjanak ezer esztendeig”. Vajon most, amikor e hatalmas templomépítést végzi Mesterünk, ki az úr a mi szívünkben? Krisztus még az ajtón kívül áll?

3 Milyen csodálatos ígéretet adott az Úr a Messiás-királyról? Milyen felhívással fordult népéhez egykor, és miért időszerű számunkra is ez a felhívás a második eljövétel előtt?

■ **„Örülj nagyon, Sion leánya, örvendezz, Jeruzsálem leánya! Ímé, jön néked a te királyod, igaz és szabadító ő, szegény és számárháton ülő, azaz nőstényszamárnak vemhén. Es kivesztem a szekeret Efraimból és a lovat Jeruzsálemből, kivesztem a harci kezívet is, és békességet hirdet a pogányoknak; s uralkodik tengertől tengerig, és a folyamtól a föld határáig. Sőt a veled való szövetség véérért a te foglyaidat is kibocsátom a kútból, amelyben nincs víz. Térjete vissza az erősséghez, reménységnek foglyai! Ma is azt hirdetem néktek: kétszeresen megfizetek néked!... És megsegíti őket az Úr, az ő Istenük ama napon,**

mint az ő népének nyáját, és mint koronakövek ragyognak az ő földjén.” (Zak 9,9–12. 16)

.....
.....
.....

Érdekes, ahogy Zakariás próféta – kortársaihoz hasonlóan – egyre közelibbnak érzékelteti a Szabadító jövetelét, mintegy arra serkentve hallgatóit, hogy minden tevékenységüket e boldog reménység szellemében végezzék. Ez egy olyan prófécia volt, amelyet már Jákób áldásmondása óta (1Móz 49,10–11) ismertek, és amikor beteljesedett, mindenki azonnal beazonosíthatta. Ugyanakkor minden kifejezésnek komoly jelentése van, például: „a te királyod”, aki szereti népét, aki igazán pásztorol majd, „igaz” lesz, szemben a sok önző, igaztalan földi uralkodóval, sőt „szabadító”, aki végleg megszabadítja ellenségeitől az övéit. Ráadásul ezt az alázat, az ártatlan tisztaság és szelídség hatalmával teszi. A harci lóval szemben a szamar a békesség és az alázatosság szimbóluma. Amikor Jézus beteljesítette a jövendölést, olyan csikó hátán vonult be Jeruzsálembe, amelyen ember még soha nem ült, mégis engedelmeskedett az Úrnak.

„Krisztus a zsidó királyi bevonulási szokás szerint járt el. Azon az állaton ült, amelyen Izrael királyai is, s melyről a prófécia megjövendölte, hogy így fog a Messiás eljönni országába. Ahogy felültették a csikóra, hangos diadalkiáltás remegtette meg a levegőt. A sokaság éltette a Messiást, királyát. Jézus most fogadta a hódolatot – ezt azelőtt sohasem engedte meg –, s tanítványai ezt bizonyítéknak fogták fel, hogy boldog reményeik teljesülnek: láthatják Őt trónra lépni. A sokaság meg volt győződve róla, hogy eljött a felszabadulás órája. Képzelt-

ben már látták a római seregek kiűzését Jeruzsálemből, Izraelt újból független nemzetté válni. (...)

Földi életében Jézus még sohasem engedett meg ilyen felvonulást. Világosan látta a következményeket, a kereszthalált. Célja az volt, hogy nyilvánosan előlépjen mint Üdvözítő. Fel akarta hívni a figyelmet az áldozatra, amely megkoronázza küldetését. Mialatt a nép Jeruzsálemben gyülekezett, hogy megünnepelje a húsvétot, Ő, a valóságos Bárány önként elkülönítette magát mint áldozatot. Létfontosságú, hogy egyháza minden elkövetkező korban komoly elmélkedés és tanulmányozás tárgyává tegye halálát, amely a világ bűneiért történt. Minden ezzel kapcsolatos tényt kétség nélkül igazolni kell. Szükséges, hogy minden ember tekintete Krisztusra irányuljon, s a nagy áldozatot megelőző eseményekre éppoly figyelmet kell fordítani, mint magára az áldozatra. Ilyen megmozdulás után, amely Jézus jeruzsálemi bevonulását kísérte, mindenki figyelni fogja gyors közeledését a végső helyszínhez. (...)

Életének ebben az egyetlen diadalmas mozzanatában a Megváltó megjelenhetett volna mennyei angyalok kíséretében, Isten harsonáinak hangja mellett. Az ilyen megnyilvánulás azonban elmulasztott volna küldetése céljával, az életét kormányzó törvényre. Ő hű maradt a szerény sorshoz, amelyet vállalt. Hordoznia kellett az emberiség terhét, míg életét adta a világ életéért. (...)

A világ korábban sosem látott ilyen diadalmenetet. Nem hasonlított a föld híres hódítóíéhoz. Nem követte szomorú foglyok oszlopa, sem hadizsákmány. A Megváltó körül a bűnös emberekért végzett szeretetmunkájának dicső szerzeményei álltak. Sátán hatalmából megmentett foglyok voltak ők, Istent dicsérték szabadulásukért. A vak mutatta az utat, akinek Jézus visszaadta látását. A néma dicsérte lehangosabban, akinek megoldotta a nyelvét. A nyomorékok, akiket meggyógyított, örömmel ugrándoztak, és pálmaágakat lengettek a Megváltó előtt. Özvegyek és árvák dicsőítették Jézus nevét, mert irgalmasságot cselekedett velük. A megtisztított leprások tiszta ru-

hájukat terítették elébe, s a dicsőség királyaként üdvözölték Őt. Azok is a tömegben voltak, akiket hangja a halál álmából ébresztett fel. Lázár vezette az állatot, melyen a Megváltó ült.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, „Jön a te királyod” c. fejj., 570–574. o.)

A Messiás tevékenységének leírásából felismerhetjük, hogy teljességében csak a végső győzelemkor, a második eljövételkor fog megvalósulni, hiszen „uralkodik tengertől tengerig, és a folyamtól a föld határáig”. A Messiás kiszabadítja foglyait „a kútból, amelyben nincsen víz”. Micsoda hasonlat! A bűn minden szerencsétlen áldozata a víztelen kút foglya, a sötétben és mélységben szomjúhozik, élő vízre vágyakozik, de nem tud a saját erejéből kijönni a világosságra, s az élet vizét sem tudja megszerezni a maga számára. Péter „tömlöcben lévő lelkekhez” hasonlítja az elesett embert, Ésaiás pedig így szól: „Hirdessen a foglyoknak szabadulást, és a megkötözötteknek megoldást.” De a szabadulás árát is megfogalmazza Zakariás: „...a veled való szövetség véérért”, azaz Krisztus mérhetetlen szenvedéséért lehet csak szabaddá egy „víztelen kút foglya”.

Amilyen megrázó a „víztelen kút foglya” jelkép, annál fel-emelőbb lehet egy másik fogság, a „reménység fogsága”. „Térjetekek vissza az erősséghez, reménységnek foglyai!” Micsoda erőt adhat ez a felszólítás, amikor végre belátjuk kiszolgáltatottságunkat, és Krisztus szabadító kegyelméért folyamodunk! Amikor szinte fogságába esünk Istenünk ígéreteinek, akkor a lelkek ellensége soha nem tud elcsüggeszteni bennünket. Minél közelebb kerülünk Megváltónk dicsőséges megjelenése napjához, annál nagyobb szükség lesz az ilyen, Isten ígéretébe kapaszkodó „reménység fogságára”.

„A valódi gyengédség nagyon értékes drágakő Isten szemében. A zavartalan szelídség és lelki nyugalom soha nem keresi a saját boldogságát, hanem önmaga háttérbe szorítására törekszik.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, III., 536. o.) Az újjáteremtett

Föld ilyen drágakövekkel lesz kirakva. „Isten ezt mondja népéről: »Mint koronakövek ragyognak az ő földjén. Óh, mily nagy az ő jósága és mily nagy az ő kedvessége!« (Zak 9,16–17) A megváltottak megdicsőítése Isten irgalmának örök bizonyítéka. Krisztus megváltói munkája igazságot szolgáltat Isten uralmának. Megtudja a világ, hogy a Mindenható a szeretet Istene. Sátán vádjai alaptalanoknak bizonyulnak, jelleméről lehullik a lepel. A lázadás soha többé nem ismétlődhet meg.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, „Velünk az Isten” c. fejj., 26. o.)

4 Hogyan jellemzi Isten a hívő nép mélységes lelki átalakulását a vég idején?

- „Azon a napon oltalma lesz az Úr Jeruzsálem lakosának, és azon a napon olyan lesz köztük a legalábbvaló, mint Dávid, a Dávid háza pedig, mint az Isten, mint az Úr angyala öelöttük... Dávid házára és Jeruzsálem lakosaira pedig kiöntöm a kegyelem és könyörületesség [pontosabb fordítás szerint: könyörgés] lelkét, és reám tekintenek, akit átszegeztek, és siratják őt, amint siratják az egyetlen fiút, és keseregnek utána, amint keseregnek az elsőszülött után.” (Zak 12,8–10)

.....

.....

.....

A 8. vers lényegében ugyanazt fogalmazza meg, amit Ésaiás mondott az útkészítő üzenetéről: „Minden völgy fölemelkedjék, minden hegy és halom alászálljon”, azaz szent egység legyen Isten népe között, az eddigi legkisebbek az eddigi legnagyobbak szintjén legyenek, a legnagyobbak nagysága pedig ne

a sajátjuk, hanem a hit által Istentől kapott nagyság legyen! Ugyanis Isten mindkét eljövétel előtt Szentlelkével nagy világosságot küld népének, hogy fogadni tudja a Megváltót. De sem az ember „nagy tudása” miatti büszkeség, sem az Istenben is bizalmatlan csüggedés nem tesz alkalmassá a befohadásra. Salamon beszél (saját, keserű tapasztalata alapján) egy érdekes törvényszerűségről: ha valaki ráébred arra, hogy nem képes uralkodni a saját életén (Préd 8,8), ha „elég tehetséges”, van elég „tekintélye”, akkor majd uralkodni fog másokon (9. vers). És persze mindig nagyon sokan lesznek, akiknek ugyanez a problémájuk, hogy nem urai saját maguknak, ezért alig várják, hogy valaki mondja meg nekik, mit tegyenek, miről hogyan gondolkodjanak. Vajon nem ugyanez Laodicea népének betegsége? Nem ugyanez a lelkület oltotta ki 1888 üzenetét?

„Dávid házára és Jeruzsálem lakosaira pedig kiöntöm a kegyelem és könyörületesség (pontosabban: könyörgés) lelkét« – ez az ígélet nyilván a késői esőről szól, amelynek kérésére már korábban felszólított a próféta (Zak 10,1). De Laodicea büszkeségét, emberekre támaszkodását nem mossa le a késői eső! Ez mindenkinek a saját döntése kell, hogy legyen, ami mindenkit megtanít imádkozni úgy, mint soha eddig! Persze nem pusztán saját erőből vagy igyekezetből történik mindez, hanem szívbéli készség és vágyakozás alapján az Úr tölti ki ránk a „kegyelem és a könyörgés lelkét”. Kicsit hasonlít ez az imaküzdelem – a Biblia is hivatkozik rá – Jákób gyötrődéséhez.

„Sátán, aki vádolta Jákóbot Isten angyalai előtt, és jogot formált arra, hogy bűne miatt elpusztítsa, arra készítette Ézsaut, hogy Jákób ellen induljon. És azon a hosszú, küzdelmes éjszakán megpróbálta a pátriárkát büntudattal elcsüggesztve elszakítani Istentől. Jákób a kétségbeesés határán volt. Tudta, hogy a menny segítsége nélkül elpusztul. Őszintén megbánta súlyos bűnét, és Isten irgalmára hivatkozott. Nem volt hajlandó

szándékáról lemondani, és erősen belekapaszkodva az Angyalba, komolyan, szívet tépő kiáltással könyörgött, amíg végül győzött.

Sátán a nyomorúság idején fel fogja indítani a gonoszokat, hogy pusztítsák el Isten népét, miként annak idején Ézsaut is felbujtotta, hogy támadja meg Jákóbot. És ahogy Jákóbot vádolta, úgy fogja Isten népét is vádolni. A világ népét alattvalói közé sorolja. De az a kis csapat, amely megtartja Isten parancsolatait, elveti Sátán felsőbbbségét. Ha eltörölhetné őket a földről, győzelme teljes lenne. (...)

Sátán vádolja Isten népének tagjait a bűneik miatt, az Úr pedig megengedi, hogy a végsőkig megpróbálja Istenbe vetett bizalmukat, hitüket és állhatatosságukat. Amikor a múltra gondolnak, reményük meginog, mert nem sok jót fedeznek fel önmagukban. Teljes tudatában vannak gyengeségüknek és érdemtelenységüknek. Sátán azzal a gondolattal próbálja megrémíteni őket, hogy esetük reménytelen, soha nem fognak megtisztulni. El akarja venni hitüket, hogy kísértéseinek engedve elforduljanak Istentől.

Isten népét körülveszi az ellenség, és el akarja pusztítani. De gyötrelmüket nem az üldözéstől való félelem okozza. Attól félnek, hogy nem bánták meg minden bűnüket, és valamelyik hibájuk miatt nem valósulhat meg Krisztus ígérete: »Megtartalak téged a megpróbáltatás idején, amely az egész világra eljön.« (Jel 3,10) Ha biztosan tudnák, hogy Isten megbocsátott nekik, nem riadnának vissza sem a kínzástól, sem a haláltól. De ha méltatlannak bizonyulnak, és jellemhibáik miatt elveszítik az életüket, Isten szent nevére hoznak szégyent.

Isten népe mindenfelől cselszövésről hall, mindenütt lázadást lát. Mélységesen vágyakoznak arra, hogy vége szakadjon ennek a nagy hitehagyásnak és a gonoszságnak. Kérik Istent, hogy állítsa meg a lázadást, de ezt mardosó önváddal teszik, mert kevés volt az erejük a bűn áradatának elutasítására és visszaszorítására. Úgy érzik, hogy ha minden képességüket

fejlesztve mindig Krisztus szolgálatában álltak volna, Sátán seregei kevésbé tudtak volna diadalmaskodni rajtuk.

Furdalja őket a lelkiismeret, mégis sok-sok bűnük megbánására és a Megváltó ígéretére hivatkoznak: »Fogja meg erősségemet, kössön békét velem, békét kössön velem!« (Ésa 27,5) Hitüket nem rendíti meg, amiért imájukra késik a válasz. Végtelenül aggódnak, rettegnak és gyötrődnek ugyan, de nem hagyják abba az esedezést. Megragadják Isten erejét, miként Jákób az Angyalt, és ezt mondják: »Nem bocsátlak el téged, míg meg nem áldasz engem.«

Ha Jákób előzőleg nem bánja meg a bűnét – azt, hogy csalással szerezte meg az elsőszülöttségi jogot –, az irgalmas Isten nem hallgatta volna meg imáját, és nem őrzi meg életét. Ha a nyomorúság idején Isten népének – aggódásuk és gyöt-rődésük közben – be nem vallott bűnök jutnának eszükbe, összeroskadnának. Kétségbeesésükben elveszítenék hitüket, és nem tudnának bizalommal szabadulásért könyörögni Istenhez. Nagyon is tudatában vannak méltatlanságuknak. Nincsenek elrejtett hibáik.» (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, A nyomorúság ideje, 550–551. o.)

Akinek a rendkívül nehéz körülmények között is az a legnagyobb lelki küzdelme, hogy vajon minden bűnét megbánta-e, mert ha méltatlannak bizonyul, akkor Isten nevére hozna szégyent, az biztos, hogy őszinte, szívből fakadó sírással tekint „arra, akit átszegeztek”.

„Aki a keresztre szegezett Üdvözítőre tekint, felismerheti minden ember bűnösségét. Látja, hogy a bűn korbácsolta meg és vitte keresztre a dicsőség Urát; látja, hogy míg a Megváltó a leggyengédebb szeretettel veszi körül, saját élete csak hálátlanság és lázadás. Legjobb barátját taszította el, az ég legértékesebb adományát vetette meg... Akik így gyászolnak, azok megvigasztaltatnak.» (Ellen G. White: *Gondolatok a hegyi beszédről*,

„Boldogok, akik sírnak” c. fej.) Ez tehát az igazi Krisztus-siratás, és ez lesz jellemző a végidő igazán megtérő, hívő népére.

5 Kik fognak még sírni, és miben különbözik az ő sírásuk az előbbiektől?

■ „Azon a napon nagy siralom lesz Jeruzsálemben, amilyen volt a hadadrimmoni siralom a Megiddo völgyében. És sír a föld: nemzetségek és nemzetségek külön; külön a Dávid házának nemzetsége, feleségeik is külön; külön a Nátán házának nemzetsége, és feleségeik is külön; külön a Lévi házának nemzetsége, és feleségeik is külön; külön a Sémei nemzetsége, feleségeik is külön. A többi nemzetségek mind, nemzetségek és nemzetségek külön, feleségeik is külön.” (Zak 12,11–15)

■ Vö. Jel 1,7; Mt 24,30

Más sírás is lesz azon a napon, amit itt „hadadrimmoni siralom”-nak nevez, ráadásul a „Megiddo völgyében”. Sok magyarázó ezt Jósias király siratásával hozza összefüggésbe, de ez nem állja meg a helyét, hiszen igaz, hogy ott volt a csata, de az írás szerint a király csak Jeruzsálemben hal meg (2Krón 35,22–25). Azonkívül ez a siralom, amelynek nevében két pogány isten neve szerepel, egyértelműen valamilyen pogány rítust ábrázol, és nem egy hívő király őszinte siratását. Haddad a szíriaiak főistene, a vihar, a természet erőinek istene volt. Sokszor nevezték Rimmonnak is, mint például a szíriai Naá-

mán idején (2Kir 5,18). Ezékiel könyvében olvasunk hasonló pogány istensiratásról a 8. fejezetben: „És vitt engem az Úr háza kapujának bejáratához, amely északra van, és ímé ott aszszonyok ültek, siratván a Tammuzt.” Ezeknek a pogány istensiratásoknak általában igen hasonló legendái voltak. Például Tammuzt egy vadkan megölte, de istennő társa addig siratta, míg fel nem támadt. Így ezeket a kultuszokat összekötötték az időjárás-változásokkal, a nappalok rövidülésével, illetve hosszabbodásával. Ezeket megismerve arra következtethetünk, hogy ez a keserves sírás, aminek semmi köze a bűn miatti, Krisztus áldozatát igazán értékelő síráshoz, sokkal inkább hasonlít Júdás vagy Ézsau szenvedéséhez.

„És sír a föld...” Nagyon hasonló ez a kijelentés Jézus Krisztus hivatkozására nagy prófétikus beszédében – „És akkor sír a föld minden nemzetsége, és meglátják az embernek Fiát eljönni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel” (Mt 24,30) – és Jelenések könyvében: „Ímé eljő a felhőkkel, és minden szem meglátja őt, még akik őt átszegezték is; és sír miatta e föld minden nemzetsége.” (Jel 1,7) Az idézett igék is megerősítik, hogy Zakariás könyvében is a kárhozottak sírásáról olvashatunk itt, így a *Megiddo völgyének* is valószínűleg az az értelme, mint Jelenések 16. fejezetében az *Armageddonnak* (Har Megiddo, azaz Megiddo hegye). A külön felsorolt nevek azt a megdöbbentő drámát szeretnék hangsúlyozni, hogy a valamikor Istenhez legközelebb állók (Dávid és Nátán = királyi család, Lévi és Sémei = papi leszármazott) és a feleségeik is részesei lehetnek a kárhozatnak. Bizonyára azt akarja kifejezni itt a jövendölés jelképes nyelvezettel, hogy az üdvösség eléréséhez a legnagyobb lehetőségeket megkapó, de végül mégis Isten ellenségeihez szegődő hívők szenvedése lesz a legsúlyosabb ekkor, ezen belül is a vezetőké és a papoké, prédikátoroké. Ők önmagukon túl másokért is felelősek, és tudni fogják, hogy különösen rúttul árulták el szent megbízatásukat. A *feleségeik kü-*

lön megjegyzések pedig azt erősítik, hogy az üdvösség vagy annak elvesztése minden egyes ember döntésén múlik, egyik ember a másikat nem juttathatja kárhozatra, de a befolyás „élet illata vagy halál illata” is lehet. A következő idézetek is erre a nagy veszélyre figyelmeztetnek:

„Az üdvösség ismeretéhez szükséges nagy igazságok oly világosak, mint a déli napfény, senki sem veszhet el – kivéve azokat, akik Isten világos akarata helyett a saját véleményüket követik.” (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, 90. o.)

„Lehetnek Istentől kapott képességeink, de ha nem vagyunk szerény, naponta megtért emberek, akkor képességeinkkel súlyos kárt okozunk. Ha nem Jézus Krisztustól tanulunk, ha nem imádkozunk és tartjuk kordában örökölt és szerzett hajlamainkat, akkor az Isten által gyűlölt jellemvonásaink meg fogják rontani barátaink ítélőképességét.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, 81. o.)

„Elhallgat a gúnyolódó tréfálkozás. A hazug ajkak elnémulnak. Megszűnik a fegyverek zaja, a csata kavargása, a harci zaj, és nincs többé »vérbe fertőztetett öltözet« (Ésa 9,5). Csak az ima, a sírás és a jajveszékelés hangja hallatszik. A nemrég még gúnyolódó ajkak ezt kiáltják: »Eljött az Ő haragjának ama nagy napja; és ki állhat meg?« A gonoszok azért imádkoznak, hogy inkább a hegyek szikláit temessék el őket, mintsem találkozzanak azzal, akit semmibe vettek és elutasítottak. Ismerik azt a hangot, amely behatol a halottak fülébe. Hányszor hívta megtérésre őket ez a kedves hang! Hányszor szólalt meg barátnak, testvérnek a Megváltó szívhez szóló kérésére! A kegyelem elutasítóinak semmi sem szólhat olyan kárhóztatón, vádolón, mint az a hang, amely oly sokáig esdekelte: »Térjetelek meg, térjetelek meg gonosz útjaitokról! Hiszen miért halnátok meg?« (Ezék 33,11). Ó, ha ez a hang ismeretlen lett volna nekik! Jézus

ezt mondja: »Hívtalak titeket, és vonakodtatok, kiterjesztettem az én kezemet, és senki eszébe nem vette; és elhagytátok minden tanácsomat, és feddésemmel nem gondoltatok.« (Péld 1,24–25) Ez a hang emlékeket ébreszt bennük, amelyeket szívesen elfelejtenének – a semmibe vett intéseket, a visszautasított hívásokat, a lebecsült kiváltságokat.» (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, Isten népe megszabadul c. fej., 597. o.)

6 Milyen csodálatos messiási jövendölést tartalmaz a prófécia ismét? Mi utal arra, hogy Krisztus utolsó, ezer év utáni eljövételéről olvashatunk Zakariás könyve végén? Milyen hatása lesz a megjelenésének?

- a) „És ha mondja néki valaki: Micsoda ütések ezek a kezeiden? Azt mondja: Amiket az én barátaim házában ütöttek rajtam. Fegyver, serkenj fel az én pásztorem ellen és a férfiu ellen, aki nékem társam! Így szól a Seregek Ura. Verd meg a pásztort, és elszélednek a juhok, én pedig a kicsinyek ellen fordítom kezemet.” (Zak 13,6–7)
- b) „Azon a napon az Olajfák hegyére veti lábait, amely szemben van Jeruzsálemmel napkelet felől, és az Olajfák hegye közepén kettéválik, kelet és nyugat felé, igen nagy völgygé, s a hegynek fele észak felé, fele dél felé szakad. És az én hegyem völgyébe futtok, mert a hegyközi völgy Azálig nyúlik, és úgy futtok, amint futtatatok a földindulás elől Uzziásnak, Júda királyának napjaiban. Bizony eljő az Úr, az én Istenem, és minden szent vele.” (Zak 14,4–5)

a) Miközben Zakariás a végidő drámai eseményeit részletezi, milyen csodálatos a messiási prófécia váratlan megjelenése.

Néhány szóban mi mindent elmond Krisztusról, szenvedései körülményeiről:

1. Hol ütöttek sebet rajta? „Az ő barátai házában.” Saját népe és saját teremtményei fordultak szembe vele és adták halálra, saját tanítványa árulta el! És amikor valaki eljut a korábban említett, igazi szomorúságra a bűn miatt, akkor rádöbben: ő mint barátja juttatta bűneivel a keresztre Megváltóját.

2. Az Atya határozata volt, hogy fegyver támadjon Jézus ellen, mert „úgy szerette a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta érte” (Jn 3,16). Milyen fájdalom lehetett Istennek ártatlan Fiára zúdítania bűn iránti haragját, csak azért, mert bennünket meg akar menteni! Nem lehet eldönteni, kinek volt lelkileg nagyobb szenvedés ez az áldozat: Jézusnak vagy az Atyának.

3. A „pásztor” az Atya társa. Ez egyértelművé teszi, hogy a Messiás isteni személy kell hogy legyen. Így ez az ószövetségi irat mintegy bepillantást enged nekünk a Szentháromság titkába.

4. Amikor Jézust a Getsemáne-kertben elfogják, a tanítványok elfutnak. Mint egy pásztor nélküli, szétszéledt nyáj, szinte semmit nem értve – bár Jézus előre elmondta nekik, milyen eseményeknek kell bekövetkezniük –, kétségbeesve és tanács-talanul szemlélték a megrázó történeteket.

5. A költői formájú prófétikus kijelentés utolsó mondata inkább pozitív értelmű: „és én a kicsinyekre fordítom kezemet”, nem ellenségesen, hanem védőn.

Zakariás könyve utolsó fejezetei érzékeltetik azt a kicsúcsosodó nagy küzdelmet, amelyről Dániel ezt írta: „Nyomorúságos idő lesz, amilyen nem volt attól fogva, hogy nép kezdett lenni, mind ez ideig.” (Dn 12,1) Mennyi erőt adhat az utolsó napok átélőinek, akik naponta „reá tekintettek, akit átszegeztek”, hogy a leglehetősebb és leginkább szenvedésteljes helyzetekben megkapaszkodhatnak Megváltójuk ígéreteiben, oltalmában! Bármilyen szétszéledtek, gyengék, tudhatják, hogy Megváltójuk a sokszorosát is elhordozta szenvedéseiknek. Ha

tudjuk, hogy Jézus is csak hit által győzhetett, mennyből kapott erővel, akkor elhithetjük, hogy ez az erő nekünk is rendelkezésünkre áll.

b) Ez az utolsó mozzanat, amikor Jézus ugyanúgy az Olajfák hegyére érkezik, ahogy az angyalok jövendölték mennybe-menetelekor (Ap csel 1,11). Isten ellenségei mintegy földindulásszerűen menekülnének a dicsőséges Megváltó elől, aki ellen nemrég még az egész bukott világ összefogott, hogy a Góg és Magóg harcában, Sátán vezetésével legyőzze. Ám Isten ellen lehet háborút indítani, de legyőzni azt, aki győzött, már nem lehet. Jézus a szentjeivel együtt jelenik meg: már nemcsak az angyalok, hanem a bűneik felett győzedelmes megváltottak is a kíséretében vannak.

Az e heti adomány a médiaosztályt támogatja.

– Hozzájárulás a közösség által terjesztett hanganyagok készítéséhez és az osztály működtetéséhez.

MALAKIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE

„Az atyák szívét a fiakhoz fordítja, a fiak szívét pedig az atyákhoz”

Malakiás az utolsó ószövetségi próféta, könyve a babiloni fogság után, az újjáépítés végén, i. e. 400 körül íródott. Ezzel a könyvvel lezárult az ószövetségi iratgyűjtemény, és a ki nyilatkoztatás első időszaka is. Csaknem öt évszázadon keresztül, egészen Jézus Krisztus megjelenéséig és az újszövetségi iratok megírásáig nem született Istentől ihletett újabb könyv. Malakiás könyvének nagyon fontos mondanivalója van számunkra is, hiszen az ószövetségi nép akkori állapota és az Úr nekik küldött üzenetei tükröként mutatják meg a végidő kereszténységének betegségét, és a gyógyulás útját is elének tárják. Isten türelmes fáradozása népéért, ígéretei a végső megtisztulásra reménységet adhatnak jelenlegi helyzetünkben. Olvassuk el Malakiás könyvét, majd gondoljuk át újra a tanulmányban kiemelt részeket!

I Mit jelent „az Úr Igéjének terhe”? Milyen visszatetsző jelenségekben mutatkozott meg a nép hűtlensége? Hogyan fogadták az intést?

- „Az Úr igéjének terhe Izráel ellen, Malakiás által. Szerettek titeket, azt mondja az Úr, és azt mondjátok: Miben sze-

rettél minket? Avagy nem atyjafia volt-e Ézsau Jákóbnak?, azt mondja az Úr: Jákóbot pedig szerettem... A fiú tiszteli atyját, a szolgálja is az ő urát. És ha én atya vagyok: hol az én tisztességem? És ha én úr vagyok, hol az én félelmem?, azt mondja a Seregek Ura néktek, ti papok, akik utáljátok az én nevemet, és ezt mondjátok: Mivel utáljuk a te nevedet? Megfertőztetett kenyeret hoztok oltáromra, és azt mondjátok: Mivel fertőztetünk meg téged? Azzal, amikor azt gondoltátok, hogy az Úr asztala megvetni való. Hogyha vakot hoztok áldozatul: nem bűn-e az?, vagy ha sántát hoztok és bénát: nem bűn-e az? Vidd csak azt a te fejedelmednek: vajon kedvvel fogad-e, avagy reád tekint-e?, azt mondja a Seregek Ura. És azt mondjátok: Ímé, mily fáradság!, és ráfújtok [lihegték közben], azt mondja a Seregek Ura, pedig a rablottat hozzátok, meg a sántát és betegest; ételáldozatot is hoztok, de hát kedves-e az a ti kezetekből?, azt mondja az Úr.” (Malak 1,1–13, vö. Jel 3,17)

„A babiloni fogság kigyógyította a zsidókat a bálványok imádásából. Miután visszatértek földjükre, nagy figyelmet szenteltek a vallásoktatásnak, és gondosan tanulmányozták, amit a törvénykönyv és a próféták az igaz Isten imádásáról írtak... Végzetes rövidlátásuk miatt azonban ismételen elfordultak dicsőséges rendeltetésüktől, és önzőn kisajátították maguknak azt, ami sok embernek gyógyulást és lelki megújulást hozott volna. E mulasztásuk nyilvánvaló volt Malakiás idejében. Az Úr hírnöke szigorúan foglalkozott azokkal a bűnökkel, amelyek megfosztották Izráelt földi jólététől és lelkierejétől. »Az Úr igéje, amelyet Malakiás által jelentett ki Izráelnek«, az volt, hogy a múlt tanulságait ne felejtsek el, és hűségesen tartsák meg az Istennel kötött szövetséget. Csak őszinte bűnbánat vonhatja maga után Isten áldását. »Esedeztetek csak Istenhez – kérlelte őket a próféta –, hogy kegyelmezzen meg nekünk!« (Malak 1,9)” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Izráel háza c. fej.)

Malakiás által megindító üzenetet küldött az Úr népéhez: látjuk a kitartó, gondoskodó és áldozatra kész isteni szeretet küzdelmét a megfásult lelkű, felszínes hitű gyermekeiért. Megdöbbentő az a párbeszéd, amely leleplezi, hogy a formai vallásosság hatása alatt hogyan veszíti el az ember még a képességet is az igaz hit megértésére. Ugyanebben a veszélyes lelkiállapotban van Laodicea népe is: „nem tudod, hogy nyomorult, nyavalyás, szegény, vak és mezítelen vagy”. Gondoljuk át: hányszor halljuk, olvassuk ezt – és vonatkoztatjuk népünkre, gyülekezeteinkre, de személyesen is el tudjuk fogadni? Nincsen bennünk is ott az értetlenség: „Mivel utáljuk a Te nevedet?” „Miben térjünk meg?”

Isten világossá tette, hogy a neki hozott áldozat, szolgálat csak akkor kedves előtte, ha valaki érti és értékeli az Ő szeretetét, s hálából a legtöbbet és a legjobbat kívánja adni. Hiszen Isten mindent odaadott értünk! Mi pedig visszük neki a „sánta és béna” áldozatainkat, az időnk, erőnk és javaink maradékát. És úgy gondoljuk, hogy ezzel a vallási kötelezettségeinknek eleget is tettünk. Sőt, még ezt is nagy fáradságnak vagy áldozatnak érezzük, nem örömteli lehetőségnek arra, hogy kifejezzük szeretetünket az Úr iránt. A következő idézetek arra figyelmeztetnek bennünket, hogy milyen könnyen el lehet jutni erre az állapotr, ha nem tápláljuk szüntelen az Isten iránti szeretetünket:

„Amíg az engedelmesség nem jár áldozattal, addig úgy tűnik, hogy teljesítik ígéretüket. De amikor önmegtagadást követel, amikor fel kellene venniük a keresztet, akkor visszahúzódnak. Kötelességtudatuk elsorvad, és Isten parancsolatainak tudatos át-hágása szokásukká válik. Fülükkel talán meghallják Isten szavát, de lelkileg már nem érzékelik. Szívük megkeményedett, lelkiismeretük eltompult. Ne gondold, hogy Krisztus szolgája vagy, ha nem vagy kifejezetten az ellensége! Ez önámítás. Ha nem használjuk fel Isten ajándékait, amelyeket azért adott, hogy Őt szolgáljuk velük – legyen az idő, pénz vagy bármi más –, akkor el-lene dolgozunk.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, Szó és tett c. fej.)

„Ha szívünk mélyén éreztük Krisztus és az Atya bensőséges szeretetét, akkor nem kérdezzük, hogy mennyire szükséges megtartanunk Isten parancsolatait, nem akarunk megállni a legal-só szinten, hanem tökéletes összhangban kívánunk élni Megvál-tónk akaratával. Krisztusról vallást tenni az iránta érzett szeretet hiányában üres beszéd csupán, értelmetlen külsőség és szolgál-i járom. Krisztus mindent feláldozott a megváltásunk érdekében. Életünk minden pillanatában az Ő kegyelmi áldásait élvezzük, épp ezért nem vagyunk képesek teljesen megérteni azt a mélysé-ges tudatlanságot és nyomort, amelyből kimentett bennünket. Vajon feltekintünk-e rá, akit a mi bűneink juttattak a keresztre, avagy lekicsinyeljük végtelen áldozatát és szeretetét? Látva a di-csőség Urának mély megaláztatását, zúgolódhatunk-e azért, hogy csak küzdelmek és önmegtagadás által nyerhetünk életet? Sok büszke szív kérdezi: »Miért kell megalázkodnom, mielőtt Is-ten gyermekévé lennék?« Én Krisztushoz küldelek benneteket! Ő ártatlan volt, s a menny Fejedelmeként azért jött e világra, hogy a bűnös emberiséget megmenthesse a haláltól: »életét halál-ra adta« (Ésa 53,12). Mit áldozunk fel, ha akár mindenünket is odaadjuk? Egy bűnökkel beszennyezett szívet, hogy Krisztus a saját vérével megtisztítsa, és kimondhatatlan szeretetével meg-váltsa.” (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, Odaszánás c. fej.)

2 Miért szólítja meg az Úr külön a papokat, népe lelki ve-zetőit?

■ „Néktek szól ez a parancsolat, ti papok! Ha meg nem hall-gatjátok és ha nem veszitek szívetekre, hogy dicsőséget ad-jatok az én nevemnek, azt mondja a Seregek Ura: átkot bo-csátok reátok, és elátkozom áldásotokat; bizony elátkozom azt, ha nem veszitek szívetekre!... Mert a pap ajkai őrzik a tudományt, és az ő szájából törvényt várnak, mivel a Sere-gék Urának követe ő. De ti elhajlottatok ez útról, sokakat

megbotránkoztatok a törvénnyel, felbontottátok Lévi szövetségét, azt mondja a Seregek Ura.” (Malak 2,1–8)

- „Azokat szóld, amik az egészséges tudományhoz illenek. Mindenben magadat adván példaképül a jó cselekedetekben; a tudományban romlatlanságot, méltóságot mutatóan.” (Tit 2,2–7)

A nép lelki vezetőinek mindig nagyobb volt a felelősségük, hiszen ha több ismeret, nagyobb világosság bízott rájuk, azt hitelen képviselniük is kellett a nép előtt. Nem szertartásokkal, külsőségekkel, „ünneplésekkel”, amelyek lelki tartalom nélkül Isten szemében annyit érnek, mint a szemét. Olyan legyen az életük, hogy szolgálatuk által Isten neve dicsőüljön meg, hiszen Őt képviselve adják tovább az igazság üzenetét. Ha ezt hűtlenül teszik, ha jellemük torz vonásai mutatkoznak meg szolgálatuk során, akkor Istenre és Igéjére is szégyent hoznak, és botránkozást okoznak. A következő határozott felhívás szól a mai lelki vezetőknek, igehirdetőknek:

„Lelkészek! Kezdjétek a munkát önmagatokon, Krisztusért! Szentségtelen életetek által botránkövet helyeztetek saját gyermekeitek és a hitetlenek útjába. Ha indulatok urálnak benneteket, szenvedély és előítélet, csak tisztátalan, romlott áldozatokat mutattok be Istennek. Krisztusért kérlek benneteket, tisztítsátok meg a táborot, s az Ő kegyelme által önmagatokon kezdjétek a munkát... Valódi bűnbánatra, Üdvözítőnkbe vetett hitre, éber őrködésre, szüntelen imádkozásra és az Írások szorgalmas tanulmányozására van szükség. Valóban Isten dicsőítése az egyetlen célja életeteknek? Komolyan és odaadóan szolgáltok Istennek, tisztaságban és szentségben? Kérdezd meg őszintén: Isten gyermeke vagyok-e?... A tudás és a kiváltságok azokkal arányban álló szentséget követelnek meg. Isten nem fogadhat el kevesebbet.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek lelkeseknek*, Győzzünk a titkos hibák, bűnök felett!; Felhívás és figyelmeztetés c. fej.)

Ugyanakkor az egész népnek, Krisztus minden követőjének is szólnak ezek a felhívások, hiszen a „királyi papság” elve alapján mindannyian felelősek vagyunk a körülöttünk élőkért.

3 Milyen ígéret adhat reménységet az Úr eljövetele előtt számunkra? Hogyan készíti fel Isten az Ő népét küldetésének betöltésére és az üdvösségre?

- „Elküldöm az én követemet, és megtisztítja előttem az utat, s mindjárt eljön templomába az Úr, akit ti kerestek, a szövetség követe, akit ti kívántok... De kicsoda szenvedheti el az ő eljövetelének napját? És kicsoda áll meg az ő megjelenésekor? Hiszen olyan ő, mint az ötvös tüze és a ruhamosók lúgja! Ül mint ötvös vagy ezüsttisztogató, és megtisztítja Lévi fiait, fényessé teszi őket, mint az aranyat és ezüstöt, és igazsággal visznek ételáldozatot az Úrnak.” (Malak 3,1–3, vö. Jel 3,19; Zsid 12,6–11; Eféz 5,27)

Ahogy Jézus első adventje előtt fel kellett készíteni népét a fogadására, bűnbánatra és megtérésre vezetve őket, vágyat ébresztve a szabadító után, a második adventet is megelőzi egy hasonló útkészítés. Ígéretében Krisztus arról biztosít bennünket, hogy Ő maga tartja kezében a tisztítás eszközeit, ahogyan Keresztelő János is hirdette, hogy szórólapátja is az Ő kezében van. Ez adhat nekünk reménységet, hiszen Krisztus nem elveszíteni, hanem megtartani akar, és mindenképpen üdvözíthet, ha elfogadjuk tőle a segítséget.

„Isten olyan helyzetbe hoz bennünket, amelyben nyilvánvalóvá lehetnek tetteink indítékai. Azt akarja, hogy szolgálj megismerjék szívük erkölcsi állapotát, ezért megengedi, hogy a szenvedések tüzebe kerüljenek, s így megtisztuljanak.” (Ellen G. White: *Tanácsok a gyülekezeteknek*, A megszentelt élet c. fej., 61. o.)

Az ötvös nem kiválogatja a szennyező anyagokat (ami lehetetlen is volna), hanem a tűz által kiégeti azokat. A merítőkanálban, amelyet a tűz felett tart, az aranyat vagy ezüstöt folyamatosan rázogatni kell, így a salakanyagok a kanál szélére kerülnek, s a nemesfém egyre tisztul. Az ötvösnek állandóan figyelnie kell a tűz hőmérsékletét, a fém állapotát, hogy túl ne melegedjen, el ne égjen. Amikor megkérdeztek egy ötvöst, honnan tudja, hogy mikor lesz teljesen tiszta az ezüst, mosolyogva így válaszolt: „Ó, az nagyon egyszerű: akkor, amikor meglátom magamat benne.” Krisztus is addig tisztogatja jellemünket, amíg vissza nem tükrözzük Őt: „Hogy majd ön-maga elébe állítsa dicsőségben az egyházat, úgy, hogy azon ne legyen szeplő vagy sömörögzés, vagy valami afféle, hanem legyen szent és feddhetetlen.” (Eféz 5,27)

4 Tudjuk-e a választ erre a kérdésre: „Miben térjünk meg?”

- „Atyáitok idejétől fogva eltértetek rendeléseimtől, és nem tartottátok meg azokat. Térjetez hozzám, és én is hozzátok térek, azt mondja a Seregek Ura. De azt mondjátok: Miben térjünk meg?” (Malak 3,7)
- „Azon a napon, azt mondja a Seregek Ura, amelyet én szerzek, tulajdonommá lesznek és kedvezek nékik, amint ki-ki kedvez a fiának, aki szolgálja őt. Megtértek és meglátjátok, hogy különbség van az igaz és a gonosz között, Isten szolgálja és a között, aki nem szolgálja őt.” (Malak 3,17–18)

Sokszor mi is csak a tüneteket szeretnénk gyógyítani, megfoltozni rongyos ruháinkat, de Isten nem csupán valamely bűnöktől szeretne megtisztítani, hanem teljesen újjá kívánja ten-ni az életünket. Ahogyan megtérésünk során a döntő változás a gondolkodásunkban történt, a későbbi bukásaink, bűneink sem

orvosolhatók csupán a cselekedetek szintjén. A kérdés tehát nem az, hogy miben, hanem hogy kihez térjünk meg. Az Úrtól fordulunk el, az Ő jelenlétét nélkülözzük, amikor bűnös természetünk irányítja tetteinket. Ha igazán rádöbbenünk arra, hogy Krisztus jelenlétét nélkülözzük, akkor tudjuk majd őszintén kérni, amit Dávid: „Tiszta szívet teremts bennem, oh Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem! Ne vess el engem a te orcád elől, és szent lelkedet ne vedd el tőlem! Add vissza nékem szabadításod örömét, és engedelmesség lelkével támogass engem!” (Zsolt 51,12–14)

„Azt gondolhatnánk, hogy az ilyen hívás minden ember szívét megérinti. A menny Istene hívja vissza tévelygő gyermekeit. Kézen fogja Izráelt, hogy az önmehtagadás keskeny útjára vesse, és részt adjon neki Isten fiai örökségéből. Meghallják-e a kérlelését? Megértik-e, mi az egyedüli reménységük? Milyen szomorú, hogy a Malakiás korabeli zsidók vonakodtak szívük büszkeségét mehtagadni és szeretettel engedelmeskedve együttműködni Istennel. Kérdésük önigazolást tükröz: »Miből térjünk meg?«” (Ellen G. White: *Proféták és királyok*, Izráel háza c. fej.)

5 Mire utal Malakiás könyve, amikor „igazság napjának” nevezi a végső ítéletet?

- „Eljön a nap, lángoló, mint a sütőkemence, és olyanná lesz minden kevély és minden gonosztevő, mint a pozdorja, s megégeti őket az eljövendő nap, azt mondja a Seregek Ura, amely nem hagy rajtuk gyökeret, sem ágat. És feltámad néktek, akik féltetek az én nevémet, az igazság napja, és gyógyulás lesz a szárnyai alatt, s kimentek és ugrándoztok, mint a hizlalt tulkok.” (Malak 4,1–2, vö. Jel 20,13–15; 22,3)

Az ezer év utáni ítélet nyomán Isten végleg megsemmisíti a bűn szerzőjét, követőit, a gonosz minden nyomát és összes

következményét eltörli. Az újjáteremtett Földön igazság lakik, semmi nem fertőzheti tovább az üdvösség örököseinek életét.

„Sátán romboló munkájának mindörökre vége, Isten teremtményei örökre megszabadulnak Sátántól és kísértéseitől. »Nyugszik, csöndes az egész föld. (Az igazak) ujjongva énekelnek.« (Ésa 14,7) (...) A nagy küzdelem véget ért. Nincs többé bűn, és nincsenek bűnösök. Az egész világegyetem megtisztult. A végtelen nagy teremtettséget tökéletes harmónia és boldogság tölti be. Istentől, aki mindent teremtett, árad az élet, a fény és az öröm a határtalan téren át. Élők és élettelenek – a legparányibb atomtól a legnagyobb csillagig – tökéletes szépségükkel és felhőtlen boldogságukkal hirdetik, hogy Isten a szeretet.” (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, A küzdelem véget ér c. fej., 625., 629. o.)

6 Milyen ígéretről olvashatunk Malakiás könyvének végén, és milyen kíváncsalmat fogalmaz meg Isten népét illetően?

- „Ímé, elküldöm néktek Illést, a prófétát, mielőtt eljön az Úr nagy és félelmetes napja. És az atyák szívét a fiakhoz fordítja, a fiak szívét pedig az atyákhoz, hogy el ne jöjjenek és meg ne verjem e földet átokkal.” (Malak 4,5–6)
- „Izráel fiai közül sokakat megtérít az Úrhoz, az ő Istenükhöz. És ez előtte fog járni az Illés lelkével és erejével, hogy az atyák szívét a fiakhoz térítse, és az engedetleneket az igazak bölcsességére, hogy készítsen az Úrnak tökéletes népet.” (Lk 1,16–17, vö. 1Kir 18,34–39)

„A megígért Messiás megjelenése előtt az előfutár ezt az üzenetet hozta: Térjete meg, vámszedők és bűnösök, térjete meg, farizeusok és sadduceusok, »mert elközelített a mennyek országa« (Mt 3,2). Ma Isten megbízott hírnökei Illés és Keresz-

telő János lelkével és erejével hívják fel az ítéletre megérett világ figyelmét a kegyelemidő utolsó óráira és Jézus Krisztus megjelenésére. Eljött Isten ítéletének órája, és földi egyháza tagjainak ünnepélyes kötelessége figyelmeztetni az örök pusztulás határán állókat. Amikor minden ember sorsa nemsokára örökre eldőlt, Isten komolyabb tevékenységet vár el egyházától. Az áldásokat, amelyekben olyan gazdagon részesülnek, meg kell osztaniuk másokkal is.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Izráel háza c. fej.)

Illés és Keresztelő János határozott megtérésre hívta Izrael népét, nem a külső cselekedetekben csupán, hanem a szívüket is megváltoztatva, amire csak Isten Lelke képes. A végidőben is készít Isten egy népet, amely maradéktalanul Teremtőjének szánja az életét, ahol igazi egység és szeretet nyilvánul meg, hogy e nép szolgálatát Isten megáldhassa. Isten műve a Szentlélek különleges munkája, ereje által fejeződik csak be – kitöltésének azonban egy megtisztult, odaszentelt életű közösség a feltétele. Minden meghasonlásnak, nemzedéki ellentétnek, a vezetők és a nép közötti bizalmatlanságnak meg kell szűnnie, hogy Isten megáldhassa népének életét és szolgálatát.

„Amikor a lelkünkben Krisztus él, amikor minden önzés megszűnik, amikor nincs versengés, nincs küzdelem az elsőségért, amikor egységben munkálkodunk, amikor megszenteljük magunkat, s látható és érezhető az egymás iránti szeretet, akkor a Szentlélek kegyelmének zápora oly biztosan hull ránk, mint ahogy Isten ígérete egy pontocskát sem téved.” (Ellen G. White: *Az utolsó napok eseményei*, A késői eső c. fej.)

*Az e heti adomány az Életpont Nonprofit Kft.-t támogatja.
– A bózsvai és a törökkoppányi Biblia-táborok fenntartására
és fejlesztésére szánt adomány.*

Április

1. hétfő	Mt 16,15–16	
2. kedd	1Kor 3,11	
3. szerda	Mt 16,24	
4. csütörtök	Mk 9,23	
5. péntek	Lk 14,34–35	Napnyugta:19.19
6. szombat	Kol 1,12–14	
7. vasárnap	Jn 8,29	
8. hétfő	Jn 7,37–38	
9. kedd	Jn 7,45–46	
10. szerda	Jn 8,10–11	
11. csütörtök	Jn 8,32	
12. péntek	Jn 8,12	Napnyugta:19.29
13. szombat	Jn 8,56	
14. vasárnap	Jn 10,14–15	
15. hétfő	Jn 10,2.4	
16. kedd	Jn 10,11.28	
17. szerda	Jn 10,17	
18. csütörtök	Lk 17,20–21	
19. péntek	Jn 17,16	Napnyugta: 19.39
20. szombat	Lk 18,16–17	
21. vasárnap	Mk 10,21	
22. hétfő	Jn 11,33. 35–36	
23. kedd	Jn 11,50–52	
24. szerda	Mk 10,44–45	
25. csütörtök	Mk 14,8–9	
26. péntek	Mk 14,6–7	Napnyugta: 19.48
27. szombat	1Pt 1,18–19	
28. vasárnap	Lk 7,47	
29. hétfő	Lk 7,48. 50	
30. kedd	Jn 12,47	

Május

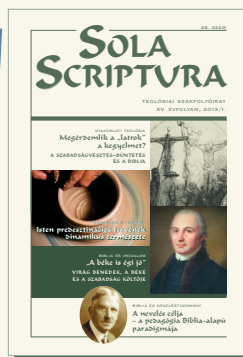
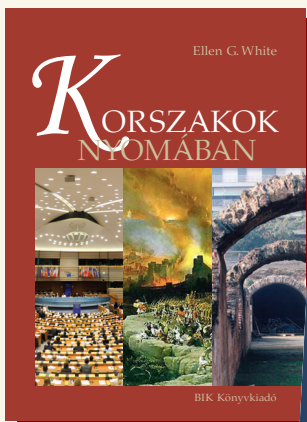
1. szerda	Zak 9,9	
2. csütörtök	Lk 19,41–42	
3. péntek	Mt 23,37	Napnyugta: 19.58
4. szombat	Mt 21,13–14	
5. vasárnap	Jn 12,24–25	
6. hétfő	Jn 12,27–28	
7. kedd	Gal 3,26–28	
8. szerda	Jn 12,26	
9. csütörtök	1Jn 4,12	
10. péntek	Jn 13,1	Napnyugta: 20.08
11. szombat	Jn 13,14–16	
12. vasárnap	Jn 13,8–10	
13. hétfő	Jer 33,8	
14. kedd	Jn 13,3–5	
15. szerda	1Kor 10,16–17	
16. csütörtök	1Kor 11,26–28	
17. péntek	Jn 6,57	Napnyugta: 20.17
18. szombat	Gal 2,20	
19. vasárnap	Jn 14,6	
20. hétfő	Jn 14,13	
21. kedd	Jn 14,15	
22. szerda	Lk 22,31–32	
23. csütörtök	Jn 15,4	
24. péntek	Jn 15,5	Napnyugta: 20.25
25. szombat	Jn 15,12	
26. vasárnap	Jn 12,31	
27. hétfő	Jn 16,33	
28. kedd	Ésa 62,1–3	
29. szerda	Mt 26, 37–38	
30. csütörtök	Ésa 53,11	
31. péntek	Mt 26,40–41	Napnyugta: 20.32

Június

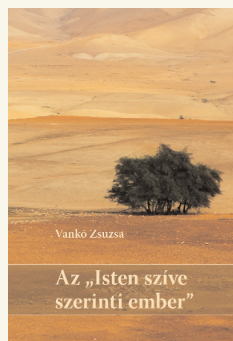
1. szombat	Lk 22,44	
2. vasárnap	Mt 26,42	
3. hétfő	Mt 26,43–44	
4. kedd	Lk 22,42–43	
5. szerda	1Pt 2,22–23	
6. csütörtök	Mt 26,63–64	
7. péntek	Zsolt 55,13–15	Napnyugta: 20.38
8. szombat	Lk 22,61–62	
9. vasárnap	Lk 22, 63–65	
10. hétfő	Lk 23, 9–10	
11. kedd	Lk 23,11	
12. szerda	Lk 23,20–22	
13. csütörtök	Mt 27,27–31	
14. péntek	Ésa 53,7	Napnyugta: 20.42
15. szombat	Ésa 52,14–15	
16. vasárnap	Jn 19,5	
17. hétfő	Jn 19,4	
18. kedd	Jn 19,10–11	
19. szerda	Mt 27,24–25	
20. csütörtök	Lk 23,27–28	
21. péntek	Luk 2,34–35	Napnyugta: 20.45
22. szombat	Luk 23,34	
23. vasárnap	Zsolt 22,17–19	
24. hétfő	Mt 27,41–43	
25. kedd	Zsolt 22,8–9	
26. szerda	Lk 23,40–42	
27. csütörtök	Zsolt 69,21	
28. péntek	Lk 23,43	Napnyugta: 20.45
29. szombat	Ésa 53,3	
30. vasárnap	Zsolt 22,3	

Könyvajánló

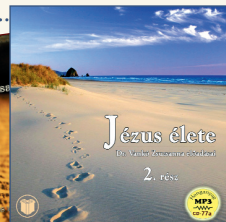
www.bikkiado.hu

BIBLIAISKOLÁK KÖZÖSSÉGE
KÖNYVKIADÓ
1181 Budapest,
Reviczky Gyula u. 46.
• 06-1/267-3947
• 06-20/379-6020
• megrendeles@bikkiado.hu

Hangfelvétel- újdonságok

Mézes mesék I.
Mese-CD hűsvétra,
gyermeknapra –
szelíd esti mesék,
ajándékba kisebb
gyermekeknek
• 700 Ft